

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΙΔΡΥΤΑΙ

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΙΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΝΤ. Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΚΑΡΟΡΗ 17

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: Φιλελλήνων 2,

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ: 21569

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 150

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 75

Δια Τραπεζας, Έταιρίας και
λοιπούς Όργανισμούς δρχ. 300

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ.Α. 1

ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10

ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΝ: δολάρια 4

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 3

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1934
ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ Ε. - ΤΕΥΧΟΣ 246

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. ΜΑΚΚΑ:

Ό Βενιζέλος και ή Δημοκρατία.

Δ. ΔΡΟΣΟΥ:

Τά μέλη της Κοινωνίας των Έθνών.

Σ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ:

Έπί του Ιατρικού πληθωρισμού.

Γ. Α. ΦΑΡΜΑΚΙΔΗ:

Έπιστημονικά θεωρίαι περί πολιτικών κομμάτων.

Α. Θ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ:

Ό εφαρμογή των Μαθηματικών εις την Πολιτικήν Οικονομίαν.

Θ. Π. ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ:

«Όδου ό δρόμος».

ΑΧΙΛ. ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΥ:

Τά νέα αναγνωστικά του δημοτικού σχολείου.

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ:

Όι έθνικοί και ανθρωπιστικοί σκοποι της Έλλην. Παιδείας.

Σ. ΚΟΥΣΗ:

Έπί του προγράμματος του Άγροτικού Δημοκρ. Κόμματος.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

Α'. ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΙ-
ΝΗΣΕΩΣ.

—Riège Denoyer: Ό νομισματική πολιτική του Ροϋζβελτ δέν επανέφερε την εδημε-
ρίαν έν Άμερικη.

—Διάφοροι οικονομικά είδήσεις.

Β'. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΟΠΩΣ ΕΞΕΛΙΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΗΜΕΡΑΣ ΕΙΣ Η-
ΜΕΡΑΝ.

—Κ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ: Τά φωσφορικά λιπάσματα ως μέσον προαγωγής της ελληνικής
γεωργίας και Ιδία της αυτοκαλλιέργειας.

—Σ. ΓΡΑΒΒΑΝΗ: Ό άμεσος φορολογία έν Έλλάδι. Αί κατ' αυτής έπικρίσεις και
αί ένδεικνύμεναι διαρρυθμίσεις.

—Ό βιομηχανική παραγωγή κατά την α' εξαμηνίαν του 1934.

—Ό χρηματιστηριακή κίνησις της εβδομάδος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΑΛΚ.:

Ό Emile Fabre και ή Γαλλική Κομωδία.

Ι. ΔΑΜΒΕΡΓΗ:

Τά βαπτιστικά όνόματα.

ΑΡ. ΚΑΜΠΑΝΗ:

Ό Δάντης του Παπίνι.

ΓΚΙΟΥΣΕΠΠΕ ΜΠΟΤΤΑΊ:

Τό φασιστικόν κορπορατιβιστικόν κράτος

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

HELLENIC BANK TRUST Co NEA YORKE

ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 1.500.000

Δέχεται καταθέσεις και εκτελεί πάσης φύσεως τραπεζικάς εργασίας υπό λίαν ευνοϊκούς όρους. Οι έχοντες συναλλαγές και συμφέροντα εν Αμερική δύνανται ν' αποτείνωνται είτε απ' ευθείας πρὸς τὴν HELLENIC BANK TRUST Co, 51 Maiden Lane, New York U.S.A. είτε πρὸς τὴν ΕΘΝΙΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ἐν Ἀθήναις μὲν εἰς τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα (Τμήμα Ἑργασιῶν Ἀμερικῆς), ἐν ταῖς Ἑπαρχίαις δὲ εἰς τὰ κατὰ τόπους ὑποκαταστήματα αὐτῆς

ΑΝΑΡΡΩΤΗΡΙΟΝ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Διευθυντής Ἰατρός **ΒΑΕΥΘ. Γ. ΣΚΟΡΔΑΜΒΕΚΗΣ**
Κεντρικὴ Θέρμανσις. Τιμαὶ συγκαταβατικά.

Πληροφορίαι Σαριπόλου 4 (Πάροδος Ἡρακλείου. Δεξιὰ πλευρὰ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου) 4—6 μ.μ. (Τηλ. 25-535).

Ἰδιωτικὴ ἡλεκτρικὴ ἐγκατάστασις
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΚΤΙΝΩΝ

ΒΑΛΕΡΙΟΣ ΜΑΡΣΕΛΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Ἑταῖρος τῆς Διεθνούς Οὐρολογικῆς Ἑταιρίας
Μέλος τῆς Γερμανικῆς Ἑταιρίας Οὐρολογίας

Τ. Ε. βοηθὸς τοῦ καθηγητοῦ Joseph ἐν τῇ Πανεπιστημίᾳ τοῦ Βερολίνου.
Εἰδικὴ ἐφαρμογὴ Ἐνδοθερμογονίας (Diathermie).

ΔΕΧΕΤΑΙ ΕΝ ΤΗ ΚΛΙΝΙΚῇ ΤΟΥ

Λυκαβητοῦ—Ἀλ. Σούτσου 21.—Τηλέφωνον 20.660

ΣΑΛΟΣΙΝΗ

20 δισκία

10 δισκία

2 δισκία

Καλὰ τῆς γρίπης,
νευραλγιῶν, κεφαλαλ-
γιῶν, ἀρθρίσμου, ὀ-
δοντοπόνων, ρευμα-
τισμῶν κ.λπ.

Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΚΑΙ Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἄρθρον τοῦ πρώην ὑφυπουργοῦ κ. **Λ. ΜΑΚΚΑ**

Ἡ ὁσημέραι καὶ πιθανώτερα πε-
ρίπτωσις τῆς ὑποψηφιότητος — ἄρα
καὶ τῆς ἀσφαλοῦς ἐκλογῆς — τοῦ
Βενιζέλου ὡς Προέδρου τῆς Δημο-
κρατίας, — μετὰ τὰ σχόλια ποὺ προ-
καλεῖ, μετὰ τὸν πανικὸν ποὺ εἰς με-
ρικοὺς κύκλους ἐμπνέει, μετὰ τὸν ἱ-
στορικὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα σταθμὸν
ποῦ πρόκειται νὰ ἀποτελέσῃ, ἄλ-
λὰ καὶ μετὰ τὰ πραγματικὰ ἐνστι-
κτα τῶν ἀντιπάλων μας ποὺ ἀπο-
καλύπτει, θέτει πρὸ τῆς κοινῆς
τῶν Ἑλλήνων συνειδήσεως μερικὰ
βαρυσημαντὰ ζητήματα, ποὺ ἔχο-
μεν κάθε ὑποχρέωσιν, ὡς υπερῆ-
φανος λαὸς, μετὰ ἀπόλυτον εὐλικρί-
νειαν νὰ ξεκαθαρίσωμεν. Δὲν συ-
νεδέθη ἄλλως τε ποτὲ — καθ' ὅλην
τὴν μακρὰν ἱστορίαν του — τὸ ὄνο-
μα τοῦ Βενιζέλου μετὰ τὴν παραμι-
κροτέραν πολιτικὴν ἢ κρατικὴν
πράξιν, χωρὶς ἐκ τῆς ἐνεργείας
του νὰ προκύπτῃ σαφὴνεια, καὶ χω-
ρὶς ὁ ὀρίζων τῆς δημιουργουμέ-
νης καταστάσεως νὰ καθίσταται
διαυγής...

Καὶ ἐν πρώτοις χρειάζεται μίαν
ἐξήγησιν. Εἶναι ἀναμφισβήτητον,
ὅπως ὀρθῶς τὸ ἐσημείωσεν ἡ «Ε-
στία», ὅτι τὸν Βενιζέλον εἰς τὸ Κυ-
βερνέιον δὲν τὸν ἐπιβάλλουν αἱ πε-
ριπέται μίανς περιττῆς ἄλλως τε
ἰσως διαπραγματεύσεως μεταξὺ
κυβερνήσεως καὶ ἀντιπολιτεύσεως.
Ἄλλ' αὕτη αὕτη ἡ ἐθνικὴ ἀνάγκη,
ὅπως ἐκεῖ, εἰς τὸ ὑπατον ἀξίωμα
ἀποκορυφωθῇ τὸ στάδιον καὶ ἡ ἀ-
σύγκριτος ζωὴ τοῦ ἐνδοξωτέρου
τῶν Ἑλλήνων. Καὶ βέβαια, καὶ ἡ-
μεῖς θὰ ἐπιοτιμούσαμεν ἡ ὁλοκλή-
ρωσις αὐτῆς τοῦ κύκλου τοῦ Βενι-
ζέλου νὰ συνετελεῖτο ἀνέξαρτῆ-
τως πρὸς τοὺς ἐκλογικοὺς μικρο-
τεμαχισμοὺς ποὺ ἐπινοεῖ ἡ ζαχα-
ροπλαστικὴ ἱκανότης τοῦ κ. Τσαλ-
δάρη, ἢ πρὸς τὰς κάπως ἀφελεῖς ὀ-
πασίας ποὺ ἀντικρύζουν οἱ ὑπὲρ
τῆς «συνεννοήσεως» Βενιζέλου —
Τσαλδάρη χριστιανικῶς προσευ-
χόμενοι...

Θὰ τὸ ἐπιοτιμούσαμεν, διὰ δύο
λόγους: Πρῶτον, διότι εὐλικρινῶς
δὲν πιστεύομεν εἰς τὴν σοβαρότητα
μίας τοιαύτης συνεννοήσεως. Πι-
στεύομεν μάλιστα ἀντιθέτως ὅτι
κτίζει ἐπὶ τῆς ἀμμου καὶ ἐκτίθεται
εἰς τραγικὰς ἀφυπνίσεις ὁ ζητῶν
νὰ οἰκοδομήσῃ μίαν ὁλόκληρον πο-
λιτικὴν κατάστασιν ἐπὶ μίᾳ ψευ-

δοῦς καὶ λυκοφίλου συνδιαλλαγῆς,
εἰς τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς καλεῖται νὰ
πιστεύσῃ, παγιδευόμενος μόνον καὶ
ἐξαπατῶμενος. Τοιαύτη δὲ θὰ ἦτο
ἡ τυχὸν αὐριανὴ συμφιλίωσις μας
μετὰ μίαν κυβερνήσιν, ἡ ὁποία ζητεῖ
ἀπλούστατα νὰ κερδίσῃ καιρὸν διὰ
νὰ μᾶς δολοφονήσῃ αὐριον ἀσφα-
λέστερα, καὶ τῆς ὁποίας, ἡμεῖς ἐκ
παραλλήλου θεωροῦμεν τὴν εἰς τὴν
ἐξουσίαν παραμονὴν τόσον ἐπιζη-
μίαν ἐθνικῶς, ὥστε κατὰ καθήκον
νὰ τὴν εὐχόμεθα ὅσον τὸ δυνατόν
βραχυτέραν. Ἡ περιβόητος «συνεν-
νόησις» θὰ ἦτο λοιπὸν μίᾳ ἀπλῇ ἀ-
νακωχῇ, μίᾳ συντομωτάτῃ ἀνά-
παυλᾳ, μετὰ τὸν πόλεμον πάντοτε σο-
βοῦντα, μετὰ τὰ ἐθνικὰ ζητήματα πα-
ραμένοντα ἄλυτα, ἢ καὶ καταστρε-
φόμενα, καὶ μετὰ τὴν σύμπραξιν κυ-
βερνήσεως καὶ ἀντιπολιτεύσεως
περιοριζομένην μόνον εἰς τὸ ἀπὸ
κοινοῦ ἀποκοιμισμα τοῦ λαοῦ μέ-
σα εἰς τὴν ἀπατηλότεραν τῶν ψευ-
δαισθήσεων...

Ἐπὶ πλέον, ἡ ἀνοδος τοῦ Βενιζέ-
λου εἰς τὸν προεδρικὸν θώκον, δὲν
θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ὑποταγμένη
εἰς διάφορα «ἐὰν» καὶ εἰς ποικίλα
«ἐν ἢ περιπτώσει...». Θὰ ἔπρεπε —
τίς ὁ μὴ συμφωνῶν ἐκ τῆς ἰδικῆς
μας παρατάξεως; — νὰ εἶναι αὐ-
θόρμητος εἰς τὴν λαϊκὴν τῆς προ-
ώθησιν, πανελληνίως εἰς τὴν περὶ
αὐτὴν ἐπιδοκιμασίαν, αὐτόματος
εἰς τὴν φυσικὴν τῆς πραγματοποίη-
σιν, καὶ ἀπερίστροφος εἰς τὴν ἀ-
νεπιφύλακτον ὁρμὴν τῆς. Καὶ βέ-
βαια, ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος
θὰ ἀπορήσῃ πῶς δὲν ὑπῆρξε τοι-
αύτη...

Ἀλλὰ τὰ μεγαλύτερα ἱστορικὰ
γεγονότα, ἐν τῇ γενέσει των, τοπο-
θετοῦνται συχνότατα ἐπὶ βάσεων
δυσαναλόγων μικρῶν ἐν σχέσει
πρὸς τὴν σημασίαν των. Τίνος ἄλ-
λως τε εἶναι τὸ λάθος, ἂν ὁ Βενι-
ζέλος δὲν γίνετο σήμερον Ἀρχι-
γὰς τοῦ Κράτους διὰ πανελληνίου
συναγερμοῦ; Τί πταίει ὁ Βενιζέλος
ἢ οἱ φίλοι του — ἡ πλειοψηφία τοῦ
τόπου — ἂν ἐναντίον τοῦ ὄγκου τοῦ
συνωμότησαν ἀπὸ εἰκοσαετίας πει-
σμών καὶ ἀφρίζουσιν ἀπὸ τὸ μί-
σος, ὅλαι αἱ μικρότητες, ὅλαι αἱ
ἀσημότητες, ὅλαι αἱ δολιότητες
καὶ ὅλαι αἱ στενότητες, τὰς ὁποί-

ας ὑπὸ μορφήν πονηρῶν ἢ ἀμορ-
φῶτων ἐγκεφάλων, περικλείει ἀ-
κόμη ἡ ἐλληνικὴ γῆ;... Αὕτη ἡ
συνωμοσία τῶν τελευταίων ὑπο-
λειμμάτων τοῦ «ρωμέικου» καὶ τῆς
«ψωροκώσταίνας», αὕτη, καὶ αὕτη
καὶ μόνη εἶναι ἡ αἰτία ὅπου ἡ προ-
εδροποίησις ἐνὸς Βενιζέλου πρέπει
νὰ εἶναι καὶ αὕτη ἀκόμη σήμερον
τὸ ἔπαθλον ἐνὸς νέου ἀγῶνος, ἀν-
τὶ νὰ αὐτοεπιβάλλεται ὡς ἡ πη-
γαία ἐπιβράβευσις ἐθνικῶν καὶ ἀ-
διαφιλονεικῶν θριάμβων...

Ἐὰν δὲ καὶ ἡμεῖς συνδέωμεν τὴν
προβολὴν τῆς βενιζελικῆς ὑποψη-
φιότητος μετὰ τὸν ἀγῶνα «μπακλα-
βᾶν» τῆς τσαλδαρικῆς μικροκου-
ζίνας, τὸ κάμνομεν διατί; Διότι ὑ-
πὸ τὸν δηλητηριώδη αὐτὸν «μπα-
κλαβᾶν» δὲν ὑποκρύπτεται καμ-
μία ἀσημάντος λεπτομέρεια, ἀλλὰ,
τίποτε ὀλιγώτερον, τίποτε περισ-
σότερον, ἢ θρασυτέρα τῶν προθέ-
σεων ποὺ συνέλαβε ποτὲ φαντασία
κυβερνήσεως: τῆς ὑπὲρ ἐαυτῆς ἐ-
ξασφαλίσεως καὶ τοῦ νομιμοφα-
νοῦς σφετερισμοῦ τῆς ἐξουσίας, ἀ-
κόμη καὶ ὅταν καταφανῶς καὶ ἐ-
ξωφθάλμως δὲν θὰ ἀντιπροσώπευῃ
πλέον εἰμὴ τοῦ λαοῦ τὴν μειοψηφί-
αν. Ἀλλ' ἡ πρόληψις καὶ ἔγκαιρος
ἀποσβῆσις μίᾳς τέτοιας οὐσια-
στικῆς τυραννίδος μὴ δὲν ἀξίζει
τὸν κόπον ἐνὸς νέου ἀγῶνος; Τί
φρονεῖ περὶ τούτου ἡ φιλότατη «Ε-
στία»; Καὶ ἐὰν ὡς σύμβολον τοῦ
ἀγῶνος αὐτοῦ, ὡς σημαίαν τῆς μα-
ταιώσεως αὐτῆς τῆς τυραννίδος,
ὑψώσωμεν σήμερον ἕνα Βενιζέλον,
— ἀκόμη καὶ ἂν πρόκειται νὰ τὸν
χάσωμεν ἔτσι ἀπὸ ἀρχηγὸν κόμμα-
τος, ἀκόμη καὶ ἂν πρόκειται νὰ τὸν
καταδικάσωμεν ἔτσι νὰ μὴ συμμε-
τάσχῃ πλέον εἰς τὸ μέλλον εἰς ἄλ-
λους ἀγῶνας, ἀφοῦ νίκησῃ εἰς αὐ-
τόν, — μήπως δι' αὐτῆς τῆς χρησι-
μοποιήσεως του καταβιβάζεται καὶ
ὀπισθοχωρεῖ ἡ προσωπικότης
τῆς καὶ ἡ ἐθνικὴ του ἀξία; Ὅταν
εὐρίσκεται, ὅμως, κανεὶς εἰς τὴν
ἀντιπολιτεύσιν, μήπως ἔχει τὴν ἐ-
λευθερίαν τῆς ἐκλογῆς τοῦ στίβου
ἐντὸς τοῦ ὁποίου καλεῖται καὶ ὁ-
ποιοῦται νὰ παλαίσῃ;

«Ὅλ' αὐτά, ἄλλως τε, μήπως δὲν
κατανοῦν πλέον καὶ μικρολεπτο-
μέρειαι μετὰ τὴν ἑκτασιν, τὴν ἀ-

πήχουν, την βαρύγδουπον σημασίαν τὴν ὁποίαν, κατὰ τὰς τελευταίας αὐτὰς ἡμέρας, προσέλαβε — ὅπως καὶ δὲν ἔμπορῶσε παρὰ νὰ προσλάβῃ — ἡ πρὸς τὴν προεδρίαν τῆς Δημοκρατίας ἀπλὴ καὶ μόνῃ ἐνατένισις τοῦ Βενιζέλου; Καὶ μήπως τὸ κύμα πού τὸν φέρει πρὸς τὸ Κυβερνῆσαι δὲν ἐγκατέλειπεν ἤδη, ὅπισω του, πολὺ ὅπισω του, τὸν μικρὸν ἢ μεγάλον ἀνεμον πού τὸ ἐπρόκάλει, καὶ ἐκχυθὲν εἰς τὴν ταπεινὴν ἀκτὴν τὴν ὁποίαν ὁ ἀποξηραντικώτατος κ. Τσαλδάρης ἔχει πλέον σχεδὸν τελειῶς μαράνει, μήπως δὲν ἐξεκαθάρισε ἤδη τὴν ἀμφοτέρωθεν, μήπως δὲν ἔτρεψε ἤδη εἰς φυγὴν τοὺς μικροὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ μικρὰ ζητήματα, καὶ μήπως δὲν ἐτοποθέτησε ἀμέσως τὴν ἀποτόμως ἀναζωογονηθεῖσαν Ἑλλάδα εἰς τὴν ἐπιζήλον θεοὺν νὰ λάβῃ καὶ πάλιν ὥραιαν, σπουδαίαν, αὐτόχρονην ἱστορικὰς ἀποφάσεις;

Διότι τοιαύτη ὑπῆρξε, κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, ἡ ψυχολογία τοῦ ἐλληνικοῦ κόσμου. Ὅταν ἐπέσθῃ ὅτι εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Βενιζέλου ὡς Προέδρου ἀποβλέπομεν ἀποφασιστικῶς καὶ ἀμετακλήτως, ὁ κοινότερος Ἕλλην ἐστάθη, ἀνέστειλε κάθε ἄλλην σκέψιν, καὶ συνηθάνθη ὅτι μία μεγάλη στροφή πρόκειται ἔτσι νὰ δοθῇ εἰς τὸ ἀτυχὲς σκάφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπιβαίνει. Καὶ ἐκατάλαβε, ἐφ' ὅσον δὲν τὸν ἔχει τυφλώσει τὸ κομματικὸν πάθος, καὶ ἐσυνειδητοποίησε βαθύτατα, εἴτε βενιζελικὸς εἶναι εἴτε ἀντιβενιζελικὸς, ὅτι μετὰ τὸν Βενιζέλον ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Κράτους, τὰ πράγματα θὰ ἀλλάξουν ὅσιν, ἡ ζωὴ τοῦ τόπου θὰ μεταβάλλῃ ρυθμόν, ἡ πειθαρχία θὰ ἐπιβληθῇ ἐκ νέου, ὁ μηχανισμὸς τῆς διοικήσεως θὰ κινηθῇ καὶ πάλιν, ἔντονα, ἀκομμάτιστα καὶ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον, ὅτι θὰ ἐκλείψουν αἱ ἐπιφυλακαὶ τοῦ στρατοῦ καὶ αἱ ἀπειλαὶ κινημάτων, καὶ αὐτὴ αὐτὴ ἡ περίφημος γαλήνη τὴν ὁποίαν δὲν ἐνσαρκώνει βέβαια τὸ εἰς βαλσαμωμένην μούμιαν περιελθὸν κράτος τοῦ κ. Τσαλδάρη, αὐτὴν τὴν φορὰν πραγματικὰ καὶ ἀληθινὰ θὰ τὴν ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν Ἕλληνα πολίτην ἡ ἀναζωογονουμένη ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν πνοὴν τοῦ Βενιζέλου πολιτεία.

Καὶ ἐπανῆλθεν ἡ ἐλπίς ἐνὸς μέλλοντος καλυτέρου. Καὶ ἐρρόδισε καὶ πάλιν ἡ αὐγὴ τῆς ἐθνικῆς αὐτοπεποιθήσεως. Καὶ ἐκ νέου ἔλαμψε εἰς τὸν ὀρίζοντα ἡ βεβαίως ὅτι εἰς τὸν μαραιμένον κῆπον τῶν φυλλορροούντων πλέον τῶν ὀνείρων καὶ ἰδανικῶν μας, μετὰ τὴν ἐπάνοδοσιν τοῦ μεγάλου Κυμποροῦ, θὰ ἀνθίσουν καὶ πάλιν τὰ ἰδεώδη καὶ θὰ καρποφορήσουν τὰ ὄνειρα... Καὶ — ἐπὶ πλέον — ἐπειδὴ τὰ ἐννέα δέκατα τῶν Ἑλλήνων εἶναι δημοκράται, ἔγινε νοητὸν ὅτι ἡ ἐλληνικὴ Δημοκρατία εὐρίσκεται εἰς τὰς παρμονὰς νὰ ἀνακτήσῃ τὸν φυσικόν

τῆς ἀρχηγόν, ἐκείνον τοῦ ὁποίου οἱ ἀντίπαλοι δὲν πιστεύουν εἰς τὴν Δημοκρατίαν, ἐκείνον ὅμως τοῦ ὁποίου ὅλοι αἱ ἀκατάβλητοι δυνάμεις εἶναι ἰσάριθμοι καὶ πανίσχυροι ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἐδραίωσιν, ἀντιθέτως, τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἐνὸς πολιτεύματος συγχρόνως δικαίου καὶ ἰσχυροῦ....

Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ ἀνιδιοτελοῦς αὐτοῦ καὶ φιλησυχίου Ἕλληνο πολίτου ὑπάρχουν καὶ οἱ 100 ἢ καὶ 1000 «ἐπαγγελματίαι» τοῦ ἀντιβενιζελισμοῦ. Ἐκείνοι πού δις παρέσαν καὶ τὴν Ἑλλάδα — 1897, 1922 — καὶ τὴν βασιλείαν — 1917, 1923 — εἰς τὴν καταστροφὴν. Ἐκείνοι πού ἐξεμεταλλεύοντο, ἕως τὰ 1909, τὴν χώραν ὡς τιμάριον τοῦ παλαιοκομματισμοῦ τῶν καὶ πού ἐμίσησαν ἔκτοτε τὸν Βενιζέλον, διότι ἀπέσπασε τὴν λείαν ἀπὸ τὰ νύχια τῶν διὰ τὴν ἀποδόσιν εἰς τὸν λαόν. Ἐκείνοι, πού μετὰ τὸν Γεώργιον Θεοτόκην ἐπίστευαν ὅτι ἡ Ἑλλάς κυβερνᾶται «τυχαίως καὶ μοιραίως», πού ὅταν ἐξεργάσθῃ ἡ Νεοτουρκικὴ Ἐπανάστασις, ἐπερίμεναν νὰ ἴδουν τὸν Σεφκὲτ πίνοντα τὸν καφέν του εἰς τὸν Ζαχαράτου... Ἐκείνοι πού εἶναι πεπεισμένοι ὅτι «δὲν διορθώνεται τὸ παλιωρμενικόν». Ἐκείνοι πού δὲν ἐνόησαν τίποτε, μὰ ἀπολύτως τίποτε, ἀπὸ τὴν ἐξόρμησιν τῆς φυλῆς πρὸς τὴν Μακεδονίαν, πρὸς τὴν Σμύρνην, πρὸς τὴν Πόλιν... Ἐκείνοι πού καὶ σήμερον εἶναι παρνομιότυποι, ὅπως πρὸ 30 ἐτίας, ἀγνοοῦν καὶ ἀπονοῦν, πνευματικῶς ἡμιμαθεῖς καὶ ψυχικῶς ἡμιμαθεῖς, ξένοι καὶ πρὸς τὸν παλμὸν τοῦ λαοῦ μας καὶ πρὸς τὸν κόσμον τὸν ρυθμόν, οἱ παρσίοι τῆς ἐλληνικῆς δημιουργίας... Οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐξάπλως καὶ τῶν τριῶν καρεκλῶν, πού ἀπὸ 25 ἐτῶν εἶναι καταδικασμένοι νὰ ἀντιμετωπίζουν ποῖον; Τὸν ἄνθρωπον τῆς δράσεως καὶ τῶν τριῶν θαλασσῶν!

Αὐτοὶ ὅμως πού ἐρροδοῦσαν φιλήδονα ἀπὸ δεκαοκταμήνου τὸν ναργιλέν των διαβάζοντες τὰς ἀκαταλήπτους καθ' ἡμέραν δηλώσεις τοῦ κ. Τσαλδάρη, καὶ πού ἐνόμιζαν τὸν «γαῖδαρον των δεμένων» καὶ τὸν Θεὸν πλέον ὀριστικῶς Πλακωμένην, ἀφ' οὗ ἐπανάλθε τὸ Λαϊκὸν κόμμα εἰς τὴν ἀρχὴν, αὐτοὶ ἀνετινάχθησαν ἀπὸ τὰς τρεῖς των καρέκλας, ὅσα ἤκουσαν τὸ ἀγγελμα... Καὶ ρίψαντες βλέμμα πρὸς τὴν Παναγίαν βλασφημίας, ἐσκέφθησαν ὅτι αὐτὸς ὁ ἐφιάλτης — Βενιζέλος δὲν ἔμπορεῖ πλέον τὰ τοὺς καταδικάζει, καὶ ὥρκεισθαι, πάλιν ἡμερολόγιον, ὅτι ἡ ἐπαύρις αὐτοῦ τοῦ Σατανᾶ εἰς τὸν ἀσβέρον των δὲν θὰ ξαναγίνῃ πλέον ποτὲ ἀνεκτὴ!

Καὶ μετέβησαν ἐν αὐθορμήτῳ διαδηλοῦντες εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Καθημερινῆς». Καὶ ἐξέθησαν τὰς ἀπόψεις των εἰς τὸν ἀντιβενιζελισμόν.

παλαιῶν χρόνων κ. Γ. Α. Βλάχον. Καὶ ὁ κ. Γ. Α. Βλάχος ἔγραψε ἄρθρον!... Μεθ' οὗ ἐπεμψαν μακροσκελὴ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν κ. Πολυχρόνιπουν. Καὶ ὁ κ. Πολυχρόνιππος θὰ τοὺς ὑπεσχεθῇ ρητῶς ὅτι αὐτὴν πλέον τὴν φορὰν ὁ Βενιζέλος δὲν θὰ τοῦ ξεφύγῃ! Καὶ ἤλθον κατόπιν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοὺς λογίους τοῦ κ. Κονδύλη. Καὶ οἱ λοχίαι τοῦ κ. Κονδύλη ἐδῶσαν ὅρκον, ἐπάνω εἰς τὸν Μεγάλου Ἀλεξάνδρου τὴν μνήμην, ὅτι, ἐάν ὁ κ. Βενιζέλος ἐκλεγῇ Πρόεδρος, ὁ ἀρχηγὸς των θὰ καταλάβῃ τὸ Κυβερνῆσαι καὶ θὰ τοῦ ἀπαγορεύσῃ τὴν εἰσόδον! Καὶ κατηνύθησαν τέλος καὶ εἰς τοῦ κ. Τσαλδάρη... Καὶ ὁ κ. Τσαλδάρης τοὺς εἶπε πολλὰ καὶ διάφορα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ μόνον πού προέκυψε σαφῶς εἶναι ὅτι, κατὰ τὸν κ. Πρωθυπουργόν, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ταρασσώμεναι, διότι αὐτὸς τοῦλάχιστον δὲν γνωρίζει οὔτε τὴν ὑπαρξίν καν Ἕλληνο ἀκούοντος εἰς τὸ ὄνομα Ἑλευθερίου Βενιζέλου, — ἀλλ' ὅτι ἂν, παρ' ἐλπίδα Ἑλευθερίου Βενιζέλου ὑπάρχῃ, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς θὰ ἐπαναστατήσῃ χάριν τῆς ἡσυχίας τοῦ τόπου!!

Καὶ ἔτσι, ἐκυκλοφόρησε εἰς τὰς ἀγυῖας τῶν Ἀθηνῶν ἕνας ἀστεῖος θρύλος! «Ἐάν ἐκλεγῇ ὁ Βενιζέλος Πρόεδρος, θὰ συναφῇ νέα μάχη περὶ τὴν Δημοκρατίαν!». Καὶ ἐκυκλοφόρησε καὶ ἄλλη διάδοσις: «Ἡ Δημοκρατία ἀποθνήσκει καὶ ὁ κ. Γ. Α. Βλάχος ἐτοιμάζεται νὰ χορεύσῃ τὸν πυρρίχιον εἰς τὸν τάφον τῆς!». Καὶ τὸ μόνον κάπως σοβαρὸν πού ἀπεκαλύφθη εἶναι ἀφ' ἐνὸς μὲν τῶν παλαιοκομματικῶν παραγόντων τοῦ ἀντιβενιζελισμοῦ ὁ πανικός, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου καὶ ὅτι ἄλλο: τὸ ἀτίμωτον ψευδὸς ὅταν προσεποιήθησαν, πρὸ δύο ἐτῶν, ὅτι εἰλικρινῶς ἀνεγνώρισαν τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Διότι περὶ αὐτοῦ καὶ μόνον σοβαρῶς διαλαμβάνει τὴν ἰσχυρὴν αὐτῆς ὁ τύπον ἄρθρου, «προειδοποιήσεις» τοῦ φίλου διευθυντοῦ τῆς «Καθημερινῆς». Διότι μὰς προειδοποιεῖ ὁ κ. Γ. Α. Βλάχος ὅτι τοῦ Βενιζέλου γινόμενον Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, θὰ ἐκτεθῇ τὸ πολίτευμα «ἀκάλυπτον εἰς τὰ βέλη τοῦ ἡμίσεος τῆς Ἑλλάδος», καὶ ὅτι εἰς πρῶτῃν ἐπειτὰ εὐκαιρίαν «θὰ πέσῃ ὀριστικῶς, ἀδόξως καὶ θορυβῶδως ἡ Δημοκρατία μαζί με τὸν κ. Ἑ. Βενιζέλον».

Ἄλλ' ὁ σοφιστὰ, διατί; Διότι ὁ Βενιζέλος εἶναι ἰσχυρός, ἡ Δημοκρατία θὰ ἐξασθενήσῃ; Διότι ὁ Βενιζέλος εἶναι ὁ ἐπιβλητικώτερος τῶν κυβερνητῶν, ἡ Δημοκρατία θὰ ἀφεθῇ νὰ γίνῃ «ἀκάλυπτος στόχος»; Διότι ἀπὸ τὴν Δημοκρατίαν οἱ χίλιοι νοσταλγοὶ τῆς Μοναρχίας καὶ τοῦ παλαίου ἡμερολογίου ἀποσύρουν σήμερον τὴν σφαλερῶς ζητηθεῖσαν, τὴν ψευδῶς δοθείσαν καὶ τὴν συμφεροντολογικῶς καὶ μόνον διατηρηθεῖσαν μέχρι χθὲς «ἀναγνώρισίν των», ἡ Δημοκρατία θὰ χάσῃ τὰ θεμέλιά της καὶ θὰ πέσῃ; Ἡ δὲ διότι νεαρὰ πριγκίπισσα τοῦ οἴκου τῶν Γλυβούργων ἤρραβώθη κατ' αὐτὰς τὸν τεταρτότονον καὶ τὰς ἐκλεγέντας μετὰ ταῦτα μέλη

λέως, ἐδημιουργήθη αὐτομάτως μοναρχικὸν ρεῦμα εἰς τὴν Ἑλλάδα; Διὰ τὴν Δημοκρατίαν θὰ κινδυνεύσῃ ἀπὸ αὐρίον, φίλτατε κύριε Βλάχε; Μήπως διότι ἕως σήμερον ὑπελόγιζε ἐπὶ τοῦ κ. Τσαλδάρη διὰ νὰ στηριχθῇ;

Ἀλλὰ ξεύρετε ἀντιθέτως πότε καὶ μόνον ἐκινδύνευσε κάπως ἡ Δημοκρατία μας... Κατὰ τοὺς δεκαοκτὼ αὐτοὺς τελευταίους μῆνας καὶ μέχρι προχθὲς! Μέχρις οὗ ἀπεφασίσθη νὰ ταχθῇ ὁ Βενιζέλος, ὑπέρτατος ἀρχηγὸς καὶ ἐγυρητὴς τῆς... Ἐκινδύνευσε ὅταν ἐκερδίσατε ἔστω καὶ φαινομενικῶς τὰς ἐκλογάς... Ὅταν ἐπεχείρησαν οἱ ἄνθρωποι σας νὰ δολοφονήσουν τὸν μεγαλύτερον δημοκράτην. Ὅταν κατεδιώχθησαν καὶ ἀπετάχθησαν οἱ γενναῖοι ἀξιωματικοὶ πού εἶναι καὶ οἱ πιστότεροι τοῦ πολιτεύματος προασισταί. Ὅταν συνελάβετε τὸ σατανικὸν σχέδιον τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς ἐπετηρίδος. Ὅταν ἐκαρκεύσατε τὸν περίφημον «μπακλαβά» πού προώρισται νὰ αὐξήσῃ — ἔστω καὶ ψευδῶς, ἔστω καὶ τεχνητῶς — τὴν πλειοψηφίαν σας. Καὶ θὰ ἐκινδύνευε βαθύτερα ἡ Δημοκρατία ἐάν ὁ «μπακλαβάς» αὐτὸς ἀφῆτο νὰ γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους καὶ ἡ ψευδὴς σας πλειοψηφία σας ἔλυνε τὰς χεῖρας καὶ σας ἐπέτρεπε νὰ κυβερνᾶτε ὅπως θέλετε...

ΔΙΕΘΝΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

Τοῦ κ. Α. ΔΡΟΣΟΥ, Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν

Τὴν 28 Ἀπριλίου 1919 ἐγένετο, ὡς γνωστὸν, ἀποδεκτὸν ὑπὸ τῆς ἐν Παρίσις συνελευσεῖς πρὸς συνενόησιν τῶν περὶ εἰρήνης συνθηκῶν τὸ συμφωνεῖν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Τὸ συμφωνεῖν τοῦτο ἐποῖον αἱ καθ' ἑκάστην διατάξεις ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ τὴν 10 Ἰανουαρίου 1920 πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ καθόριζε τὴν ἐγκατάστασιν καὶ τὸν τρόπον λειτουργίας τῆς ἐν λέγῳ Κοινωνίας, ἡ ὁποία προωριζέτο κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τῶν ἰδρυτῶν αὐτῆς ὅπως χρησιμοποίησι ὡς νέας οὐσιώδεις καὶ σημαντικὰς παραγῶν ἐν τῷ διεθνῇ περιβάλλοντι κοινῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν κρατῶν πρὸς προώθησιν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ πρὸς διευθέτησιν τῶν μεταξὺ αὐτῶν μερισμάτων ἀναφερόμενων διαφορῶν διὰ εἰρηνικῶν μέσων ὡς ἡ συνδιαλλαγὴ καὶ ὁ διαιτητικὸς ἢ δικαστικὸς δικανισμὸς, πολλὰ καὶ ὁ πολιτικὸς τοιοῦτος, ὡς ἐν γένει εἶναι ὁ ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν αὐτῆς ταύτης ἀνακατασκευασμένος.

Τοιοῦτος ὁ σκοπὸς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον συνέστη. Ἡδὲ ἐρωτᾶται: ἀπὸ ποῖα κράτη ἀποτελεῖται ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν καὶ κατὰ τίνα τρόπον κράτος τι θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν Κοινωνίαν ταύτην; Τὰ κράτη μέλη τῆς Κοινωνίας διατίθενται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας, τοιαύτης εἰς κράτη ἀρχικά μέλη καὶ εἰς μέλη ἐκλεγέντα ἢ μεταγενεστέρως δεκτὰ γινόμενα. Ἡ διαφορά αὕτη δὲν κινεῖται ἐν γένει, ἀλλ' ἐνδεῶς ἀπολύτως νομικῶς σημαίνει, διότι τὸσον τὰ ἀρχικά ὅσον καὶ τὰ ἐκλεγέντα μετὰ ταῦτα μέλη

Ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον, θὰ ἀγωνισθώμεν μέχρις ἐσχάτων ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ νομοθετήματος. Καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἐπιτάσσει σήμερον ἡ ἐλληνικὴ Δημοκρατία τὸν Βενιζέλον διὰ νὰ γίνῃ, ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς, ὁ ὑπεύθυνος πλέον φρουρὸς τῆς. Καὶ δι' αὐτὸ, χαίρομεν σήμερον ὅπου ἀπὸ τὰ πρόσωπα τῶν ἀντιβενιζελικῶν ἀποσπᾶται αὐθορμήτως τὸ δημοκρατικὸν προσώπειον... Τώρα, καὶ τώρα μόνον, παύομεν τελείως διὰ τὴν Δημοκρατίαν νὰ ἀνησυχούμεν. Καὶ τώρα μόνον ἀναπνεόμεν ἐλευθερά!

Ἀποβαίνετε, ἔστω καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν εἰλικρινεῖς; Ἀλλὰ σὰς ἀπαντᾶμεν καὶ ἡμεῖς μετ' ἴσιν εἰλικρινεῖς. Καὶ μάλιστα σὰς προσθέτομεν καὶ τοῦτο: ὅτι μετὰ τὸν Βενιζέλον προεδρὸν τῆς, ὅχι μόνον ἡ Δημοκρατία δὲν ἔχει πλέον τίποτε νὰ φοβηθῇ, ὅχι μόνον ἀντιθέτως ἐκλείπει καὶ αἱ τελευταῖαι σκιαὶ τῶν κατ' αὐτῆς κινδύνων, ἀλλὰ καὶ σεις, μάλιστα καὶ σεις, ἐξ ἀνάγκης ἴσως κατ' ἀρχάς καὶ μελίσσαν, ἀλλ' ἐπειτα φυσιολογικῶς καὶ διὰ τὴν νὰ προσαρμωσθῇ εἰς τὴν μόνιμον τοῦ τόπου ζωὴν, θὰ γίνετε πράγματι δημοκρατικοί. Ἰδίως, ἐάν ὑπάρχῃ ἔστω καὶ ἴχνος πατριωτισμοῦ εἰς τὰ στήθη σας... Διότι καθ' ἡν ἐποχὴν ὅλοι οἱ λαοὶ

οἱ τῆς γῆς ὀργανοῦνται καὶ πειθαρχοῦν, ἐνισχύουν τὰς ἐξουσίας των, καὶ εἰς τὸν κραταιότερον καὶ ἰκανώτερον ἐκ τῶν πολιτῶν ἀναθέτουν τὰς τύχας των... Καθ' ἡν ἐποχὴν ὁ ρυθμὸς τοῦ βίου ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως τὰς ἀποφάσεις, ἡ κοινωνικὴ ζωὴ ἀγρυπνῶν τὴν φρουράν τῆς, ἡ δὲ διοίκησις τῶν κρατῶν ριζικὴν τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῆς εἰς τὰς νέας συνθήκας τοῦ πολιτισμοῦ... Καθ' ἡν ἐποχὴν ἐπομένως καὶ ἡ ἐλληνικὴ Δημοκρατία εἶχε καὶ ἔχει ἀνάγκην στίβαροῦ ἀρχηγοῦ, ὁ ὁποῖος νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀναδιοργανώσιν τῆς καὶ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς χώρας... Καθ' ἡν ἐποχὴν δὲν ἔπρεπε καὶ δὲν πρέπει κανεὶς Ἕλλην δρασστήριον νὰ μένῃ εἰς τὸ περιθώριον τῆς δράσεως καὶ εἰς τῆς ἀχρηστεύσεως τὴν φυλακὴν — εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ἡ μοῖρα αὐτοῦ τοῦ τόπου εἶχε θελήσει τί; Ἀνεξέλεγκτος, ἀπερίστατος σχεδὸν καὶ ἀνεπίβλεπτος, νὰ κυβερνᾷ τὴν Ἑλλάδα ὁ κ. Τσαλδάρης μετὰ τὸ κόμμα του τῶν τριῶν καρεκλῶν!

Ἐ, λοιπόν! Εἶναι καιρὸς ἡ κωμῶδια αὐτὴ νὰ τελειώσῃ. Εἶναι καιρὸς νὰ κληθῶν, ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῶν πραγμάτων, εἰς συνεργασίαν ὅλοι οἱ Ἕλληνες, οἱ βενιζελικοὶ ὑπὸ τὸν Βενιζέλον προεδρὸν (Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1200)

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-83

Τὸ κράτος, δεκτὸν γινόμενον, εἰσέρχεται εἰς τὴν Κοινωνίαν καὶ παραμένει ἐν ταύτῃ μεθ' ὅλων τῶν βαρῶν, τὰ ὅποια τυχόν βαρύνουσι τὴν κυριαρχίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν του. Οὕτω, τὸ κράτος, τὸ ὅποιον λέγω τοῦ κατωτέρου αὐτοῦ πολιτισμοῦ θεωρεῖται ὡς ἡμιπολιτιστὴν καὶ ἔχει διὰ τὸν λόγον τούτου τυχὲν οὐχὶ πλήρους, ἀλλὰ μερικῆς μόνον διενδοῦς ἀναγνωρίσεως, ἐξαιρουμένη, παρὰ τὴν εἰσόδον αὐτοῦ ἐν τῇ Κοινωνίᾳ, τὰ παραμένει

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

Υπό ΣΙΜ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ, Προέδρου
του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών

Το ζήτημα του πληθωρισμού των Ιατρών είναι εκ των σπουδαιότερων κοινωνικών ζητημάτων και ήμεις τουλάχιστον οι Ιατροί το θεωρούμεν ζήτημα ζωής και θανάτου. Ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών από 7ετίας, αφ' ης έχω την τιμήν να προεδρεύω αυτού, κατ' επανάληψιν ήσυχολήθη και με το φλέγον τούτο ζήτημα, τελευταίως δε και η πρώτη τακτική συνέλευσις των Ιατρικών Συλλόγων του κράτους εν Αθήναις κατέληξεν εις πορίσματα, άττινα ουδείς δύναται να άρνηση, εκτός εάν θέλη να άερολογή ή να κάμνη φιλολογίαν.

Διεπιστώθη: 1) ότι υπάρχει άναμφισβήτητος παρ' ημίν Ιατρικός πληθωρισμός, 2) ότι επεκτείνεται επί μάλλον και μάλλον ο πληθωρισμός ούτος και πληθύνονται οι Ιατροί δυσαναλόγως προς τα δημιουργούμενα κενά και την αύξησιν του πληθυσμού της χώρας, 3) ότι ο Ιατρικός πληθωρισμός άπειλει σοβαρώτατον κίνδυνον διά το Ιατρικόν Σώμα, με συνεπείας όλεθρίας και δι' αυτήν την κοινωνίαν. 4) Η συνέλευσις έθεώρησε καθήκον της να έπιστήση έξαιρετικώς την προσοχήν της Κυβερνήσεως, της έδν, αντιπροσωπείας και της κοινωνίας επί του ζητήματος τούτου και να τονίση την έπείγουσαν ανάγκην της έφαρμογής μέτρων προς άντιμετώπισιν τών εκ της Ιατρικής πληθώρας συνεπειών.

Τά μέτρα ταύτα είναι τά έξής: 1) Ανάφωσις του Ιατρικού Σώματος δεοντολογικώς, δι' αύστηράς λειτουργίας των πειθαρχικών συμβουλίων. 2) Κατανομή τών νέων Ιατρών εις την ύπαιθρον, αναλόγως τών αναγκών έκάστης περιφέρειας. 3) Καταπολέμησις της παρανόμου άσκήσεως της Ιατρικής υπό άγυρτών, φαρμακοποιών, μοιρών, νοσοκόμων κλπ. 4) Κατάργησις της πλειονοθεσίας. 5) Διευκύνσεις έξόδου τών ήλίκιων Ιατρών διά του ταμείου συστάσεως. 6) Αύστηρά έπιλογή τών εισερχομένων φοιτητών της Ιατρικής. 7) Εισαγωγή κατ' έτος όρισμένου αριθμού φοιτητών, δοθέντος ότι η δυναμικότης

ώς τούτων, μη γενόμενον έντεϋθεν αυτεπιστασίως πεπολιτισμένων. Η είσοδος εσαύτως εις την Κοινωνίαν δεν σημαίνει ουδέ διεθνή άναγνώρισιν του νέου κράτους εκ μέρους τούτου η έκείνου του παλαιού κράτους, μέλους της Κοινωνίας, το όποιον διά τούτον η έκείνον τόν λόγον δεν νομίζει ότι πρέπει να παράσχη αυτόν την διεθνή του άναγνώρισιν. Η παραδοχή εν τη Κοινωνία είναι διάφορος της διεθνούς άναγνώσεως και έσφαλμένως, καθ' ήμας τουλάχιστον, συγχέονται υπό πολλών συγγραφέων αι δύο έννοιαι. Η παραδοχή εν τη Κοινωνία σημαίνει δράσιν έντός του περιορισμένου κύκλου δραστηριότητος της Κοινωνίας, ένω η παραδοχή εν τη καλουμένη διεθνεί κοινωνία, ήτις επέρχεται μόνον διά της διεθνούς άναγνώσεως, σημαίνει δράσιν καθ' έλην την διεθνή κοινωνίαν, ήτις αποτελείται από μέλη, τών όποιων άλλα είναι και άλλα δεν είναι μέλη της Κοινωνίας τών Έθνών. Η καλουμένη διεθνής κοινωνία είναι πολύ ευρύτερα κατ' έκτασιν της Κοινωνίας τών Έθνών.

Δ. ΔΡΟΣΟΣ

Διευθυντής ύπουργ. Εξωτερικών

της Ιατρικής μας σχολής είναι ήλαττωμένη. 8) Διαφώτισις του κοινού περί της ροπής τών Έλληνοπαίδων να γίνουν όλοι έπιστήμονες και δι' Ιατροί, εν άγνοία τών κινδύνων και τών άπογοητεύσεων, οι όποιοι τούς άναμένουν μετά την άπόκτησιν του διπλώματος.

Ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών εξέτισεν επί πλέον την αύξησιν τών έτών από 6 εις 7, καθόσον πρεσβύει ότι η Ιατρική είναι έπιστήμη τόσο μεγάλη, ώστε και τα 7 άκόμη έτη δεν είναι πολλά διά να την εκμάθη, και μάλιστα εν Ελλάδι, όπου τα μέσα λείπουν και ιδίως αι κλινικαί και τα έργαστήρια, εις τα όποια εκμανθάνεται η Ιατρική.

Είς άρθρον μου ειδικόν υπό τόν τίτλον «Η δυναμικότης του Πανεπιστημίου Αθηνών», δημοσιεύθεν εν τη Ιατρική Έφημερίδι της 1ης Ιουλίου έ.ε. φύλλον 323, διά μακρών πραγματεύομαι το ζήτημα της άνεπαρκούς υποστάσεως της Ιατρικής ιδίως σχολής, εις προηγούμενον δε φύλλον της 21ης Ιουνίου, φύλλον 322, άναρω έν προς έν τα έπιχειρήματα τών φίλων του πληθωρισμού και ιδία την ιδέαν φαντασιοκόπων τινών, προτεινόντων να εκκενωθούν οι Ιατροί τών πλέουν εις τας έρήμους έκτάσεις, τας έστερημένους Ιατρών, τούθ' όπερ είναι φανερόν ότι είναι έντελώς άπραγματοποίητον.

Ο σοφός ύπουργός της Παιδείας κ. Ιωάννης Μακρόπουλος, ύπεστήριξεν εις βαρυσήμαντον λόγον τών εν τω Ιατρικώ Συλλόγω Αθηνών πρό τιους, ότι πρέπει να δημιουργηθή άστικόν σχολείον, καταργουμένων τών ήμιγυμνασίων. Είς έγγραφόν μου προς αυτόν, όπως και εις την συζητήσιν ήτις διεξήχθη υπό την προεδρίαν του εις την Σύγκλητον του Πανεπιστημίου, έδέχθη τας άπόψεις του κ. Μακροπούλου, υπό τόν όρον να γίνουν και αι ιδικαί μας άπόψεις δεκταί, αφ' έτέρου δε έτόνισα ότι η έπιδικωκομένη θεραπεία του κακού διά της μεθόδου τών άστικών σχολείων είναι λίαν μελλοντική και ήμεις ζητούμεν σήμερον άμεσα μέτρα με άμεσα αποτελέσματα. Όλοι οι παρόντες καθηγηταί του Πανεπιστημίου, κομήτορες τών σχολών κ. κ. Έξαρχόπουλος, Ζέγγελης, Μαριδάκης, Αμαντος, Αιγινήτης και ο πρυτανεύων κ. Λογοθετόπουλος, άπεδέξαντο τας γνώμας μου και τινες και έπιλειοδόθησαν, 1) ότι υπάρχει πληθωρισμός όλων τών σχολών, 2) ότι το Πανεπιστήμιον δεν άρκει να τούς εκπαιδεύη ούτε ποιοτικώς, ούτε ποσοτικώς και 3) ότι είναι άπαραίτητος ο όρισμένος αριθμός εισαγωγής κατ' έτος εις το Πανεπιστήμιον φοιτητών και 4) ότι η κατάργησις τών ήμιγυμνασίων δεν δύναται να λύση το πρόβλημα.

Και αυτά μέν είναι τά γενόμενα και τά γενήσομενα. Ας ίδωμεν τώρα και μερικάς άριθμούς φυσ. ιωτάτους. Επ' 6 εκ. κατοίκων της Ελλάδος υπάρχουν 6.000 Ιατροί, δηλαδή έχομεν 1 Ιατρόν επί χιλίων κατοίκων. Εάν λοιπόν εξαίρεσωμεν την Αυστρίαν, όπου η αναλογία είναι ενός Ιατρού προς 880 κατοίκους, άλλαχο ή αναλογία είναι άνωτέρα.

Εν Γερμανία	1 προς 1.080	κατοίκους
Εν Δανία	1 » 1.296	»
Εν Ολλανδία	1 » 1.360	»
Εν Βελγίω	1 » 1.347	»

Εν Γαλλία	1 » 1.095	»
Εν Ρωσία	1 » 2.118	»
Εν Βουλγαρία	1 » 1.390	»
Εν Σουηδία	1 » 1.680	»
Εν Πολωνία	1 » 3.100	»
Εν Σερβία	1 » 3.568	»

Γνωρίζομεν καλώς ότι υπάρχουν ευάριθμοι τινές εναντίοι εις τας ιδέας μας και ότι ούτοι όμιλούν περί έλευθερίας σπουδών, περί άνυπαρξίας πληθωρισμού κλπ. Τους άπαντώμεν: ή άμερικανική Δημοκρατία κλείει τας Ιατρικάς σχολάς της και περιορίζει την εισαγωγήν τών φοιτητών. Είς την Γαλλίαν ο γερούσιαστής Portmann και καθηγητής της Ιατρικής σχολής του Bordeaux κατέθεσε νομοσχέδιον πρό δύο μηνών περιορίζον την εισαγωγήν τών φοιτητών, κανονίζον αύστηροτάτας εξετάσεις εισαγωγής, επίσης δε αύξάνον τα έτη της φοιτήσεως. Ποι; Είς την Γαλλίαν, την φιλελευθέραν Γαλλίαν, με πανεπιστήμια όργανωμένα και τέλεια όσον όλίγια εις τόν κόσμον. Είς την Γερμανίαν επίσης ο Χίτλερ έκαμε τά ίδια, άναγνωρίσας τόν πληθωρισμόν και την ανάγκην λήψεως μέτρων ριζικών. Τώρα βέβαια τινές τών κ.κ. καθηγητών του πανεπιστημίου αντίθενται από προσωπικά συμφέροντα: 1) Να έχουσι διδάκτρα από τούς φοιτητάς. 2) Να πωλούν τά βιβλία τών. Να έχουσι εις τας έπαρχίας πράκτορας μαθητάς της πελασίας και της φήμης τών κλπ. κλπ. γνωστά τοις παροικοίσις εις Γερουσαλίμ. Ελπίζομεν να μεταπεισθούν και μάλλον να συμφωνήσουσι με τούς διαπρεπείς συναδέλφους τών Αναστάσιον Άραβαντινόν και Βλαδίμηρον Μπένεση, εκ τών όποιων ο μόν πρώτος υπέβαλε και ύπόμνημα εις τόν κομήτορα της Ιατρικής σχολής λεπτομερέστατον και όμιλει περί όκτώ έτών σπουδών, όπως και εις την Ολλανδίαν. Ο δε κ. Μπένεσης έκαμε περισπούδαστον διάλεξιν εις τόν Ιατρικόν Σύλλογον Αθηνών και ύπεστήριξε δι' άκαταγνώριστων έπιχειρημάτων τά ως άνω ρηθέντα. Οι δικηγόροι κινούνται προς περιορισμόν τών δικηγόρων. Όσοι νέοι δεν θέλουν να πεινάσουσι, ως μη γίνουν ούτε δικηγόροι, ούτε Ιατροί. Ημείς οι Ιατροί θα άκολουθήσωμεν τούς δικηγόρους κατά πόδας εις έπιδιώξιν του περιορισμού τών Ιατρών εν Ελλάδι. Το ίδιον κάμνουν και οι Γάλλοι υπό την ήγεσίαν του διασημού καθηγητού της Ιατροδικαστικής της σχολής τών Παρισίων κ. Balhazard, όστις έστειλεν έπιστολάς έγκυκλίου προς τούς καθηγητάς τών σχολείων, προς τούς γονείς και προς τούς μαθητάς έπισύρων την προσοχήν των επί του κινδύνου του ένυπόστατου εν τη προωθήσει τών νέων προς Ιατρικάς σπουδάς.

Η κυβέρνησις όφείλει να άσχοληθή σοβαρώς και με το ζήτημα τούτο, διότι πάσα παραμέλησις επί του προκειμένου θεωρητέα ως έγκληματική. Αναλαμβάνει δε μεγίστην εύθύνην εκείνος, όστις θα θελήσιν να παρελκύσιν το ζήτημα, άδιαφορών έγωιστικώς διά τα συμβήσομενα, τά δε συμβήσομενα θα είναι πάρα πολύ δυσάρεστα και θα είναι ίσως πολύ άργά ή λήψις μέτρων σπαιμωδικών ή άλλων, προς άναχαίτισιν του κακού, το όποιον βλέπομεν με τούς όφθαλμούς της ψυχής όλοταχώς επερχόμενον.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΙ
ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Του κ. ΓΕΩΡΓ. Α. ΦΑΡΜΑΚΙΔΗ

Α'.

Το πρόβλημα της γενέσεως τών πολιτικών κομμάτων ειλκυσε την προσοχήν πολλών θεωρητικών έρευνήτων από τών πρώτων ήδη χρόνων της άναπτύξεως του κοινοβουλευτισμού εν τη ήπειρωτική Ευρώπη. Φυσικώ τω λόγω το ενδιαφέρον αύτόν εκίνησε πρό παντός το ζήτημα, ποίος ο γνώμων κατά τόν όποιον ο λαός διαχωρίζεται εις τά μικρότερα εκείνα σύνολα, που άγωνίζονται διά την κατάληψιν της έξουσίας και την έξασφάλισιν της συμμετοχής των εις την διακυβέρνησιν κυρίως μέν του κράτους, επίσης όμως και τών δευτερευόντων νομικών προσώπων πολιτικού χαρακτήρος ως λ.χ. τών διαφόρων οργανισμών της τοπικής αυτοδιοικήσεως.

Το ζήτημα τούτο δεν δύναται να λυθί ήμοιομόρφως δι' όλας τας χώρας. Η σύγκρισις τών διαφόρων χωρών από της άπόψεως ταύτης φέρει εις φώς τοιαύτας διαφοράς, όφειλομένας εις τά ποικιλωτέρα τών αιτίων, ώστε εκ πρώτης όψεως μάς φαίνεται ότι πρόκειται περί φαινομένων έντελώς άτομικών, μη δυναμένων ως εκ τούτου να ύπαρχουν υπό ένιαίαν τινά κοινωνιολογικήν έννοιαν. Ούτω, εις μερικάς χώρας ή κατά κόμματα διαίρεσις του λαού εξηγείται εκ της επιδράσεως τών πολιτικών προσωπικοτήτων (προσωπικά κόμματα), αι δε προγραμματικά διαφοράι δεν παίζουν εν αύταίς σχεδόν κανένα ρόλον. Είς άλλας πάλιν χώρας ή πολιτική προσωπικότης καθ' έαυτήν είναι άσήμαντος διά την δημιουργίαν του κόμματος παράγωον. Επίσης ο αριθμός τών κομμάτων και συνεπώς και τά αίτια της κατά κόμματα διαίρεσεως είναι πολύ διάφορα κατά χώρας. Ένω λ.χ. εις δύο από τά μεγαλύτερα κράτη του κόσμου, την Αγγλίαν και την Αμερικήν, υπάρχουν κυρίως δύο μόνον μεγάλα κόμματα, εις το έδαφος πλείστον μικρών κρατιδίων άνεπτύχθη και ύψίστατα μέγας αριθμός πολιτικών κομμάτων.

Έν τούτοις, δεν είναι άληθές ότι η ποικιλία τών κομμάτων και τών διακριτικών αυτών γνωρισμάτων δεν επιτρέπει την θεωρητικήν κατάταξιν αυτών εις διαφόρους τύπους, πράγματι δε ή έπιστημονική έρευνα και η κοινωνιολογική παρατήρησις καταλήγει σήμερον εις την άναγνώρισιν κυρίως τεσσάρων μεγάλων μορφών κομματικής διαίρεσεως τών λαών. Έν πρώτοις, έχομεν το σύστημα τών κομμάτων, τών όποιων κύριον χαρακτηριστικόν άλλα και παραγωγόν αίτιον άποτελεί το πολιτικόν πρόγραμμα (τά λεγόμενα κόμματα «άρ-χών»), άκολουθως το σύστημα τών δύο κομμάτων (άνεξαρτήτως επιδράσεως της ήγετίδος προσωπικότητος), το σύστημα τών προσωπικών κομμάτων και τέλος το σύστημα του ενός (δικτατορικού) κόμματος, το μη άνεχομένου άλλα κόμματα και καταπολεμούντος την ύπαρξιν αυτών. Παραδείγματα καθαρής εμφάνισεως τών άνω όσων μάς παρέχει διά τόν πρώτον ή προχιτλερική Γερμανία, ή σημερινή Τσεχοσλοβακία κλπ., διά τόν δεύτερον ή Αγγλία και ιδίως ή Αμερική, διά τόν τρίτον ή Ιαπωνία —τό αυτό πρέπει να λεχθή και

διά την Ελλάδα— και διά το τέταρτον ή Ιταλία του Μουσσολίνι, ή χιτλερική Γερμανία και ή σοβιετική Ρωσία.

Δέν θα εισέλθωμεν σήμερον εις την έρευναν τών τεσσάρων τούτων τύπων και την εξέτασιν τών διακριτικών έκάστου σημείων και εν γένει εις την άνάλυσιν της ούσιας αυτών, έπιφυλασσόμενοι να πράξωμεν τούτο άλλοτε. Θα έπισκοπήσωμεν μόνον τας έπιστημονικάς θεωρίας αι όποιαι άνεπτύχθησαν περί του ζητήματος μέχρι τούδε, τινές τών όποιων μάλιστα παρουσιάζουν και το ενδιαφέρον της ιδιορρυθμίας, όπως ή παράδοξις θεωρία του γερμανοελβετού Φρειδερίκου Ρόμερ.

Χαρακτηριστικόν τών παλαιότερων, άλλα και πολλών εκ των νεωτέρων θεωριών περί πολιτικών κομμάτων, είναι ότι αύται δεν στηρίζονται επί αντικειμενικής παρατηρήσεως τών πραγμάτων, άλλ' είνε προϊόντα της επί του πνεύματος τών ιδρυτών των επιδράσεως διαφόρων φιλοσοφικών και πολιτικών ιδεών. Οι διατυπώσαντες ταύτας συγγραφείς ήσαν δηλονότι κατά το πλείστον οπαδοί όρισμένης πολιτικής ιδεολογίας και από της άφετηρίας ταύτης όρμώμενοι ένεντινόντο και τάς περί της ύψης και της ούσιας τών πολιτικών κομμάτων ιδέας των. Ακριβώς όμως διά τούτο αι παλαιότερα περί κομμάτων θεωρίαι δεν μαρτυρούν προσπάθειαν προς διερεύνησιν της κοινωνικής πραγματικότητος, άλλ' άποτελούν άπλως υπεράσπισιν όρισμένων πολιτικών ιδεολογιών ή φιλοσοφικών δογματών.

Αι περισσότεραι θεωρίαι περί τών κοινών άρχων, αι όποιαι διέπουν την γένεσιν και την ύπόστασιν τών κομμάτων, άνεπτύχθησαν εν Γερμανία. Τούτο πρέπει να άποδοθή εις το γεγονός ότι εν Γερμανία ή κατά κόμματα διαίρεσις του λαού έγένετο κατά το παρελθόν επί τη βάσει διαφόρων κοσμοθεωριών. Όρθως παρατηρεί ο Γουλιέλμος φόν Μπλουμπε (Bedeutung und Aufgabem der Parteien) ότι η Γερμανία είναι ή κλασσική χώρα τών κομμάτων του προγραμματικού τύπου, δηλαδή τών λεγομένων συνήθως «κομμάτων άρχων». Η ισχυρά φιλοσοφική παράδοσις ώθει και τούδε μη φιλοσόφους εις την προσπάθειαν όπως μεταβάλλουν τά πάντα εις λογικάς και φιλοσοφικάς έννοιας. Το άρισιον τούτο στοιχείον, ή εκ τών προτέρων τιθεμένη ως βάσις και σημείον άναχωρήσεως φιλοσοφική κοσμοθεωρία, ως έπίσης και το γεγονός ότι οι συγγραφείς εκείνοι ήντλουν τας σχετικές γνώσεις και παρατηρήσεις των εκ τών συμβαινόντων μόνον εν Γερμανία ή εις όρισμένας γεωγραφικάς χώρας, άγνωστών τών λοιπών κόσμων, έξηγοούν την μοιρομένην και το έσφαλμένον των θεωριών τούτων, αι όποιαι άποτελούν συγχρόνως και παράδειγμα της έπιρροής που άσκει το περιβάλλον, εις το όποιον ή συγγραφείς επί τών υπό τούτο συσκευαζόμενων θεωριών περί τών φαινομένων της κοινωνικής ζωής.

Είς εκ τών πρώτων περί πολιτικών κομμάτων συγγραμμάτων είναι ο άναφερθείς Ρόμερ (Έργον: τά τέσσαρα κόμματα, 1844). Ο ότος άρτεται τας γνώσεις του εκ παρατηρήσεων επί της πολιτικής ζωής της πατρίδος του, του καντονίου της Ζυ-

ρίχης. Είναι έγχειλιανός και ως εκ τούτου άναχωρεί από τας έγχειλιανός θεωρίας περί κράτους, κατά τας όποιας το κράτος είναι ή ύψιστη εκδήλωσις του ανθρώπινου πνεύματος. Ταύτα πρεσβύων και θεωρών τά πολιτικά κόμματα ως συστατικά μέρη του κράτους, κατέληξεν εις το συμπέρασμα ότι μεταξύ τούτου και τών κομμάτων ως συστατικών αυτού μερών ύφίσταται άναγκαίος σύνδεσμος. Η κομματική διαίρεσις εν τω κράτει άναποκρίνεται κατ' αυτόν προς τας ψυχοφυσικάς ιδιότητας του ανθρώπου. Τέσσαρες είναι κατά τόν συγγραφέα τούτον οι θεμελιώδεις τύποι τών πολιτικών κομμάτων: ο ριζοσπαστισμός, ο φιλελευθερισμός, ο συντηρητισμός και ο αυταρχισμός. Οι τύποι ούτοι άντιστοιχούν προς τά τέσσαρα στάδια εξέλιξεως του ανθρώπινου πνεύματος.

Ο ραδικαλισμός άντιστοιχεί προς την παιδικήν ήλικίαν: άμφοτέρα έχουσι κοινήν την άπλοϊκότητα περί τας γνώμας και άντιλήψεις, το άστάθμιστον και την ταχύτητα περί την λήψιν αποφάσεων.

Ο φιλελευθερισμός όμοιάζει προς την νεανικήν ήλικίαν, την όποιαν διακρίνει ή ένθουσιώδης πίστις και προσπάθεια διά την διαρκή πρόδον ή χαρακτηριστική και τόν φιλελευθερισμόν. Όπως δε αι ένέργειαι της νεανικής ήλικίας τέλνουν εις το να δημιουργήσουσι και όχι να καταστρέψουν —όπως κάμνουν συνήθως τά παιδιά— έτσι και η κριτική, την όποιαν άσκει ο φιλελευθερισμός, είναι δημιουργική και όχι άπλως άνατρεπτική. Ο συντηρητισμός είναι φαινόμενον άνάλογον προς την ώριμον άνδρικήν ήλικίαν, κατά την όποιαν ή περίσκεψις και ή ήρεμία επικρατούν τών δημιουργικών προσπαθειών που χαρακτηρίζουν την νεανικήν ήλικίαν και κατά την όποιαν ο άνθρωπος άποβλέπει μάλλον εις την συντήρησιν τών ύπαρχουσών αξιών, παρά εις την δημιουργίαν νέων τοιούτων. Τέλος, ο άπολυταρχισμός άντιστοιχεί προς την γεροντικήν ήλικίαν. Όπως οι γέροντες, άνήκοντι πλέον ν' άφομοιώσουσι νέας ιδέας και να παρακολουθήσουν την πρόδον, στερούνται εύκαμψίας, χαρακτηριστική δε ιδιότης των άποβάνει το πείσμα, έτσι το άπολυταρχικόν κυβερνητικόν σύστημα επιβάλλει εις την κοινωνίαν την αυθάρετον και πάντα έλεγχο άποκρούουσιν θέλησιν του δεσπότου. Μεταξύ του ριζοσπαστισμού και του άπολυταρχισμού άνευρίσκον ο Ρόμερ όμοιοτήτας και κοινά σημεία έπαφής, καθ' όν άκριβώς τρόπον ή γεροντική ήλικία έχει σημεία τινά έπαφής προς την παιδικήν τοιαύτην. Τα άκρα, ως γνωστόν, συναντώνται. Προχωρών δε έτι περαιτέρω, φρονεί ότι, ένω οι δύο μεσαίοι κομματικοί τύποι άπεικονίζουν τας άνδρικές ιδιότητας εις τούς δύο άκραίους επικρατούν άντιθέτως ιδιότητες γυναικείας. Νευρικότης, ύπερησυχία και πονηρία χαρακτηρίζουν την παιδικήν και την γεροντικήν ήλικίαν, τα αύτά δε περίπου έλαττώματα άνευρίσκομεν και εις τόν ριζοσπαστισμόν και τόν άπολυταρχισμόν.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.

Γ. Α. ΦΑΡΜΑΚΙΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΒΑΛΚΑΝΙΚΟΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ

Τοῦ κ. Α. Θ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ

Δημοσιεύομεν κατωτέρω ἀνακοίνω-
σιν τοῦ κ. Α. Θ. Κουμαριανού, γενε-
μένην εἰς τὸ Α' Διαβαλκανικὸν Μα-
θηματικὸν Συνέδριον, καὶ εἰς τὴν ἐ-
ποικὴν ἐρευνᾷ ἐὰν εἶναι ἐφαρμοστέα
τὰ μαθηματικά εἰς τὴν πολιτικὴν οἰ-
κονομίαν.

Εἰς τὸ ἐρώτημα ἂν αἱ μαθηματικά μέ-
θοδοι καὶ τύποι εἶναι ἐφαρμοστέοι εἰς τὴν
Πολιτικὴν Οἰκονομίαν δὲν δύναται νὰ δοθῇ
ἐκ τῶν προτέρων ἀρνητικὴ ἀπάντησις.
Πρὸ μῆος καὶ πλέον ἐκατονταετηρίδος, εἰς
μέγας φιλόσοφος, ὅστις ὑπῆρξεν ἐπίσης
καὶ διακεκριμένος μαθηματικός, ὁ Ἑμμα-
νουὴλ Κάντ, ἐδήλωσεν ὅτι οὐδεμία ἐπιστή-
μη δύναται ἐπαβῆναι ν' ἀξιώσῃ τὴν ὀνομα-
σίαν ταύτην ἐὰν δὲν ἔχῃ λάβῃ τὴν μαθη-
ματικὴν τῆς μορφῆν. Ὅντως, δὲν δύναται
τις νὰ συλλάβῃ κἄν τὴν ὑπαρξίν τῶν κα-
λουμένων, ὡς οὐχὶ ἀπολύτως κυριολε-
κτικῶς, θετικῶν ἐπιστημῶν ἄνευ τῆς μα-
θηματικῆς τῶν ἐκφράσεως. Ἡ ἀστρονομία
καὶ ἡ φυσικὴ ἔχουσιν ἀπὸ αἰῶνων στενὸν
σύνδεσμον μὲ τὰ μαθηματικά, ἡ χημεία, ἡ
ὁδὸς κατόπιν τῶν νεωτέρων θεωριῶν περὶ
τῆς συστάσεως τοῦ ἀτόμου, πῆρ' ὅ' ἀπε-
τελεῖτο ἀπὸ ἑν σύμπλεγμα πρῶτων, ἡλεκ-
τρωνίων, νευτρονίων, ποζιτρονίων καὶ δὲν
γνωρίζω τί ἄλλο ἀκόμη, δὲν δύναται νὰ
στερηθῇ τοῦ ἐξεταστικῶς τοῦτου ὄργανου,
αὐταὶ αἱ βιολογικαὶ ἐπιστῆμαι εὐρίσκον-
ται ὑποχρεωμέναι ὁλοῦντες περισσοτέρον
νὰ χρησιμοποιῶσι τὴν μαθηματικὴν γλῶσ-
σαν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν φαινομένων τῆς
ζωῆς. Θθάνομεν μέχρι τῆς φιλοσοφίας,
τῆς ὁποίας οἱ μύθοι δὲν δύναται νὰ στε-
ρῶνται λοχυρὰς μαθηματικῆς μορφώσεως.
Δυνάμεθα ν' ἀναπρέσωμεν μέχρι τοῦ Πλά-
τωνος, ὅστις ἀνέγραψεν εἰς τὸ προστύλιον
τῆς Ἀκαδημίας του: «Μηδεὶς ἀγεωμέτρη-
τος εἰσὶν ἐλπίσιν μου τὴν στέγην», καὶ τοὺς δι-
δασκάλους τῆς νεωτέρας φιλοσοφίας Δε-
κάρτ, Λάιβνις καὶ Κάντ, τῶν ὁποίων καὶ
πρῶτος ἐφύρην τὴν ἀναλυτικὴν γεωμετρί-
αν καὶ ὁ δεύτερος τὸν διαφορικὸν καὶ ὁ
ὁλοκληρωτικὸν λογισμόν.

Ἰνα καταδείξωμεν τὸ δυνατόν τῆς χρη-
σιμοποιήσεως τῶν μαθηματικῶν εἰς τὰ οἰ-
κονομικὰ ζητήματα, θὰ ἀναφέρω τὴν μα-
θηματικὴν θεωρίαν τοῦ τόκου, παρουσι-
αθεῖσαν τὸ πρῶτον, ἐφόσον γνωρίζω, ὑπὸ
τοῦ Λωράν. Δι' αὐτῆς ἀποδεικνύεται ὅτι,
ἵνα ὁ τόκος εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς διαιρέ-
σεως τῶν τοῦ κεφαλαίου ὅσον καὶ τοῦ
χρόνου, ἡ μέλλουσα ἀξία ἐνὸς κεφαλαίου
α μετὰ χρόνον χ δέον νὰ δοθῇ διὰ τοῦ τύ-
που

που αε ὅπου τὸ κ εἶναι σταθερά, ἐ-
ξαρτημένη δὲν τὸ π τοῦ τόκου ἀνταποκρί-
νεται πρακτικῶς εἰς τὸν τύπον τοῦ συνθέ-
του τόκου, γενικῶς παραδεδομένου εἰς
ὅλας τὰς μεγάλας πιστωτικὰς πράξεις.

Ἀφ' ὅτου κατὰ τὸ 1776 ἡ πολιτικὴ οἰ-
κονομία, κατόπιν τοῦ μεγαλειώδους ἔρ-
γου τοῦ Ἀδάμ Σμιθ, εἰσῆλθεν ὀριστικῶς
εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν οἰκονομίαν, δὲν ἡ-
δύνατο ν' ἀποφύγῃ τὴν προβλεφθεῖσαν ὑ-
πὸ τοῦ Κάντ τύχην. Πράγματι, μετὰ ἕνα
περίπου αἶμα, τὸ 1874, ὁ Λέων Βαλρά
μετεχειρίσθη τὸ πρῶτον τὰς μαθηματικὰς
μεθόδους καὶ τύπους εἰς τὸ πεδίου τοῦτου.
Ἡ κυριώτερος πρὸς ὅσον ἡ ἐπιτευχθεῖσα
διὰ τῆς χρήσεως τῶν μαθηματικῶν εἰς τὰς

μελέτας ταύτας ὑπῆρξεν ἡ εἰσαγωγὴ τῆς
ἐννοίας τῆς μαθηματικῆς συναρτήσεως, εἰς
ἀντικατάστασιν τῆς ἀπλοῆς ἰδέας τῶν
σχέσεων αἰτίας πρὸς ἀποτέλεσμα. Λάβω-
μεν ἐπὶ παραδείγματι τὴν οἰκονομικὴν θε-
ωρίαν τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως,
ἥτις ἐξηγεῖ τὰς διακυμάνσεις τῶν τιμῶν
ἐκ τῶν σχέσεων τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς
ζητήσεως, αἱ ὁποῖαι οὗτω θὰ ἦσαν αἱ αἰ-
τίαι τῶν διακυμάνσεων. Ἄλλ' εἶναι προφα-
νὲς ὅτι ἡ ἔκπτωσις τῶν τιμῶν προκαλεῖ
αὐτὴ αὐτὴ αὐξάνσιν τῆς ζητήσεως, καθὼς
ἀντιθέτως ἡ ὑψώσις αὐτῶν προκαλεῖ ἐπί-
τασιν τῆς παραγωγῆς, ἄρα τῆς προσφο-
ρᾶς. Ἐπὶ πλέον ἡ τε προσφορὰ καὶ ἡ ζή-
τησις δὲν δύναται νὰ μετρηθῶσιν ἐπακρι-
βῶς καὶ μόνον διὰ τῶν προεικαζομένων
ποσοτήτων αὐτῶν ἐπηρεάζουσι τὰς τιμὰς,
ποσοτήτων αἰτινῶν δύναται ν' ἀπέχῃσι
πολὺ τῆς πραγματικότητος. Ὑπάρχει ἐπί-
σης ὁ παράγων τῆς κερδοσκοπίας, ἥτοι
μῆος φανταστικῆς προβλέψεως περὶ τῆς
μεγαλυτέρας ἢ μικροτέρας μελλοντικῆς
παραγωγῆς, ἥτις ἐπίσης ἐπηρεάζει τὰς τι-
μὰς. Δέον νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὸς ἡ
προσφορὰ ὅσον καὶ ἡ ζήτησις ὑπόκεινται
εἰς τὰς οἰκονομικὰς δυνατότητας τῶν ἀ-
γοραστῶν καὶ τῶν πωλητῶν, καὶ σειράν
ἄλλων ἄλλων περιστατικῶν. Δὲν δύναμεθα
ὅθεν νὰ εἰπώμεν ὅτι εἰς τὸ φαινόμενον τῶν
τιμῶν ὑφίσταται μία ἀπλή σχέση αἰτίας
πρὸς ἀποτέλεσμα, καὶ τὸ μόνον ὅπερ δυ-
νάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν εἶναι ὅτι αἱ τι-
μαὶ εἶναι μία συνάρτησις τῆς προσφορᾶς
καὶ τῆς ζητήσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὀρι-
σμένον τύπον τῆς συναρτήσεως ταύτης,
δὲν πρέπει ν' ἀποβλέπωμεν εἰς τοῦτο, λό-
γῳ τῆς δυσκολίας τῆς προβλέψεως ὅλων
τῶν ἐνδιαφερομένων παραγόντων, ὧν μέ-
γας ἀριθμὸς, καὶ τῶν σπουδαιότερων, ψυ-
χολογικῆς φύσεως καὶ συνεπῶς ἀνέκφρα-
στος διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ. Εἰμεθα ὅθεν
ὀχιώμενοι νὰ κάμνωμεν συλλογισμοὺς
ἐπὶ ἀπροσδιορίστων γενικῶς συναρτήσε-
ων, καὶ τοῦτο ἔφραξαν οἱ πλείστοι τῶν
μαθηματικῶν οἰκονομολόγων, μὲ σπου-
δαίοντα ἀποτελέσματα ἀπὸ τῆς ἀπόψε-
ως τῆς κατανοήσεως καὶ τῆς ἐρμηνείας
τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων. Μεταξὺ δὲ
τῶν οἰκονομολόγων τούτων μία ὁδὸς χω-
ριστῇ θέσις ἀνήκει εἰς τὸν Βιλφρέδο Παρέ-
το, ὅστις εἶχε τὴν εὐτυχίαν ἔμπνευσιν νὰ
εἰσαγάγῃ μίαν νέαν ἔννοιαν, τῆς ὀφελιμώ-
τητος, ἥτις τοῦ ἐπέτρεψε νὰ καταρτίσῃ
μίαν ἐπιστημονικὴν θεωρίαν τοῦ οἰκονομι-
κοῦ ἰσοζυγίου, σποφύον τὸν σκόπελον
τῆς ἀπ' εὐθείας καὶ ἐπακριβοῦς μετρήσε-
ως τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν, εἰς ὃν ὅλοι
οἱ προκάτοχοι τοῦ προσέκρουον.

Ἀλλὰ παραπλεῖως τῶν συγγραφέων
τούτων ὑφίστανται ἕτεροι, καὶ ἀρκετοὶ μά-
λιστα, αἵτινες ἔχουσι σχηματίσει ψευδῆ ἱ-
δέαν τῆς ἀξίας τῶν μαθηματικῶν καὶ συμ-
μετέχουσιν εἰς μίαν αὐταπάτην, ἀρκετὰ
διαδεδομένην ἐπὶ τοῦ κοινῶν, ὅτι ἀρκεὶ μία
σκέψις νὰ διατυπωθῇ εἰς μαθηματικὸς τύ-
πος ἵνα τεθῇ ἐκτὸς αὐτήτης ἡ ἀκρί-
βεια αὐτῆς. Τὰ μαθηματικά ὅμως κατὰ
βάθος δὲν εἶναι εἰμὴ μία γλῶσσα καὶ μία
λογικὴ ἀνωτέρου βαθμοῦ. Διὰ τὰ χρῆσι-
μοποίησις τῆς γλῶσσης ταύτης, εἶναι
προφανὲς ὅτι πρέπει πρῶτον νὰ τὴν ἐκ-
μάθῃ, καὶ ὁπ' ἑτέρου ὁλοσχερῶς συλλο-

γισμός, ὅσον ἀκριβὴς καὶ ἂν εἶναι ἐν ἑ-
αυτῷ, δὲν δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀλή-
θειαν ἂν δὲν στηρίζεται ἐπὶ ἀπολύτως ἀ-
σφαλῶν προτάσεων. Εἰς μέγας μαθημα-
τικός, ὁ Ἀνρὺ Πουανκαρέ, ἔγραψεν ποτε,
προκειμένου περὶ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν,
ὅτι δὲν ὑφίστανται ὑποθέσεις ἀληθείας, ἀλ-
λὰ μόνον ὑποθέσεις χρήσιμοι. Ἐκτο-
τε, εἶδομεν τὰς ὑποθέσεις τὰς μάλ-
λον φαινομενικῶς ἰσχυράς, ὡς τῆς
παγκοσμίου ἔλξεως τοῦ Νεύτωνος καὶ τῆς
διατήρησεως τῆς ὕλης καὶ τῆς ἐνεργείας,
αἵτινες ἔδωκαν τὰς ἀποδείξεις τῶν, προ-
βλέψεων διάφορα φαινόμενα, καταπι-
πτούσας συνεπείᾳ τῆς θεωρίας τῆς σχετι-
κότητος καὶ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς ραδιο-
ενεργείας, ὑπάρχει δὲ πᾶς λόγος νὰ πι-
στεύωμεν ὅτι καὶ αἱ νῆαι αὐτὰς θεωρίαι
θὰ πέσωσι μὲ τὸν καιρὸν τῶν. Κατὰ μέ-
ζονα λόγον εἰς τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα,
ἄτινα εἶναι ἐξαιρετικῶς πολὺπλοκα καὶ ἐ-
ξαρτῶνται ἀπὸ πλήθος παραγόντων, ὧν
πολλοὶ ψυχολογικῆς τάξεως, συνεπῶς ἀ-
προσαρμόστων εἰς τὸν ὑπολογισμόν, χρεῖ-
άζεται ὁδὸς ἐιδικῆς προσοχῆς πρὶν ἐπιτρέ-
ψῃ τις ἐαυτῷ τὴν πρόβλεψιν ἐνδεχομένου
μελλοντικοῦ φαινομένου, ἔτι πλέον τὴν μέ-
τρησιν τῶν διαστάσεων αὐτοῦ. Οἱ αὐστη-
ρότεροι συλλογισμοί, ἐὰν παραλειφθῇ ἡ
ὑποτιμηθῇ εἰς παραγῶν, οὐδὲν ἡ σπου-
δαίτης δὲν φαίνεται ἐκ τῶν προτέρων,
δὲν δύναται νὰ καταλήξωσιν εἰμὴ εἰς τε-
λείας ἐσφαλμένα ἀποτελέσματα.

Ἰνα δώσω μίαν εἰκόνα τῶν παρακρού-
σεων τούτων, θὰ χρησιμοποιήσω ἕν παρά-
δειγμα. Εἰς μίαν «Καθαρὰν Οἰκονομίαν»,
τῆς ὁποίας ἐκ λεπτότητος πρὸς τὸν συγ-
γραφέα δὲν θὰ δώσω τὸ ὄνομα του, ἥτις
ὅμως εἶχε ἐπιστημονικὰς ἀξιώσεις ἐκ ἑ-
κτῶν μαθηματικῶν τύπων, μὲ τοὺς ὁποίους
ἦτο κατεστημένη, ὑπελογίζοντο αἱ δια-
κυμάνσεις τοῦ συναλλάγματος μεταξὺ δύο
χωρῶν, καὶ ἔφθανον μάλιστα εἰς ἕνα μα-
θηματικὸν τύπον, ὡς προερχόμενον ἐκ τῆς
ἀπλῆς μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν ἀν-
ταλλαγῶν, μεταξὺ τῶν δύο τούτων χωρῶν.
Ἡ ἀπλοικότης τῆς ἐξηγήσεως ταύτης δὲν
χρήζει ἀποδείξεως, τῶν οἰκονομικῶν ἀν-
ταλλαγῶν οὐδὲν κατὰ πολὺ πλέον μεταβλη-
τῶν ἀπὸ τὰς διακυμάνσεις τοῦ συναλλάγμα-
τος. ὁ συγγραφεὺς ἠρέκεσθαι εἰς ἕνα μόνον
παράγοντα, παραλείπων τοὺς λοιποὺς,
καὶ τοὶ πολὺ σπουδαιότερους.

Ὑπάρχει μία σειρά οἰκονομικῶν φαινο-
μένων, εἰς ἃ ἀσχολεῖται ἡ ἐπιστήμη τῶν
ἀναλογιστῶν, ὅπου ἡ χρῆσις τῶν μαθη-
ματικῶν παρέσχε μεγάλας ὑπηρεσίας, καὶ
ἀπόδειξις ἡ πρὸς τὸν τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐν-
ταρειῶν ζωῆς. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου
τούτου δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν ὅτι τὰ
δύο δεδομένα, ἐφ' ὧν στηρίζονται οἱ ὑπο-
λογισμοί, δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀμετάβλη-
τα. Ἐν πρώτοις οἱ πίνακες θνησιμότητος
ὑπόκεινται εἰς ἀναθεώρησιν ἀπὸ καιροῦ
εἰς καιρὸν, τῆς μέσης ἐξῆς ὕψωθισης ση-
μαντικῶς ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ παρελθόντος
αἰῶνος, λόγῳ τῶν προσόδων τῆς ἱατρικῆς
καὶ τῆς βελτιώσεως τῶν μέσων τῆς ζωῆς,
συνεπῶς αἱ πιθανότητες θανάτου ἢ ἐπιβί-
ωσεως, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς πίνα-
κας, δὲν εἶναι ἀπολύτως ἰσχυραί. Κατόπιν
τὸ ἐπιτόκιον ἐπίσης μεταβάλλεται οὐσιω-
δῶς, οὕτως ὥστε αἱ κεφαλαιοποιήσεις αἱ ὁ-

ΠΡΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΝ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ

“ΙΔΟΥ Ο ΔΡΟΜΟΣ,”

Τοῦ κ. ΘΕΟΔ. Π. ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

I

1.—Ἀναμφισβητήτως, ὁ πρῶτος συλλαβὸν
τὴν ἰδέαν ἐπιβολῆς στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας
ποινῶν εἰς τινὰς παραβάτας τῶν ποινικῶν δι-
τάξεων, οὐδέποτε θὰ ἐφανατίζετο, ὅτι μετὰ
τῶν αἰώνων θὰ εὐρίσκειτο πολιτεία, ἡ ὁ-
ποία θὰ τὸν ὑπερεκόντιζεν εἰς ἐκδίκησιν.

Ἐὰν ἐλέγθη τοσούτος, ὅτι αἱ ἑλληνικαὶ φυ-
λακαὶ δὲν ἀποστεροῦν μόνον τὴν ἐλευθερίαν,
ἀλλὰ καὶ τὴν ὑγίαν ὑποανάπτουν καὶ τὸν χα-
ρακτήρα διαφθερίζουν, δὲν ἦτο ὑπερβολή.

Κέντρα ὀργανικῆς καταστροφῆς, ἐστίαί ἡ-
θικῆς διαστροφῆς, ἀληθινὰ κολάσεις!

2.—Ἡ πολιτεία, ἐν ἐπιγνώσει τῶν ἀναγκῶν
τῆς χώρας, βλέπομεν ἐκαστοτὴν νὰ λαμβάνῃ
πρόνοιαν περὶ τῆς δημοσίας ὑγείας, νὰ ἐπιμε-
λῇται τῆς συγκοινωνίας, νὰ μεριμνᾷ περὶ τῆς
αὑξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εισοδήματος, ν' ἀνε-
γείρῃ ἐκπαιδευτήρια, ν' ἀγρυπνᾷ περὶ τῆς ἁ-
γίας καταρτίσεως τοῦ στρατεύματος, νὰ... νὰ
... καὶ περὶ τῶν φυλακῶν ποτὲ τίποτε δὲν εἶ-
δομεν.

Ἰσως κανεῖς (καὶ πολλοὶ δικαίως ἐκ πρώτης
ὄψεως) ἐπιλαγῇ, διότι τοποθετοῦμεν εἰς τὸ
αὐτὸ ἐπίπεδον ἀναγκαιότητος μὲ τὴν ὑγίαν,
μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν, μὲ τὸ στράτευμα κλπ. καὶ
τὰς φυλακάς. Ἀλλὰ τί θὰ εἴπῃ, ὅταν μάθῃ,
ὅτι κατ' ἑτος κατὰ νόμον ὀφείλουσαν νὰ εἰσερ-
χῶνται εἰς τὰ κατὰ νόμον ταῦτα καὶ μόνον
πρὸς ἑκτὸν ποινὴν φυλακῶν ὑπῆρξεν ἀνέκα-
στου στρατιᾶ ὁλόκληρη πολιτῶν; (1)

Ἀραλῶς, ὅτι εἰς τὸ ἐνεργητικὸν ἐνὸς ἐ-
καστοῦ ἐξ ἡμῶν εἶναι ἀναγεγραμμένον ἐν...
ἐγὼ καὶ εἰς τὸ παθητικόν, καθ' ὅλας τὰς
ἐνδείξεις, μία φυλάξις.

3.—Αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ὁ λόγος, ὁ ὁποῖος
μᾶς ἐξηγᾷ καὶ νὰ φέρωμεν τὸ ζήτημα τῶν
φυλακῶν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν καὶ δι' αὐ-
τὸν τὸν λόγον τοῦτο πλέον δὲν πρέπει ν' ἀπο-
τελέσῃ ἀντικείμενον μερίμνης τῆς κυβερνήσε-
ως μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινωνίας συμπᾶσης.

Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἡ κατ' ἀνθρώπινον τρό-
πον ὀργάνωσις τῶν φυλακῶν ὑπῆρξεν ἀνέκα-
στον καθολικὴ τοῦ ἔθνους εὐχή.

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ αὐτό.

(1) Κατὰ τὰ δεδομένα τῆς Στατιστικῆς τῆς
Ποινικῆς Δικαιοσύνης, ὁ ἀριθμὸς τῶν τελεσι-
δικῶν καταδικασθέντων κατὰ τὸ ἔτος 1933 εἰς
φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν ἀνῆλθεν εἰς 70727.

πολογιζόμεναι ἐπὶ ἐνὸς αὐθαρέτου ἐπιτο-
κίου, παρ' ὅλας τὰς λαμβανομένας προ-
φυλάξεις, δύναται νὰ ἀποδοῦσιν ἀπρό-
οπτα. Τέλος, αἱ νομισματικαὶ διακυμάν-
σεις, πόσον συχνὰ δυστυχεῶς κατὰ τοὺς
χρόνους τούτους, καθιστῶσιν ὅλους τοὺς
ὑπολογισμοὺς στηριζομένους ἐπὶ ἀσταθῶν
βάσεων, χωρὶς νὰ ὑπολογίζωμεν ὅτι, κα-
τὰ τὰ διδάγματα τῆς οἰκονομικῆς ἱστορί-
ας, ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις αὐτοῦ τοῦτου
τοῦ χρυσοῦ ἀκολουθεῖ μίαν συνεχῆ πτώσιν
ἀνὰ τοὺς αἰῶνας.

Ἐν συμπεράσματι, χωρὶς νὰ παραβλέ-
ψωμεν τὰς σπουδαίας ὑπηρεσίας, ἃς τὰ
μαθηματικά δύναται νὰ παράσχουσιν εἰς
τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν διὰ τὴν ἐξήγη-
σιν καὶ κατανόησιν τῶν προβλημάτων τῆς,
πρέπει νὰ δυσπιστῶμεν πρὸς πᾶσαν ἀπό-
πειραν πρὸς πρόβλεψιν, μὲ μείζονα λό-
γον καταμέτρησιν, τῶν φαινομένων. Νο-
μίζω μάλιστα ὅτι ἡ πρόβλεψις καὶ ἡ ἀρι-
στηρικὴ μέτρησις αὐτῆς δὲν θὰ καταστή-
τῃ δυνατὴ, λόγῳ τῶν παρεμβαλλομένων
ψυχολογικῶν παραγόντων, τοὺς ὁποίους
δὲν ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑποβάλλωμεν εἰς τὸν
ὑπολογισμόν.

Πρέπει πλέον νὰ γίνῃ καὶ καθολικὴ αὐτοῦ
ἀξίωσις.

II

ΜΙΑ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΙΣ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ
ΑΝΑΓΚΑΙΑ

1.—Πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς ἀνάπτυξιν τῶν
ἀντιλήψεων μᾶς περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρό-
που ὀργάνωσως τῶν παρ' ἡμῖν φυλακῶν, εἶ-
ναι ἀνάγκη, ὡς προϋπόθεσις ἀπαραίτητος νὰ
λυθῇ ἐν ζήτημα, ζήτημα τὸ ὁποῖον παρωράθη
εἰς ὅλας τὰς χώρας, ὑπῆρξεν ὅμως ἐν τοσού-
τῳ ἡ κυρία πηγὴ τοῦ κακοῦ, ἐν συνεχείᾳ δὲ
καὶ τῶν ἄλλων καιῶν ἀνομιᾶ.

2.—Ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι μᾶς κάμνωμεν τὴν
τιμὴν νὰ παρακολουθοῦν τὰς σχετικὰς πρὸς
τὴν παρ' ἡμῖν κίνησιν τῆς ἐγκληματικότητος
διατριβὰς μᾶς, θὰ παρετήρησαν ὅτι ἐκαστοτὴ,
ὅσῳς χρησιμοποιοῦμεν τὰ στατιστικὰ δεδο-
μένα, δὲν ὁμιλοῦμεν περὶ ἐγκλημάτων, ἀλλὰ
περὶ καταδικασθέντων.

Ὁ λόγος εἶναι, ὅτι ἡ ψυχὴ μᾶς δὲν μπορεῖ
ν' ἀνεγῇ τὸν χαρακτήρισμόν ὡς ἐγκληματίου,
σύμφωνα μὲ τὴν κοινὴν περὶ αὐτοῦ ἀντιλήψιν.
καθενός, ὁ ὁποῖος κατεδικάσθη, εἶτε εἰς φυ-
λάκισιν, εἶτε δι' οἰανδήποτε πράξιν. (2)

3.—Ἀλλὰ καὶ τὸ λαϊκὸν αἴσθημα, ὁ ἀρμο-
διώτερος κριτὴς περὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἐπικιν-
δύνου μίας πράξεως, ὅχι μόνον ὡς ἀποτέλεσμα-
τος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐνεργείας, μήπως δὲν ἐνρί-
σκειται εἰς ἀντίθεσιν ἐν πολλοῖς πρὸς τὰ σχε-
τικῶς νομοθετημένα καὶ δὲν ἀρνείται τὸν χα-
ρακτήρισμόν συλλήβδην ὡς ἐγκληματίου παν-
τός παραβάτου τοῦ ποινικοῦ κώδικος καὶ ὡς
ἐγκλήματος πάσης πράξεως ποινικῶς κυρου-
μένης.

Ὅντως, ὑπάρχουν ἀξιόποιντοι πράξεις —
κρινόμεναι ὡς τοιαῦται ἐν τῷ συνόλῳ τῶν
(δραστῶν καὶ πράξεων) — διεγερτοῦσαι τὸν φό-
βον καὶ τὴν ἀντιπάθειαν τῆς κοινωνίας, πρά-
ξεις προκαλοῦσαι τὴν ἀπεχθονίαν εἰς τὸν μέσον
ὅρον χρηστότητος πολιτῆν. Αἱ πράξεις αὗται,
μορφολογικῶς θεωροῦμεν ὡς κατηγορία ἀ-
δικημάτων, ἀποτελοῦν τὸ κριτήριον πλέον τοῦ
βαθμοῦ τῆς βαρβαρότητος μίας κοινωνίας καὶ
ὡς τοιαῦτα χαρακτηρίζονται κοινῶς ἐπικί-
νδυοι, ὁ δὲ λαὸς ὀνομάζει αὐτὰς ἐγκλήματα
(κοινῶς κακοσυγγήματα) καὶ τοὺς ἐργάτας αὐ-
τῶν ἐγκληματίαις (κοινῶς κακοσύργους). Δι' ὅ-
τις ὅλας τὰς χώρας, τὰς εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα
ἐδρισκομένας, αὗται παρακολουθοῦνται μετὰ
τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν ἐξαιρετικῶν ἐνδιαφερόντων.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἀξιόποιντοι πράξεις, αἱ
ὁποῖαι ἀπλῶς καὶ μερικῶς τὴν κοινωνικὴν εὐ-
ρυθμίαν διαταράσσουσιν, ἔχουσιν δ' ἀφορμὴν κα-
τὰ κανὼνα ἡ λεπτομερεσιᾶν πλημμελείαν ἐν τῇ
λειτούργειᾳ τῆς κοινωνικῆς μηχανῆς ἢ τὴν ὑ-
περβολὴν τῆς ἐν τῷ πλάσῳ τῆς ὁμαδικῆς
ζωῆς ἀπομικρῆς δραστηριότητος. Εἰς ἀμφοτέ-
ρας τὰς περιπτώσεις ὁ παραβάτης οὐδέποτε δι-
νοῖται νὰ εἴδῃ ἀντιμέτωπος τοῦ καθολικοῦ
κοινωνικοῦ συμφώνου. Τοιαῦτα ἐνέργειαι, ἐ-
πίσης μορφολογικῶς θεωροῦμεν, τὸ πολὺ
τεμαίριον τῶν βαθμῶν τοῦ φαιναρισμένου,
οὕτως εἰπεῖν, πολιτισμοῦ μίας χώρας καὶ δὲν
ἔχουσιν καμμίαν κοινότητα χαρακτήρος πρὸς τὰς
ὡς ἐγκλήματα χαρακτηροῦσιν.

Καὶ διὰ νὰ πεισθῇ τις περὶ αὐτοῦ, δὲν ἔχει
παρὰ νὰ εἴρῃ ἐν ὁλίγῳ ἐπὶ τῶν κατ' ἐξαστά
ἀξιόποιντων πράξεων τῆς Ἑγκληματολογικῆς
Στατιστικῆς, τῶν τιμωρομένων μὲ ἐλαφρὰς
κατὰ τὴν ἐλευθερίαν ποινὰς. Θὰ εἴδῃ, ὅτι τὸ
πλείστον αὐτῶν ἔχουσιν χαρακτηριστὴν ὡς ποι-
νικὰ παραβάσεις ὑπὸ ἐιδικῶν νόμων, καταρ-
τισθέντων ὅπως μοнопλεύσεως ὑπὸ ἐιδικῶν ὑ-
πηρεσιῶν πρὸς ἐπιβολὴν τῶν ἀποφασῶν τῶν.
Καὶ μόνον τοῦτο, ἢ ἐντελὲς ἀνυπολόγητος

“ΙΚΑΡΟΣ.”

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΘΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΙ
ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Τοῦ κ. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, πρώην ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας

Β'.

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Δὲν ἔμπορὼ νὰ ἐννοήσω, ἐὰν ὁ κ. Γεν. Γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἠθέλησε νὰ ἐνισχύσῃ, ἢ ν' ἀμφισβητήσῃ τὰς ἀπόψεις μου. Διότι, ἂν μὲν ἠθέλησε νὰ τὰς ἐνισχύσῃ, περὶ τὸν βεβαίως εἶναι νὰ λάβω καὶ πάλιν τὸν λόγον. Ἐὰν ὅμως ἠθέλησε ν' ἀπαντήσῃ, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐννοήσω, ποῦ εὐρίσκονται τὰ σημεῖα τῆς διαφωνίας.

Ἐγὼ ὑπεστήριξα, ὅτι τὸ ἐθνικὸν ἰδεώδες παραμένει πάντοτε σκοπὸς τῆς ἐλληνικῆς παιδείας. Ὅτι ἡ μεγάλη ἰδέα εἶναι ἀθάνατος. Καὶ ὅτι τὸ περιχόμενον αὐτῆς πλεονὲς δὲν εἶναι ἡ ἀπελευθέρωσις ὑποδούλων ἀδελφῶν, ἀλλὰ ἡ δημιουργία ἐθνικοῦ πολιτισμοῦ.

Βεβαίως, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου αἰῶνος, τὸ ἐλεύθερον κράτος εἶχε τάξει διπλοὺν σκοπὸν: τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ὑποδούλων καὶ τὸν πολιτικὸν τῶν ἐλευθέρων. Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι τὸ κέντρον τοῦ βάρους εὐρίσκειτο πρὸς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ὑποδούλων. Ὅσον καὶ ἂν τὸ μικρὸν καὶ πτωχὸν ἐλεύθερον κράτος εἶχε ἀνεπάρκειαν μέσων καὶ πολυτέλειαν σκοπῶν, μὲ ἀντίπαλον μίαν μεγάλην αὐτοκρατορίαν, ἐνέμενεν ὅμως εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τῆς «μεγάλῃς ἰδέας» τοῦ καὶ οὐσιαστικῶς ἠμέλησε τοὺς ἐσωτερικοὺς τοῦ σκοποῦς. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐθνικὴν ὀλοκλήρωσιν, ὅλας πλεονάζοντες ἐθνικαὶ δυνάμεις ἀπερίσπαστοι θὰ ἐπιδοθοῖν εἰς τὴν δημιουργίαν «ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως».

Δὲν ἐννοῶ λοιπὸν ποῦ ὑπάρχει διαφωνία. Μήπως διαφωνεῖτε, μὲ τὴν γνώμην μου, ὅτι τὸ ἐθνικὸν ἰδεώδες δὲν εὐρίσκειται εἰς ἀντίφασιν, ἀλλὰ εἰς ἀνυπόστατον καὶ μὲ τὸ «ἀνθρωπιστικὸν» καὶ μὲ τὸ «κοινωνικὸν» ἰδεώδες;

Ἀλλὰ ὅταν λέγωμεν «ἀνθρωπιστικὸν» ἰδεώδες δὲν ἐννοοῦμεν βεβαίως κατάρτησιν τῶν ἐθνῶν. Ἐννοοῦμεν παράλληλον συνύπαρξιν, συνεργασίαν καὶ ἀμύλλαν, δημιουργίαν ἰδιωτικῶν ἐθνικῶν πολιτισμῶν, τὸ ἀθροισμα καὶ ἡ ἀμοιβαία ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ ὀδηγῇ εἰς ἐξύψωσιν τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ.

Τὸ ἰδεώδες ἄλλως τε τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι προφανὲς τὸ ἰδεώδες τῶν μικρῶν ἐθνῶν, διότι εἰς τὸν πολιτικὸν ἀγῶνα καὶ αὐτὰ ἔμπορουν νὰ προβαδίσουν, φθάνει νὰ ἔχουν τὴν σφραγίδα τῆς δωρεᾶς... Καὶ ἀποτελεῖ κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὸν ἰδεώδες, διότι, καθὼς καὶ ἄλλοτε ἐλέγχθη, «ἡ δόξα τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς εἰς τοὺς αἰῶνας οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἢ ἔκτασις καὶ ὁ ἀριθμὸς. Ὑπῆρξε πάντοτε ἡ ἐγκρατέρις καὶ ὁ πολιτισμὸς...».

Καθ' ὅμοιον τρόπον, δὲν ἔμπορεῖ νὰ νοηθῇ ἀντίφασις μεταξὺ τοῦ ἐθνικοῦ ἰδεώδους καὶ τοῦ ἰδεώδους τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης.

Ὅσοι ἐπιδιώκουν τὴν ἐξύψωσιν τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ γενικοῦ πολιτισμοῦ τοῦ λαοῦ τῶν, αὐτοὶ ἀκριβῶς ἔχουν τὴν εὐγενεστέραν ἀντίληψιν διὰ τὴν ἐννοίαν καὶ τὴν ἀποστολήν τοῦ ἔθνους τῶν...

Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἰμεθα Ἕλληνες, ἀλλὰ Βάρβαροι, ἐὰν ἤθελαμε νὰ οἰκοδομήσωμεν τὴν ὑπερῆφάνειαν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἔθνους μας εἰς τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων ἐθνῶν, καθὼς καὶ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς δυστυχίας τῶν ἐργαζομένων καὶ πασχόντων ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ μας.

Τὸ πνεῦμα τῆς ἐλληνικῆς Δημοκρατίας εἶναι ἐθνικόν, ἀνθρωπιστικόν καὶ κοινωνικόν. Καὶ θὰ ἀπετέλει παραβίασιν τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἡ ἀπάρνησις τῶν ἰδανικῶν τῆς... (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ σαφηνίσω, ὅτι ἡκουσα παρὰ τοῦ κ. πρώην ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας. Καὶ δὲ τὸν παρεκάλουν νὰ προσέξῃ τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους ὑπέδειξε μὲ τὴν διάκρισιν ποῦ ἔκαμα. Ἀλλὰ μετὰ τὸ νὰ μὴ θέλῃ νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι δυστυχῶς ὑπάρχει ἡ κατάσταση αὕτη, καθ' ἣν σιγὴν παρουσιάζονται εἰς τὸ ἐλληνικὸν κράτος ὁμάδες καὶ κόμματα, ζητοῦντα τὴν αὐτονομίαν τῆς Μακεδονίας...

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ὑπάρχει Ἕλλην ὑποστηρίζων τὴν αὐτονομίαν τῆς Μακεδονίας; Ὑπάρχοντες μόνον ὠρισμένα καθάρματα, τὰ ὁποῖα ἀνέχονται εἰς τὴν ἀρμόδιότητα τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ δὲν ἔμπορουν νὰ ἀποσπολῶν τὸ συνέδριον τῶν Ἑλλήνων ἐκπαιδευτικῶν!...

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ. Ἐγὼ, ὅπως γνωρίζω, ὅτι ὁ κινδυνὸς αὐξάνεται, ὀφείλω νὰ ἐκθέσω αὐτὰς τὰς ἰδέας καὶ νὰ ὑποδείξω τοὺς κινδύνους.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Τότε ὀνομάσατε τὰ πρόσωπα, διὰ νὰ μὴ γίνετα σύγχυσις.

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ. Ἡ ἐξέτασις τῆς ἰδέας τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ὡς τε καὶ κινδυνεύει ἡ ἐννοία τῆς πατρίδος, ἐγκλείει κινδύνους καὶ φυσικὰ ἔλαβον ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τὴν ἰδικὴν σας. Δὲν ἀπευθύνονται ἀλλὰ πρὸς τὰς ἰδέας τὰς ἰδικὰς σας, ὁποῖος ὑπάρχει καὶ λέγω ὅτι ἀπαρχὴ τῆς συνεργασίας ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν αὐτοπαρκοὶν ἐλληνικὴν φυλὴν καὶ τὴν διατήρησιν τῆς αὐτῆς καὶ τῆς φυλῆς. Καθ' ἣν σιγὴν ὅμως πολλαπλασιάζονται τὰ κτηνῶν καὶ ἀνθρώπων καὶ δέκαδον ἐντὶ τῇ καὶ ἐφημερίδῃ καὶ διὰ συστηματικῶς ὀργανωμένων κομμάτων, ὅτι εἰμεθα ὅλοι μία φυλὴ καὶ ἕνα ἔθνος καὶ ὅταν γίνετα εἰς τὸν στρατὸν ἐντατικὴ προπαγάνδα καὶ καθορίσωμεν τὰ ζητήματα αὐτὰ. Δὲν ἀπευθύνονται εἰς σὰς ἀφορμὴν μόνον ἔλαβα.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Λυποῦμαι, ποῦ ἐλάβατε ἀφορμὴν.

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ. Οἱ κομμουνιστὰὶ δὲν εἶναι ἄτομα, ἀλλ' ἰδέαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς βάσιν τὴν κυριαρχίαν τῆς συνεργασίας, ἐνῷ ἡ συνεργασία ἔχει ὡς βάσιν τὴν ὑπαρξίν τῶν ἐθνῶν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Λυποῦμαι, ποῦ ἐλάβατε ἀφορμὴν.

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ. Οἱ κομμουνιστὰὶ δὲν εἶναι ἄτομα, ἀλλ' ἰδέαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς βάσιν τὴν κυριαρχίαν τῆς συνεργασίας, ἐνῷ ἡ συνεργασία ἔχει ὡς βάσιν τὴν ὑπαρξίν τῶν ἐθνῶν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Λυποῦμαι, ποῦ ἐλάβατε ἀφορμὴν.

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ. Οἱ κομμουνιστὰὶ δὲν εἶναι ἄτομα, ἀλλ' ἰδέαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς βάσιν τὴν κυριαρχίαν τῆς συνεργασίας, ἐνῷ ἡ συνεργασία ἔχει ὡς βάσιν τὴν ὑπαρξίν τῶν ἐθνῶν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναντίον αὐτῆς τῆς συγχύσεως ἡθέλησα σήμερον νὰ παλαίσω, διὰ νὰ ἐπιτύχω μίαν ἀποσαφήνισιν τοῦ θέματος. Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ ἀρμονία μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητας, τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν», διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὸν ὑπάρχοντα ὅρον καὶ νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ὑπάρχοντα θεσμόν.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἀνέγνωσα τὰ κείμενα, διότι τότε ἤμουν ὑπουργός. Γνωρίζετε ποῦ ὑπάρχει ἡ εὐθύνη; Εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ὅποιον ἔθεσε κατ' ἀτυχή τρόπον τὸ θέμα. Τὸ ἔθεσε κατ' ἀντιδιαστολήν. Τί προτιμᾶτε; τὸ ἔθνος ἢ τὸν διεθνισμόν; Καὶ οἱ ἐξεταζόμενοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ ἐν πρέπει νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ ἐδημιουργήθη σύγχυσις εἰς τὸ πνεῦμα τῶν. Ἀκριβῶς δὲ ἐναν

ωτικές επιχειρήσεις.

Εφόσον η κεφαλαιοκρατική επιχείρησης επεκταίτο συνεχώς την συνδρομήν του κράτους ipso facto, ακολουθεί η υποχρέωσις και του κράτους να άσκη τον έλεγχο και της ιδιωτικής επιχείρησης ως υποστή τουτον. Η κοινωνική άρχη δικαιολογεί τον έλεγχο και την επέμβαση του κράτους εις την οικονομική ζωήν. Το Άγροτικόν κόμμα αναγνωρίζει και διατηρεί νομικώς πλήρως το δικαίωμα της ιδιοκτησίας επί των μέσων της παραγωγής, αλλά οικονομικώς περιορίζει τούτο, διότι οματται εκ της άρχης ότι το δικαίωμα της ιδιοκτησίας είναι κοινωνική λειτουργία και γεννά υποχρεώσεις διά τον ιδιοκτήτην υπέρ της ολόκληρης ή περαιτέρω διατήρησις του εξαρτάται εκ του πραγματικού γεγονότος, αν τούτο έκτελει πλήρως την κοινωνικήν λειτουργίαν, την οποίαν η κοινωνία έχει εμπιστευθή εις αυτό διά του νομοθέτου. Εάν τούτο κράτος πετύχθι ότι ώρισμένη έμμετρίαν των μέσων της παραγωγής επιβάλλεται διά γενικότερους λόγους να άραισθι από την ιδιωτικήν κεφαλαιοκρατικήν επιχείρησιν, το ιδιωτικόν δικαίωμα της ιδιοκτησίας πρέπει να υποχωρήσθι από του συμφέροντος της ολόκληρης.

Αλλά το Άγροτικόν κόμμα, παρά τον πανηγυρικώς διατυπωθέντα κρατικόν παρεμβατισμόν, έννοει να άφήσθι και ελευθέρως ζώνας διά την άτομικήν οικονομικήν δράσιν. Ο έλεγχος δεν πρόκειται να άπονεργώσθι την ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν, διότι το Άγροτικόν κόμμα δεν παραγνωρίζει ότι έγκειται εις την φύσιν του ανθρώπου να δοξ όσος υπό τον νόμον της ιδιοτελείας ή οικονομική ελευθερία και το δικαίωμα της ιδιοκτησίας είναι άπαραίτητα διά την τώνων της επιθυμίας του κέρδους και την γενικήν πρόδοον, ήτις συντελείται εν μέρει εν συνδυασμώ μετά της άτομικής επιδιώξεως και πρόδοον. Η πανηγυρική αυτή κήρυξις του συγκρασμού του αισθήματος της ιδιοτελείας προς το κοινωνικόν αισθημα είναι μία αλήθεια, η οποία πρέπει ιδιαίτέρως να έξαρθθι.

Η άκρα αντίθεσις του Άτομισμού προς τον Κοινωνισμόν είναι έφευδρεσις της φιλοσοφίας, η οποία δεν έχει πρακτικήν σημασίαν, διότι η άνθρωπότης ούδέποτε έξησεν υπό το αποκλειστικόν κράτος της μιας ή της άλλης άρχης, και ούδέποτε δύναται να στηριχθι έννομος οργάνωσις της ανθρωπίνης κοινωνίας αποκλειστικώς επί του ενός ή του άλλου των άκρων τούτων φιλοσοφικών άξιώματων. Η καθολική προτίμησις του Άτομισμού ή του Κοινωνισμού είναι ζήτημα κοσμοθεορίας και πλέον τίποτε.

Υπό το πρίσμα της άρχης ταύτης δέον να κριθι και η προγραμματική κατεβύνησις της μερικής ολοκληρωτικής άποχωρήσεως του κεφαλαιοκρατικού τύπου της έμμεταλλεύσεως των βασικών κλάδων της εθνικής μας οικονομίας.

Η τάσις προς εθνικοποίησιν είναι παγκόσμιον οικονομικόν φαινόμενον διά τας έξελιγμένας οικονομίας, όπου αι κοινωνικαί και οικονομικαί συνθήκαι παρέσχον κατάλληλον έδαφος διά την άυστηράν κριτικήν του σοσιαλισμού κατά των έντροπών του καπιταλιστικού καθεστώτος. Αλλά η πραγματοποίησις και επιτυχία της εθνικοποιήσεως έξαρτάται κατά μέγιστον μέρος εκ των ειδικών συνθηκών των καθ' έκαστον έθνικόν οικονομικόν, ίδια δε εκ του βαθμού της οικονομικής έξελίξεως ένάσσης χώρας και εκ του έμμεταλλεύσεως τούτου (μικρός ή μεγάλος επιχείρησος) της έμμεταλλεύσεως. Η εθνικοποίησις άρσασι κυρίως τας μεγάλας επιχειρήσεις (Τραπεζας, μεταλλεία, ασφάλισις, έξωτερικόν έμπορίον, σιδηροδρόμους κλπ.).

Αι γενικά προγραμματικά άρχαι του Άγροτικού κόμματος επί της εθνικοποιήσεως των σπουδαιότερων κλάδων δεν πρέπει να θεωρηθών ως άγνοιας άποτόμω εις τον γενικόν έμμεταλλεύσεως του ιδιωτικού καπιταλισμού, διότι εθνικοποίησις τούταίς έκτάσεως ήθελεν άναρθθι τας βασικάς συνθήκαι της ζωής τμήματός μας. Το πρόγραμμα άναφέρεται από παντός εις τας προηγμένας και ώριμους προς εθνικοποίησιν οικονομικάς επιχειρήσεις, αι οποιαί χάριν σπουδαιότερων και γενικότερων συμφερόντων της ολόκληρης δεν είναι όρθόν να είναι υπό έμμεταλλεύσεως ιδιωτικής κεφαλαιοκρατικής επιχείρησεως, ως

π.χ. η μεγάλη βιομηχανία, αι ασφάλισις, οι σιδηροδρόμοι, το έξωτερικόν έμπορίον κλπ. Όλοι οι άλλοι κλάδοι της οικονομίας, οι οποίοι δεν θα ύποκεινται εις τον έλεγχο ή δεν θα εθνικοποιηθών, θα αποτελέσουν τον ιδιωτικόν τομέα της οικονομικής δράσεως.

Αι βάσεις των υπό τον τομέα τούτον ύπαγομένων κλάδων της οικονομικής δραστηριότητος, οι οποίοι θα διατηρούν την ένότητά της ιδιοκτησίας επί των μέσων της παραγωγής, χωρίς να έχουν μονοπωλιακήν μορφήν ή τασιν θα μέινουν άθικτοι ή ιδιοκτησία θα προστατεύεται, ο οικονομικός ανταγωνισμός θα λειτουργή άδιάσπαστος, το ληρονομικόν δικαίωμα θα ύφίσταται και ταύτα πάντα διά να διατηρηθι ζωηρά ή άτομική πρωτοβουλία, η οποία προσδίδει τας τεχνικάς προόδους και την μεγαλύτεραν παραγωγικότητα και άποδοτικότητα.

Ο άρχηγός του Άγροτικού Δημοκρατικού Κόμματος κ. Μυλωνάς έχει πλήρη συνείδησιν των επιδράσεων άποτελεσμάτων μιας προσώρου δημοσιοποιήσεως των βασικών οικονομικών κλάδων και διά την παραγωγήν και διά την ίδεαν του σοσιαλισμού, διά τούτο δε και όμμεταλλεύσει περί προβαθμίας άποχωρήσεως της κεφαλαιοκρατικής επιχείρησεως και συνιστά καθάρων ή μικτών τύπων της κρατικής επιχείρησεως. Την συνεταιρικήν οργάνωσιν η και τους άλλους παρεμφερείς τύπους οικονομικής δράσεως, διά των οποίων άμβλύνεται ουσιασώς ο άκρατος καπιταλισμός.

Η διά της φορολογικής νομοθεσίας έξαγγελλομένη επιδιώξις της δικαιότερας κατανομής του εθνικού εισοδήματος, αν και ό διά νομοθεσίας έμμεταλλεύσεως της διανομής του εισοδήματος είναι άκρως άδόξαιος, έφόσον αυτή περιορίζεται εις την κατανομήν των δημοσίων βαρών αναλόγως προς την οικονομικήν άντοχήν των φορολογουμένων και δεν εκτελείται παρασπαστικώς τασίς των άπορωτέρων εις βάρος των πλουσιωτέρων, είναι άρχη θεμελιώδους οικονομικής δικαιοσύνης, και ως τούταύτη τυγχάνει γενικής έπιδοκιμασίας.

Β'. Η ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Το Άγροτικόν Δημοκρατικόν Κόμμα θα επιδιώξθι τούς πολιτικούς και οικονομικούς σκοπούς έντός του πλαισίου του δημοκρατικού κοινοβουλευτικού συστήματος. Αι επί του πολιτικού πεδίου προγραμματικά άρχαι είναι αὐται:

1. Τόνοσις και δυναμική διαμόρφωσις της έκτελεστικής έξουσίας διά κατάλληλον μεταρρυθμίσεως της προεδρικής και κυβερνητικής τεύμα να διαβέσθι έξ οικείας φύσεως την ασφαλιστικήν διεκδία διά τας έξαιρετικές περιστάσεις και να άποκλείθι πλήρως τας αντιρροπιακάς παρεκλίσεις και τας δικτατορικάς τάσεις.

2. Εισαγωγή της επαγγελματικής εκπροσώπησης διά της ολοκληρωτικής άντικαταστάσεως του θεσμού της Γερουσίας διά του Έμμεταλλεύσεως Κοινοβουλίου, εν τώ όποίω θα αντιπροσωπεύονται άναγκασώς δια αι τάσεις της άγροτικής ή άγροτικής.

3. Υποθέτησις ως έδαφικόν σύστημα του άναλογικού, περιορισμός του αριθμού των βουλευτών και καθιέρωσις της εφείας έδαφικής περιφέρειας.

4. Εισαγωγή του θεσμού των περιφερειακών αυτοδιοικήσεων.

5. Έξέφωσις και περιφρούρησις των δικαιοκρατικών λειτουργιών της Δημοκρατίας (δικαιοσύνη—διοίκησις). Άποτροπή των κομμάτων κοινοβουλίου επί των λειτουργιών τούτων.

Εάν αι οικονομικά άρχαι του Άγροτικού Δημοκρατικού Κόμματος είναι δυνατόν να προκαλέσθαι συνθήκην, αι πολιτικά άρχαι ασφαλώς ύπογράφονται άπό όλων των πολιτικών κομμάτων και πολιτικών άρχηγών.

Αι προτάσεις αὐται είναι τασόν επίκαιροι, τασόν μελετημένοι και ψυχολογημένοι, ώστε δεν είναι ύπερβολικός ο χαρακτήρισμός και η φραστική μου διατύπωσις θεολογιστική όρ-

γάνωσις της πολιτικής έξουσίας.

IV

II. ΕΙΔΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Α'. ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ

Εις ειδικά κεφάλαια το πρόγραμμα άσχελεται περαιτέρω εν γενικαίς γραμμαίς περί των κατά κλάδους της οικονομικής και κρατικής ζωής ληπτέων μέτρων. Απλή μελέτη των ειδικών κεφαλαίων δίδει άμέσως την έντύπωσιν ότι ο άρχηγός του Άγροτικού Δημοκρατικού Κόμματος κ. Μυλωνάς συνέλαβε καθολικώς και άρμονικώς το οικονομικόν και πολιτικόν άντικείμενον του προγράμματος του. Η μεγάλη άρετή του προγράμματος του κ. Μυλωνά έγκειται κυρίως εις το ότι τούτο δεν είναι μονομερές πρόγραμμα, όπως και ο άρχηγός του δεν θέλει να είναι μονόπλευρος κυβερνήτης και ύποστηρικτής μόνον της άγροτικής τάσεως. Η θεμελιώδης άξίωσις του Άγροτικού Δημοκρατικού Κόμματος ότι η όλη δράσις της πολιτείας πρέπει να έμμεταλλεύται από την έννοιαν του άγροτισμού δεν σημαίνει οσώς ότι τούτο άγνοεί τους άλλους κλάδους της εθνικής μας οικονομίας διά ταύτης θέλει μόνον να έξάρθθι τον πρωτεύοντα χαρακτήρα της εθνικής μας οικονομίας, ο όποιος είναι κυρίως άγροτικός. Υπό την βασικήν άρχην της ιδέας του άγροτισμού και του άγροτικού χαρακτήρος της χώρας μας, έκτεθει έν άσπτηρ έν γενική ακολουθία τά έξής κατά κλάδους εις γενικάς γραμμάς, τα όποια άναφέρει εν περιλήψει.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.
ΔΗΜΟΣΘ. Σ. ΚΟΥΣΗΣ

ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ HENRY ANΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Περιλαμβάνονται:
1) ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Έμπορικόν Σχολήν. Εις την Α' τάξιν γίνονται δεκτοί μαθηταί και μαθήτριάς κειτημένοι άπολυτήριον Δημοτικού Σχολείου. Εις την Β' οι έχοντες ένδεικτικόν Α' τάξεως Γυμνασίου και εις την Γ' οι έχοντες ένδεικτικόν Β' τάξεως έξεταξίου Γυμνασίου.

2) ΔΙΤΑΣΕΙΣ Έμπορικόν Σχολήν. Έλευθ. Έμπ. Σπουδ. Εις την Α' τάξιν γίνονται δεκτοί οι έχοντες ένδεικτικόν Γ' τάξεως Γυμνασίου και εις την Β' οι έχοντες ένδεικτικόν 5ης τάξεως Έμπορικόν Σχολής.

3) ΜΟΝΟΤΑΣΕΙΣ Άνωτέρων Έμπορικόν. Δεκτοί οι έχοντες άπολυτήριον Γυμνασίου ή Έμπορικόν Σχολής. Διδακτέα ύλη. Συμφώνως τώ προγράμμι της Άνωτάτης Έμπορικόν.

4) ΜΟΝΟΤΑΣΙΑ Λογιστική—Τραπεζικά. Άρχιλογιστών. Δεκτοί οι έπιθυμούντες να ακολουθήσουν θλέρθερα επαγγέλματα.

5) ΤΜΗΜΑΤΑ Στενογραφίας και Δακτυλογραφίας. Δεγνμα των έν Άγγλίσ τοιούτων. Έγγραφαίς και πληροφορία καθ' όλην την ήμέραν. Κανονισμός τώ αίτούντι δωρεάν. 38 ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΟΥΣ 38. Άριθ. τηλεφ. 26-865. ΚΤΙΡΙΑ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑ.

6) ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ άριστον καθ' όπό-ναις και πληροφορία καθ' όλην την ήμέραν. Κανονισμός τώ αίτούντι δωρεάν. 38 ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΟΥΣ 38. Άριθ. τηλεφ. 26-865. ΚΤΙΡΙΑ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑ.

Εάν αι οικονομικά άρχαι του Άγροτικού Δημοκρατικού Κόμματος είναι δυνατόν να προκαλέσθαι συνθήκην, αι πολιτικά άρχαι ασφαλώς ύπογράφονται άπό όλων των πολιτικών κομμάτων και πολιτικών άρχηγών.

Αι προτάσεις αὐται είναι τασόν επίκαιροι, τασόν μελετημένοι και ψυχολογημένοι, ώστε δεν είναι ύπερβολικός ο χαρακτήρισμός και η φραστική μου διατύπωσις θεολογιστική όρ-

ΣΤΟΜΑΧΙΚΑ — ΕΝΤΕΡΙΚΑ
Κ. ΣΗΜΑΝΤΗΡΗΣ
Διάρκτωρ του Πανεπιστημίου Μονάχου Τ. Βοηθός Muller και Heldrich. Σπουδάζας και ειδικουθεις εν Γερμανία. Δέχεται όδδς Γερμανίας 6, Άθηναι. (Πάροδος Πειραιώς) 10—12 π.μ. και 4—7 μ.μ. Άριθ. μός τηλεφώνου 24408

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΡΟΥΖΒΕΛΤ ΔΕΝ ΕΠΑΝΕΦΕΡΕ ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Δέν συζητείται πλέον εις την Αμερικήν εάν η έγκατάλειψις της χρυσής βάσεως ήτο άναπόφευκτος ή όχι. Δέν ύπάρχει Αμερικανός ο όποιος προτείνει άλλην έξησφαλίσμένην λύσιν των δυσχερειών, τας όποιας είχε να άντικρύσθι η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών κατά το παρελθόν θέρος. Γενικώς σχεδόν όλοι οι Αμερικανοί έπιδοκιμάζουν την υπό του Ρουζβελτ οργανωθείσαν πώσιν του δολλαρίου.

Τούτο δέν σημαίνει ότι όλοι αι έλπίδες, αι στηριζόμεναι εις την ύποτίμησιν του άμερικανικού νομίσματος έπραγματοποιήσθαι. Εάν έξετασώμεν σημερον τα πράγματα, θα ίδωμεν ότι τά έπιτευχθέντα άποτελέσματα είναι πολύ καλύτερα από τας άρχικάς έλπίδας.

Η ύποτίμησις του δολλαρίου έγινε εις δύο σταθμούς. Πρώτον φυσικά διά της άπαγορεύσεως έξαγωγής χρυσοϋ προς άμυναν του νομίσματος. Κατόπιν, συστηματικώς δι' έπισήμων άγορών του κιντρίνου μετάλλου εις τιμάς πάντοτε ύψωμένας, είτε από τας άμερικανικάς χρυσωρυχεία, είτε από την άγοράν του Λονδίνου. Η δευτέρα αυτή φάσις της πώσεως του δολλαρίου άντιστοιχεί εις ένα χαρακτηριστικόν νομισματικόν πείραμα. Ο κ. Τζώρτζ Γουώρρεν, καθηγητής της Άγροτικής Οικονομίας εις το πανεπιστήμιον του Κόρνελλ, έπεισε τον κ. Ρουζβελτ ότι διά της ύποτιμήσεως του δολλαρίου έν σχέσει με τον χρυσόν, αυτόματως αι τιμαί των προϊόντων έν τώ έσωτερικώ θα ύψούντο κατά την αυτην αναλογίαν. Ούτω, θα εύρίσκετο ένα ριζικόν φάρμακον κατά της άμερικανικής κρίσεως, η όποία ώφείλετο κατά μέγα μέρος εις την πώσιν των τιμών των γεωργικών προϊόντων.

Το πείραμα έξετελέσθι μεθοδικώς υπό του άμερικανικού θησαυροφυλακίου. Περί τά τέλη του Ιανουαρίου του τρέχοντος έτους ο Ρουζβελτ έσταθεροποίησε το δολάριον εις τας 59 % της άρχικής του αξίας. Μέχρι ποίου σημείου έπέτυχε το πείραμα Γουώρρεν;

Ενώ το δολάριον ύποτιμήθη κατά 41 %, αι χονδρικά τιμαί έν Ηνωμέναις Πολιτείαις από του Απριλίου 1933 μέχρι του Ιουνίου 1934 δέν ηύξήθησαν παρά κατά 23

% κατά τας έπισήμους στατιστικάς του ύπουργείου Έργασίας. Καί εις την ύψωσιν αυτην των τιμών άλλαι έπιδράσεις παρά η ύποτίμησις του δολλαρίου συνετέλεσαν. Κατά την στιγμήν της σταθεροποιήσεως αι χονδρικά τιμαί δέν είχαν αύξηθθι παρά 18 % μόνον.

Ενταύθα έπιβάλλονται δύο παρατηρήσεις. Εάν μεττρέψθι τις εις τιμήν χρυσοϋ τας νέας άμερικανικάς τιμάς θα εύρθι ότι η ύψωσις είναι λίαν φανταστική. Αι εις χρυσόν χονδρικά τιμαί έξηκολούθησαν να πίπτουν έν Ηνωμέναις Πολιτείαις μέχρι του Δεκεμβρίου του 1933, έμειναν σχεδόν στάσιμοι μέχρι του Απριλίου του 1934 και μόνον από της έποχής ταύτης έσημείωσαν μίαν έλαφράν ύψωσιν. Δύναται τις λοιπόν να συμπεράνη ότι η ύποτίμησις του δολλαρίου άντιστοιχεί προς μείωσιν του πλούτου των Ηνωμένων Πολιτειών άνταποκρινόμενην εις νέαν πώσιν των τιμών έν σχέσει με το σταθερόν πρότυπον του χρυσοϋ. Έχει άσθθι να άναμένωνται τας εύεργετικά άποτελέσματα της σταθεροποιήσεως διά μίαν πραγματικήν ύψωσιν των τιμών.

Εξ άλλου παρετηρήθι ότι έν τώ συνόλω αι χονδρικά τιμαί και όχι μόνον αι γεωργικά έσημείωσαν ύψωσιν. Ο τιμάρθμος της ζωής είναι σημερον ύψωμένος περίπου κατά τώ 1/4, εις τρόπον ώστε οι γεωργοί έπωφελούνται ακόμη κατά τι της ύψωσεως των τιμών, αλλά το σύνολον του πληθυσμού ύποφέρει περισσότερον.

Είναι δίκαιον έν τούτοις να σημειώσωμεν το κυριώτερον προσόν της ύποτιμήσεως του δολλαρίου. Αυτή άπλήλλαξε τούς Αμερικανούς κατά τώ ήμισυ από τας βάρος των ύποχρεώσεων των. Είναι γνωστόν πόσον ο άμερικανικός πληθυσμός, τασόν ο άστικός όσον και ο άγροτικός είχε καθ' ύπερβολήν έπιβαρυνθθι με διάφορα χρέη. Οι ιδιοκτήται οικοπέδων, ακινήτων και παντός ό,τι δύναται να άγορασθθι με δόσεις έπρεπε να πληρώνουν τας δόσεις ταύτας, αι όποιαί ήσαν δυσανάλογοι προς τας πραγματικάς έσοδας. Οι γεωργοί ήπειλούν να έπαναστατήσουν έναντίον των Τραπεζών και των έταιρειών πωλήσεως ακινήτων, αι όποιαί έξήλθον τούς τόκους των ύποθηκών των. Η πώσις του δολλαρίου συ-

νεπιφέρουσα φαινομενικήν και ταχίστην ύψωσιν των τιμών άπλήλλαξεν από το τεράστιον βάρος πάντας τούς όφειλέτας εύθως έξ άρχης.

Εξ άλλου, η ύψωσις των τιμών των προϊόντων, η όποία ήκολούθησε μετά την πώσιν του δολλαρίου, κατέστησε δυνατόν την έκκαθάρισιν χιλιάδων Τραπεζών ή οικονομικών ίδρυμάτων, οία αι άσφαλιστικά έταιρείαι κλπ., αι όποια εύρίσκοντο εις τας πρόθυρα πτωχεύσεως. Η άπάλεια των τιμών του χαρτοφυλακίου των είχε φθάσει εις άνησυχητικώτατας διαστάσεις. Καί έν προκειμένω διά της ύποτιμήσεως του δολλαρίου άπεφεύχθησαν καταστροφαι παμμεγέθεις.

Τα ώφελήματα ταύτα, τα όποια δέν δύναται τις να μη λάβθι ύπό όψιν, φαίνονται εις τινας πολιτικούς άνδρας και εις άναριθμήτους όφειλέτας τασόν ύπολογίσιμα, ώστε θα ηύχοντο να έξακολουθήσθι περαιτέρω η έφαρμογή της θερμοπειας Γουώρρεν. Υπάρχουν ακόμη όπαδοί νέας ύποτιμήσεως του δολλαρίου. Μία άρκετά ισχυρά οργάνωσις, ο Έθνικός Σύνδεσμος, ύποστηρίζομένη κυρίως από τούς διευθυντάς έταιρειών, διαθετουσών ποικιλώτατα προϊόντα εις τούς Αμερικανούς άγρότας, κάμνει έντονον προπαγάνδαν διά να ύποτιμηθθι το δολάριον εις τας 50 % της παλαιάς του αξίας, δηλαδή κατά 20 % ακόμη.

Άλλοι ζητούν πληθωρισμόν του χαρτονομίσματος. Ούτοι διατείνονται ότι εάν τας μέσας διακατονισμούς των συναλλαγών ήσαν άφθονώτερα, αι τιμαί θα ήσαν καλύτεραι και οι καταναλωταί θα ήγόραζαν περισσότερον. Έπειδή δέ το πλείστον των όπαδών του πληθωρισμού εύρίσκονται εις τας γεωργικάς περιφέρειαις, άποτελούν ούτοι πολιτικήν δύναμιν άρκετά ισχυράν, διά του όγκου των. Προς το καλόν των άνθρώπων περισσότερον πληροφορημένοι από αύτούς συνέδεσαν τον πληθωρισμόν με την άνατίμησιν του άργύρου. Έπειδή η σάνις του χαρτονομίσματος δέν βλέπεται με καλόν όμμα γενικώς παντός, δέν θα προέκυπτε ζήτημα πληθωρισμού παρά διά της άγοράς άποθεμάτων άργύρου τα όποια θα έπέτρεπαν την έκδο-

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΤΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΩΣ ΜΕΣΟΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΑ ΤΗΣ ΣΙΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Αρθρον του κ. Κ. ΣΒΟΡΟΝΟΥ

Πολλά και διαφόρου φύσεως είναι τα αίτια της σημερινής κρίσεως της ελληνικής γεωργίας, εν δὲ ἐκ τῶν κυριωτέρων εἶναι καὶ ἡ πτωχεία τοῦ ἐδάφους εἰς θρεπτικά στοιχεία.

Ἡ ἀνάλυσις τῶν φυτῶν δεικνύει ὅτι 80 % τοῦ βάρους τῶν εἶναι ὕδωρ, τὸ δὲ ὑπόλοιπον, ἡ λεγομένη ἑρπὰ οὐσία, ἥτις περιέχει ὑπὸ διαφόρους ἐνώσεις ἄνθρακα, ὕδρογόνον, ὀξυγόνον, ἄζωτον, φωσφόρον, θείον, κάλιο, ἀσβέστιον, μαγνήσιον, σίδηρον καὶ μαγνήσιον. Τὰ συστατικά αὐτὰ εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ὑπαρξίν τῶν φυτῶν.

Ὑπάρχουν καὶ τινὰ ἄλλα, ὅπως τὸ χλῶριον, ἀργίλλιον, ἰώδιον, βάριοι καὶ ἄλλα, πολὺ ὀλιγώτερον χρήσιμα καὶ ὅχι ἀπαραίτητα διὰ τὰ φυτά.

Ὁ ἄνθραξ, τὸ ὕδρογόνον, τὸ ὀξυγόνον καὶ τὸ ἄζωτον ἀποτελοῦν τὰ 95 % περίπου τῆς ἑρπᾶς οὐσίας, καὶ λέγονται ὀργανικά, τὰ δὲ ὑπόλοιπα λέγονται ἀνόργανα συστατικά τῆς ἑρπᾶς οὐσίας.

Ἐκ τῶν ἀπαραίτητων διὰ τὴν ζωὴν τῶν φυτῶν συστατικῶν ἡ ἐπιστήμη κατέληξε, κατόπιν πολυετοῦς μελέτης, ὅτι μόνον ἡ προσθήκη ἄζωτου, φωσφόρου καὶ καλίου, εἶναι γενικῶς ἀναγκαῖα, τὰν ἄλλων στοιχείων εὐρισκομένων σχεδὸν πάντοτε εἰς ὑπερκατέας ποσότητας ἐν τῷ ἐδάφει καὶ τὸν φυτὸν ἀπαιτοῦνται ἐλαχιστότατα ποσὰ ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν διατροφήν των.

Ὡς ἐκ τούτου αἱ ἱδρυθεῖσαι βιομηχανίαι

αἱ χημικῶν λιπασμάτων ἀπέβλεψαν εἰς τὴν παραγωγὴν ἁζωτούχων, φωσφορούχων καὶ καλιούχων, τὰ ὅποια ἤρχισαν κυρίως νὰ κυκλοφοροῦν ἀπὸ τοῦ 1840 καὶ ἐντεῦθεν.

Τὴν πρώτην συστηματικὴν παραγωγὴν φωσφορικῶν λιπασμάτων ἐγκατέστησεν ὁ Sir John Lawes εἰς τὴν Ἀγγλίαν, μεταχειρισθεὶς πρὸς τοῦτο δοτὰ καὶ κοπρῶν τοῦς ὁποίους, κατεργαζόμενος μὲ δέξα, παρήγαγε τὰ πρῶτα ὑπερφωσφορικά λιπασματα.

Τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τῆς φωσφορικής λιπασματικῆς κατείδεν ὁ βαρὼν Liebig, ὁ ὁποῖος ὅμως παρέβλεψε τὴν ἁζωτούχον λίπανσιν, ἐνῶ ὁ σύγχρονός του Boussingault, πειραματιζόμενος τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, κατέληγεν εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς πλήρους διατροφῆς μὲ ἁζωτον, φωσφορικὸν καὶ κάλι.

Αἱ πρῶται ὕλαι τῶν βιομηχανιῶν φωσφορικῶν λιπασμάτων εἶναι σήμερον κυρίως τὰ διάφορα φωσφορικά πετρώματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ σοβαρώτερα κοιτάσματα εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὰς πολιτείας Florida, Idaho, Wyoming, Cuhamas, Catucky, Carolina, τῶν ὁποίων ἡ δυναμικότης εἰς φωσφορίτας ὑπολογίζεται εἰς 10 ½ δισεκατομμύρια τόνους.

Ἡ ἔτησις παγκόσμιος παραγωγὴ φωσφοριτῶν ἀνέρχεται τὸ 1929 εἰς 10 ἑκατομμύρια τόνους, ἐκ τῶν ὁποίων πέντε ἑκατομμύρια ἀπὸ τὴν Τύνισα, Ἀλγερίαν καὶ Μαρόκον, 3 ½ ἑκατομμύρια ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, 1 ἑκατομμύριον τόνους ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ μερικὰ χιλιάδες τόνους ἀπὸ διάφορα ἄλλα μέρη, ἐξ ὧν 200.000 ἀπὸ τὴν Γαλιαν.

Ἐπίσης γίνεται χρῆσις τῶν ὁστῶν καθὼς καὶ τῶν ὑπολειμμάτων τῆς βιομηχανίας τοῦ γαλβανίου, ἥτοι τῶν σκουριῶν Thomas. Ἡ παραγωγὴ ὑπερφωσφορικῶν ὑπερέβαινε τὸ 1930 τὰ 15 ἑκατομμύρια τόνους, αἱ δὲ σκουρίαι Thomas ἔφθασαν 4 ἑκατομμύρια τόνους.

Τὸ φωσφορικὸν εἰς τὰ διάφορα πετρώματα (φωσφορίτας) εὐρίσκεται ὑπὸ μορφῇν φωσφορικοῦ τριασβεστίου, ἀδιάλυτον εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐλαφρῶς διαλυτὸν εἰς ὕδωρ ἐμπλουτισμένον μὲ ἄνθρακικὸν ὀξύ, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἀσθενῆ διαλύματα τοῦ κιτρικοῦ καὶ ὀξικοῦ δέξος.

Πρῶτος ὁ Sir John Lawes ἐγκαίνιασε τὴν βιομηχανίαν τῆς μετατροπῆς τοῦ φωσφορικοῦ τριασβεστίου εἰς διαλύτον ἐν τῷ ὕδατι μονοασβεστίν, χρησιμοποιοῦν πρὸς τοῦτο θεϊκὸν ὀξύ καὶ κατέληγεν εἰς τὴν παραγωγὴν τοῦ ὑπερφωσφορικοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι φωσφορικὸν μονοασβεστίν, καὶ γύψος.

Τὸ ὑπερφωσφορικὸν σήμερον θεωρεῖται ὡς ἡ καλύτερα μορφή ὑπὸ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ δοθῇ εἰς τὰ φυτὰ τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν διατροφήν των φωσφορικόν.

Παραλλήλως πρὸς τὰ ὑπερφωσφορικά χρησιμοποιοῦνται αἱ σκουρίαι Thomas καὶ τὰ φωσφάτα Rhenania, Syre καὶ ἄλλα ἀνάλογα εἰς τὰ ὅξυνα ἐδάφη.

Ἐκ τῶν ἀπαραίτητων διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ φυτοῦ στοιχείων τὸ φωσφορικὸν ἀπαντᾷ εἰς ὅλους τοὺς ἰστούς τοῦ φυτοῦ ἐν συνδυασμῷ ἄλλοτε μὲν μὲ τὴν ὀργανικὴν οὐσίαν, ἄλλοτε δὲ μὲ τὰ ἀνόργανα συστατικά. Εἶναι ἀναγκαῖοτάτον διὰ τὴν σύνθεσιν τῶν κυριωτέρων συστατικῶν τῶν κυτταροπυρρήνων καὶ τοῦ πρωτοπλάσματος ληκιδίτης, πλαστίτης, πυρηνοπρωτεΐδων, χρωματίνης, καὶ ἐπιπρὸς τούτοις ἐπὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς χλωροφύλλης.

Εἰς τὸν σῖτον ἀπαντᾷ κυρίως εἰς τοὺς σπόρους, ἐν τούτοις καίτοι ἡ περιεκτικότης τοῦ ἀχύρου εἶναι πολὺ μικρὰ εἰς φωσφόρον, ἀνεῖ τοῦ στοιχείου τούτου ἡ παραγωγὴ τοῦ ἀχύρου εἶναι ἀδύνατος.

Ἐκ τῶν κατὰ τὴν πειραματικὴν τοῦ Rothamsted καταφαίνεται σαφέστατα ἡ ἐπίδρασις τοῦ φωσφορικοῦ τόσο ἐπὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ ἀχύρου, ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς καρποφορίας τῶν σιτηρῶν.

ΠΙΝΑΞ Α΄

Καρπὸς εἰς χιλιάδας λιβρῶν κατὰ

	5 ἔτη	5 ἔτη	10 ἔτη	10 ἔτη	10 ἔτη	10 ἔτη	5 ἔτη
Κόπρος	2,3	2,78	3	2,88	2,66	2,56	2,85
N. P. K.	2,47	2,71	2,67	2,94	2,24	2,02	2,06
ἀνεῖ P.	2,27	1,71	1,99	1,68	1,88	1,26	1,88

Ἀχὺρον εἰς χιλιάδας λιβρῶν κατὰ

	5 ἔτη	5 ἔτη	3,35	3,37	3,28	3,35	3,78
Κόπρος	2,82	3,15	3,35	3,37	3,28	3,35	3,78
N. P. K.	3,29	3,17	3,14	2,68	2,61	2,36	2,17
ἀνεῖ P.	2,86	2,03	2,20	1,75	1,64	1,56	1,57

1 — 0,4017 1 — 2,471
1 (λίβρα ἀγγλική) — 0,454

Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς βλαστῆσεως τὸ φωσφορικὸν ὑποβοηθεῖ τὴν μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν τοῦ ριζικοῦ συστήματος, ἐνισχυόμενον μὲ ποσότητά τινα ἁζώτου.

Πρῶτος ὁ Lawes τῷ 1847 παρατήρησεν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ φωσφορικοῦ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ριζῶν καὶ ἀπέφερε τοῦτο λέγων: «Τὸ ὑπερφωσφορικὸν εἶτε λόγῳ τῆς χημικῆς του ἐπιδράσεως ἐντὸς τοῦ ἐδάφους, εἶτε δι' ἄλλους λόγους προκαλεῖ τὴν μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν τοῦ υπογείου

σιν ποσοτήτων χαρτονομίσματος ἀντιστοιχῶν.

Ὁ πρόεδρος Ρουζβέλτ ἐδέχθη τὴν ἀποψιν ταύτην τοῦ ἀργυροπληθωρισμοῦ. Ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις ἐθνικοποίησε τὸν ἀργυρον, ὅπως εἶχεν ἐθνικοποιήσει καὶ τὸν χρυσόν. Ἠγόρασε μερικὰς ἐκατομμυρίδας ἐκατομμυρίων οὐγγιῶν ἀργύρου καὶ ἤδη ἐκδίδει χάρτινα δολλάρια καλυπτόμενα διὰ τῶν ἀποθεμάτων τούτου, ἀξίας 100 ἐκατομμυρίων. Ἀλλὰ συγχρόνως ἀποσύρονται τῆς κυκλοφορίας ἄλλοι τύποι χαρτονομισμάτων. Ὁ πληθωρισμὸς δὲν γίνεται μέχρι τοῦ σημείου πού ἐπιζητεῖται ἀπὸ τοὺς ὁπαδούς του.

Ὀλίγοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τῶν πόσων δύσκολος εἶναι διὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ὁ πληθωρισμὸς. Εἰς τὴν χώραν ταύτην τὸ χαρτονομίσμα δὲν ἀποτελεῖ εἰμὴ μόνον μικρὸν μέρος τῶν συναλλαγῶν. Τὸ τσέκ εἶναι ὁ τρέχων διακανονισμὸς τούτων. Ἐλλείπει ἐμπιστοσύνης ἡ εὐνοϊκὴν οἰκονομικὴν συνθήκην, τὰ ἀποθέματα δὲν χρησιμοποιοῦνται παραμένοντα εἰς τὰ πιστωτικά ἱδρύματα. Ὁ παρὰ τῆς κυβερνήσεως θεθεῖς ἐν κυκλοφορίᾳ ἀργυρὸς ὑπὸ μορφῇν βοηθημάτων εἰς τοὺς ἀνέργους, πληρωμῆς τῶν δημοσίων ἔργων κλπ. δὲν παραμένει ἐν κυκλοφορίᾳ, ἐπανερχεται εἰς τὰς Τραπεζὰς καὶ συσσωρεύεται εἰς τὰ μεγάλα κέντρα. Ποτὲ τὰ τραπεζιτικά ἀποθέματα δὲν ἴσαν τόσο μεγάλα ὅσον σήμερον.

Διὰ τίνος λοιπὸν μέσου θὰ κατάρθωνεν ἡ κυβέρνησις νὰ εἰσαγάγῃ τὸ χαρτονομίσμα εἰς δημοσίαν χρῆσιν; Αἱ σημεριναὶ μέθοδοι δὲν ἐπιτυγχάνουν. Οἱ ὁπαδοὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ πληθωρισμοῦ ἐσύστησαν εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ φορτώσῃ μὲ τὰ νέα χαρτονομίσματα σμήνη ἀεροπλάνων καὶ νὰ τὰ ρίψῃ ὑπεράνω τῶν πόλεων ὡς εὐεργετικὴν βροχὴν ἐξ οὐρανοῦ. Εἶναι τοῦτο πρᾶγματι τὸ μόνον ταχὺ μέσον τῆς αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας. Ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη μέθοδος ὀλιγώτερον παράφρων ἡ ὁποία συναντᾷ μεταξὺ τῶν κυβερνητικῶν κύκλων μίαν ἀπόλυτον ἐχθρότητα: εἶναι ἡ διανομὴ τοῦ χαρτονομίσματος τούτου ἐφάπαξ μεταξὺ 10 ἐκατομμυρίων ἀνέργων. Ἀλλὰ εἶναι γνωστὰ αἱ βασικαὶ ἀντιρρήσεις ἐπὶ τῆς μορφῆς ταύτης τῆς παροχῆς βοηθείας, ὥστε νὰ μὴ δύναται κανεὶς νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ πραγμάτωσις τοῦ σχεδίου τούτου θὰ εἶναι προσεχής.

Ὅπωςδὴποτε, πᾶσα πρόβλεψις ἐπὶ τῆς ἀβεβαιότητος καὶ τοῦ χάους πού βασιλεύουν ἐν Ἡνωμέναις Πολιτείας εἶναι δυσσώωνος. Ἐάν ἐξ ἀδυναμίας ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις ἐξακολουθῇ δραστηρίως ἀπὸ τὰς ξένας ἀγοράς τὴν προμήθειαν ἀργύρου, δὲν εἶναι ἀδύνατον τὸ λευκὸν μέταλλον νὰ ἐκδιώ-

ξῇ τὸ κίτρινον καὶ ὁ χρυσὸς νὰ ἐξέλθῃ πάλιν ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀφθόνως, ἡ πίστις πρὸς τὸ ἀμερικανικὸν νόμισμα νὰ διασφαλεθῇ ἐκ νέου καὶ τὸ δολλάριον νὰ ὑποτιμηθῇ κατ' ἀνάγκην. Ἀλλὰ τίποτε δὲν δύναται τις νὰ προβλέψῃ σήμερον. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ γενικὴ πτωχεία, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τὴν ὑποτίμησιν ἐνὸς νομίσματος ἔχει ἐμφανισθῇ ἐτι ἐντονωτέρα ἐν Ἡνωμέναις Πολιτείας. Ἐάν δὲν ἀντιλαμβάνεται τις ὅλα τὰ μειονεκτήματα, πάντως δὲν εὕρισκεν πούθενά καὶ κανὲν πλεονέκτημα. Οἱ νομισματικοὶ χειρισμοὶ τῆς ἀμερικανικῆς κυβερνήσεως εἶναι ἡδη φανερόν ὅτι δὲν ἐβελλίσαν τὴν οἰκονομικὴν θέσιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῶν ὁποίων τὸ βασικὸν πρόβλημα εἶναι ἡ ἐξακολουθητικὴ μεγάλῃ ἱκανότης τῆς παραγωγῆς, συνδυαζομένη μὲ μίαν παραπεταμένην καὶ ἴσως μόνιμον ὑποκατανάλωσιν.

Ἀλλὰ ἀπόψεως τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τοῦ Ρουζβέλτ ἀπαιτοῦν μακροτέραν δοκιμασίαν διὰ νὰ τὰς κρίνῃ τις. Μία βαρυτάτη, ὡς γνωστὸν, τραπεζικὴ κρίσις προεκάλεσεν ἐν Ἀμερικῇ τὸν πανικὸν καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα ὁ Ρουζβέλτ ἀνῆρχετο εἰς τὴν ἀρχήν. Μετὰ τὴν τραπεζικὴν ἐκκαθάρισιν, πλεόν τῶν χιλίων τραπεζῶν δὲν ἦνοιξαν πάλιν τὰς θύρας των. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀντὶ νὰ προβῇ εἰς ἀναδιοργάνωσιν τοῦ τραπεζικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζεται ἀπὸ ὑπεραφθονίαν μικρῶν Τραπεζῶν μὲ ἀνεπαρκῆ κεφάλαια, ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις ἀφῆκε νὰ ἱδρυθοῦν ἀκόμη δὲ καὶ νὰ ἐπανιδρυθοῦν πλείστα εὐθραυστα οἰκονομικὰ ἱδρύματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ μὴ ὑπάρχουν. Σήμερον ἀκόμη ὑπάρχουν ἐν Ἀμερικῇ 12 χιλιάδες Τραπεζαί.

Τούναντίον, ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις ἐγκαίνιασε διὰ τὸ πλεῖστον τῶν Τραπεζῶν τούτων ἓνα σύστημα ἀλληλασφαλείας. Πᾶσαι αἱ καταθέσεις μέχρι 2.500 δολλαρίων εἶναι ἠγγυημέναι. Μένει νὰ ἰδωμεν πῶς θὰ ἐλειτουργεῖ τὸ σύστημα τοῦτο ἐν περιπτώσει βαρείας κρίσεως τῆς πίστεως τοῦ κοινοῦ.

Τέλος, ἡ πολιτικὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐλέγχεται, παραδόξως ἀπὸ ὀλίγους μὲν ἀκόμη, ἀλλὰ οἱ ὁποῖοι ἀσφαλῶς γίνονται περισσότεροι σὺν τῷ χρόνῳ. Ὅταν ὁ πρόεδρος Ρουζβέλτ κατὰ τὴν προεκλογικὴν τὴν περιοδείαν εἶχεν ὑποσχεθῇ τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, δὲν εἶχε φαντασθῇ ὅτι αἱ δαπάναι τῆς κυβερνήσεως του θὰ ἤρξανον ἐξακολουθητικῶς τὸ δημόσιον χρέος. Ἡ ἐπιβολὴ σημαντικῶν φόρων κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ἔφερεν ἰσοσκέλισιν τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἀλλὰ ὁ ἐκτακτος τεράστιος προϋπολογισμὸς ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ τὴν βοήθειαν τῶν ἀνέργων καὶ τὰ διάφορα πειράμα-

τα τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας δὲν θὰ καταστῇ δυνατόν νὰ ἀπορροφηθῇ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἐλπίδας τοῦ κ. Ρουζβέλτ. Ἡ ἐπιβολὴ νέων φόρων φαίνεται βεβαία.

Ἐν τῷ συνόλῳ ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τοῦ κ. Ρουζβέλτ, αἰσιόδοξος καὶ συχνὰ πολὺ ὀλίγον ὀρθόδοξος, συναντᾷ πλείστας ἀποτυχίας, αἱ ὁποῖαι ἐξηγοῦνται ἀπὸ τὰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις τῶν σημερινῶν καιρῶν ἀναμφιβόλως. Μέχρι τῆς στιγμῆς τὸ ἀμερικανικὸν πείραμα κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον ἔχει ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ του.

PIERRE DENOYER

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

—Ἡ νέα ρύθμισις τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Γερμανίας.

Ὁ διοικητὴς τῆς Ράιχσπρηντ Δρ Σάχτ καθέρτισε νέα διατάγματα διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ γερμανικοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Διὰ τούτων καθορίζονται τὰ ἑξῆς:

Τὰ ἑνδεκα γραφεῖα ἐλέγχου τῶν εἰσαγωγῶν θὰ ἐνισχυθοῦν δι' ἄλλων δέκα, ἱδρυμένων συγχρόνως τεσσάρων ἐλαστικῶν διὰ τὰ γεωργικά προϊόντα, εἰς τῶν ὅσων ἀπὸ τὰ ἀνέλθουν εἰς 25. Ὅπως, συμπληροῦνται ὁ ἐλεγχος ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, ὅστις ἔρχισεν ἐφαρμοζόμενος ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Μαρτίου, δεδομένου ὅτι ὅλα τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα θὰ ὑπόκεινται ἤδη εἰς ἐλεγχον. Ὁ ἐμπορὸς πρὶν ἢ προῇ εἰς οὐδὲν ποτε συναλλαγὴν εἰσαγωγῆς, θὰ δεῖσῃ νὰ προμηθεύεται πιστοποιητικὸν ὑπάρξεως τοῦ ἀναγκαίου συναλλάγματος ἐκ μέρους τοῦ γραφείου ἐλέγχου. Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο θὰ ὑποβάλλεται εἰς τὰ τελωνεῖα καὶ ὅταν ὁ ἐμπορὸς θὰ καταβάλλῃ τὸν εἰσαγωγικὸν δασμὸν. Τὸ πιστοποιητικὸν, ἀφοῦ δέοντος μονογραφηθῇ ἀπὸ τοῦ τελωνεῖα καὶ ὑπαλλήλου, καθίσταται τίτλος, ὁ ὅστις παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν εἰσαγωγέα νὰ ζητήσῃ συνάλλαγμα διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐξένου προμηθευτοῦ. Εἰσαγωγὴ ἄνευ πιστοποιητικοῦ παροχῆς συναλλάγματος ἐκ μέρους τοῦ ἐλέγχου δὲν ἀπαγορεύεται, ἀλλ' ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ὁ εἰσαγωγὴν δὲν δύναται νὰ βασιζέται ἐπὶ τοῦ ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ πληρωσῇ τὸν ἐξένον προμηθευτὴν ἐντὸς ὁριζομένου χρονικοῦ λογικοῦ ὁρίου. Ὅπως παρεμποδισθῇ ἡ διαφυγὴ συναλλάγματος, αἱ τελωνεῖα ἀρχαὶ ὑποχρεοῦνται νὰ εἰδοποιῶσιν τὴν ὑπηρεσίαν ἐλέγχου περὶ τῶν ἀνευ πιστοποιητικοῦ εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων. Ὅπως ἔξαναγκαθοῦν ὅλοι οἱ εἰσαγωγεῖς νὰ ὑφίστανται τὸν ἐλεγχον, ἀνεκοινώθη ἀπὸ τοῦδε ὅτι τὸ ἀνώτατον ποσὸν συναλλάγματος, τὸ ὁποῖον θὰ παρέχεται διὰ τὴν πληρωμὴν εἰδῶν οὐχὶ πρῶτης ἀνάγκης θὰ εἶναι 20 %, ὁ ἐλεγχος ὅμως θὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παρέχῃ βοήθειαν τοῦ ὅλον ἀπαιτούμενον ποσὸν συναλλάγματος. Πάντως, τὰ πιστοποιητικά παροχῆς συναλλάγματος θὰ χορηγοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει πινάκων καταρτιζομένων ἀπὸ τῶν ὑπουργείων Ἑθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας. Αἱ ἀδειαι παροχῆς συναλλάγματος θὰ εἶναι ἐπίσης ἀναγκαῖαι προκειμένου ἀκόμη τὸ εἰσαγόμενον ἐμπόρευμα νὰ πληρωθῇ εἰς μάρκα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ληφθοῦν μέτρα ὅπως ἡ λειτουργία τοῦ ἐλέγχου μὴ προσκορροῦσιν εἰς εἰδικὰς συμφωνίας συναφθεῖσας ἤδη μετὰ τινων χωρῶν. Προκειμένου νὰ χορηγηθοῦν ἀδειαι διὰ πρῶτας ὕλας καὶ μὴ ἐπεξεργασμένα βιομηχανικά προϊόντα, θὰ παρέχεται πᾶσα ἐνδοκία ἐφ' ὅσον ἀποδειχθῇ ὅτι αἱ πρῶται ὕλαι καὶ τὰ ἡμιπεξεργασμένα εἶδη προέκυαν, ἐπεξεργασμένα ἐν Γερμανίᾳ, νὰ ἐξεργασθῶν ἀπὸ μορφήν βιομηχανικῶν προϊόντων. Βασιλεῖς οἱ οἱ ὅλοι τῶν μέτρων τούτων εἶναι νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ πληρωμὴ τῶν ἐμπορευμάτων τῶν εἰσαγομέ-

νων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Τὰ μέτρα ταῦτα τοῦ κ. Σάχτ ἐπροκάλεσαν εὐρύτητα σχόλια. Ἐκ μέρους τῶν γαλλικῶν οἰκονομικῶν κύκλων ἐκρίνετο ὅτι ἡ δημιουργία νέων γραφείων ἐλέγχου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιφέρει τὴν εἰσαγωγὴν γαλλικῶν ἐμπορευμάτων εἰς Γερμανίαν. Διὰ τὰς πράγματι τῆς προσφάτως συνολοκληθῆσης γαλλογερμανικῆς ἐμπορικῆς συνθήκης προβλέπει ὅτι εἰς περιπτώσιν ἱδρύσεως γραφείων ἐλέγχου, αἱ δι' αὐτῆς καθορισθεῖσαι εἰσωνταὶ ποσότητες ἐμπορευμάτων θὰ διατηρηθοῦν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν νέαν κατανομήν συναλλάγματος, τὸ συμφωνηστικὸν σύστημα τὸ ἱσχύον μεταξὺ Γαλλίας καὶ Γερμανίας θὰ διατηρηθῇ.

—Ἡ Ρωσσία ἐπιδιώκει τὴν σύναψιν δανείου εἰς τὴν γαλλικὴν ἀγοράν.

Γαλλικὴ ἐφημερὶς παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι ἡ σοβιετικὴ κυβέρνησις ἐπιδιώκει τὴν σύναψιν εἰς τὴν γαλλικὴν ἀγορὰν δανείου.

Κατὰ τὰς πληροφορίες τῆς ἰδίας ἐφημερίδος, ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Μαρτέν ἐδήλωσεν ὅτι ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ μετᾷ τὴν τοιοῦτον δανείον οὔτε καὶ νὰ ἐγγυηθῇ τὴν παροχὴν πιστώσεων πρὸς τὴν Ρωσσίαν.

Ἡ Ρωσσία —κατὰ τὴν «Ματὸν»— προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ πιστώσεις εἰς γαλλικὰ ἐμπορεύματα ἀπὸ ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι καὶ εἰς τοῦτο συναντᾷ μεγάλας δυσκολίας.

Πολλά καὶ διαφόρου φύσεως εἶναι τὰ αίτια τῆς σημερινῆς κρίσεως τῆς ἑλληνικῆς γεωργίας, ἐν δὲ ἐκ τῶν κυριωτέρων εἶναι καὶ ἡ πτωχεία τοῦ ἐδάφους εἰς θρεπτικά στοιχεία.

Ἡ ἀνάλυσις τῶν φυτῶν δεικνύει ὅτι 80 % τοῦ βάρους τῶν εἶναι ὕδωρ, τὸ δὲ ὑπόλοιπον, ἡ λεγομένη ἑρπὰ οὐσία, ἥτις περιέχει ὑπὸ διαφόρους ἐνώσεις ἄνθρακα, ὕδρογόνον, ὀξυγόνον, ἄζωτον, φωσφόρον, θείον, κάλιο, ἀσβέστιον, μαγνήσιον, σίδηρον καὶ μαγνήσιον. Τὰ συστατικά αὐτὰ εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ὑπαρξίν τῶν φυτῶν.

Ὑπάρχουν καὶ τινὰ ἄλλα, ὅπως τὸ χλῶριον, ἀργίλλιον, ἰώδιον, βάριοι καὶ ἄλλα, πολὺ ὀλιγώτερον χρήσιμα καὶ ὅχι ἀπαραίτητα διὰ τὰ φυτά.

Ὁ ἄνθραξ, τὸ ὕδρογόνον, τὸ ὀξυγόνον καὶ τὸ ἄζωτον ἀποτελοῦν τὰ 95 % περίπου τῆς ἑρπᾶς οὐσίας, καὶ λέγονται ὀργανικά, τὰ δὲ ὑπόλοιπα λέγονται ἀνόργανα συστατικά τῆς ἑρπᾶς οὐσίας.

Ἐκ τῶν ἀπαραίτητων διὰ τὴν ζωὴν τῶν φυτῶν συστατικῶν ἡ ἐπιστήμη κατέληξε, κατόπιν πολυετοῦς μελέτης, ὅτι μόνον ἡ προσθήκη ἄζωτου, φωσφόρου καὶ καλίου, εἶναι γενικῶς ἀναγκαῖα, τὰν ἄλλων στοιχείων εὐρισκομένων σχεδὸν πάντοτε εἰς ὑπερκατέας ποσότητες ἐν τῷ ἐδάφει καὶ τὸν φυτὸν ἀπαιτοῦνται ἐλαχιστότατα ποσὰ ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν διατροφήν των.

Ὡς ἐκ τούτου αἱ ἱδρυθεῖσαι βιομηχανίαι

αἱ χημικῶν λιπασμάτων ἀπέβλεψαν εἰς τὴν παραγωγὴν ἁζωτούχων, φωσφορούχων καὶ καλιούχων, τὰ ὅποια ἤρχισαν κυρίως νὰ κυκλοφοροῦν ἀπὸ τοῦ 1840 καὶ ἐντεῦθεν.

Τὴν πρώτην συστηματικὴν παραγωγὴν φωσφορικῶν λιπασμάτων ἐγκατέστησεν ὁ Sir John Lawes εἰς τὴν Ἀγγλίαν, μεταχειρισθεὶς πρὸς τοῦτο δοτὰ καὶ κοπρῶν τοῦς ὁποίους, κατεργαζόμενος μὲ δέξα, παρήγαγε τὰ πρῶτα ὑπερφωσφορικά λιπασματα.

Τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τῆς φωσφορικής λιπασματικῆς κατείδεν ὁ βαρὼν Liebig, ὁ ὁποῖος ὅμως παρέβλεψε τὴν ἁζωτούχον λίπανσιν, ἐνῶ ὁ σύγχρονός του Boussingault, πειραματιζόμενος τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, κατέληγεν εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς πλήρους διατροφῆς μὲ ἁζωτον, φωσφορικὸν καὶ κάλι.

Αἱ πρῶται ὕλαι τῶν βιομηχανιῶν φωσφορικῶν λιπασμάτων εἶναι σήμερον κυρίως τὰ διάφορα φωσφορικά πετρώματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ σοβαρώτερα κοιτάσματα εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὰς πολιτείας Florida, Idaho, Wyoming, Cuhamas, Catucky, Carolina, τῶν ὁποίων ἡ δυναμικότης εἰς φωσφορίτας ὑπολογίζεται εἰς 10 ½ δισεκατομμύρια τόνους.

Ἡ ἔτησις παγκόσμιος παραγωγὴ φωσφοριτῶν ἀνέρχεται τὸ 1929 εἰς 10 ἑκατομμύρια τόνους, ἐκ τῶν ὁποίων πέντε ἑκατομμύρια ἀπὸ τὴν Τύνισα, Ἀλγερίαν καὶ Μαρόκον, 3 ½ ἑκατομμύρια ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, 1 ἑκατομμύριον τόνους ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ μερικὰ χιλιάδες τόνους ἀπὸ διάφορα ἄλλα μέρη, ἐξ ὧν 200.000 ἀπὸ τὴν Γαλιαν.

Ἐπίσης γίνεται χρῆσις τῶν ὁστῶν καθὼς καὶ τῶν ὑπολειμμάτων τῆς βιομηχανίας τοῦ γαλβανίου, ἥτοι τῶν σκουριῶν Thomas. Ἡ παραγωγὴ ὑπερφωσφορικῶν ὑπερέβαινε τὸ 1930 τὰ 15 ἑκατομμύρια τόνους, αἱ δὲ σκουρίαι Thomas ἔφθασαν 4 ἑκατομμύρια τόνους.

Τὸ φωσφορικὸν εἰς τὰ διάφορα πετρώματα (φωσφορίτας) εὐρίσκεται ὑπὸ μορφῇν φωσφορικοῦ τριασβεστίου, ἀδιάλυτον εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐλαφρῶς διαλυτὸν εἰς ὕ

ΑΙ ΚΑΤ' ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΙ ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΑΙ ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Τοῦ δικηγόρου κ. Σ. ΓΡΑΒΒΑΝΗ

Πάντως, τὸ πλεονέκτημα τῆς συγκρατή-
σεως τοῦ φωσφορικοῦ ὑπὸ τοῦ ἐδάφους εἶ-

Ὡς ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ μεγάλη ἐπί-

ὡσιμον καὶ ὑπαρξίν ἀζώτου, καὶ ὅτι μὲν
 τὴν παράδοτον τοῦ χρόνου τὸ φυσιορροϊκόν
 μόνον του θά παύσῃ νὰ ἔχη ἀσθητὴν ἐ-
 πίδρασιν ἐπὶ τῶν ἀποδόσεων εἰς τὰς πλεί-
 στας τῶν ἑλληνικῶν γαιῶν, λόγῳ ἐλλεί-
 ψους ἀζώτου, ὅποτε θὰ χρειασθῇ πλήρης
 λίπανσις διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν καλὰ ἀποτε-

*Εν τούτοις, ἐκ τῆς εἰς μεγάλην κλίμα-
κα ἐφαρμογῆς τῶν ληψισμῶν, τὰ ὁποῖα
ἐχρησιμοποίησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ
ἐκ τῆς ἐλκοσιπεντατοῦς πείρας τῶν πραγ-
μάτων, σαφὲς καταφαίνεται ὅτι τὰ πλεόν
σχετικὰ καὶ τὰ πλεόν σταθερὰ ἀποτελέ-
σματα εἰς τὴν σιτοκαλλιέργειαν ἔδωσαν
οἱ μικτοὶ πλῆρεις τύποι καὶ διὰ οὗτος
4—12—3, τοῦ ὁποῦν τὰ ἀποτελέσματα

Γενική Διάγνωση 'Εποικισμοῦ Μακεδονίας Γεωργικὸν Γραφεῖον Θεσσαλονίκης 1927—1928				Ποσότητες ὁκάδας καρποῦ ποῦ ἀπέδωκεν ἑκάστον τεμά- χιον τοῦ ἀποδεικτικοῦ ἀγροῦ		
A.	"Όνομα χωρίου	"Όνομα γεωργοῦ ὁ ὁποῖος ἐσπείρεν τὸν ἀποδεικτικὸν ἀγρὸν	Πότις ἐσπάρη ὁ ἀγρὸς	A' τεμ. χωρὶς λι- πάσμα μὲ σπόρον ἐγγύχιον	B' τεμ. μὲ λιπα- σμα 4—12—3—25 ὁκ. κατὰ στρέμμα μὲ σπόρ. «Γούνο»	Γ' τεμ. σφαλματιγῆ καλλιέργεια μὲ λι- πάσμα 4-12-3-25 ὁκ. τὸ στρέμμα μὲ σπόρον «Γούνο»
1	N. Κονιολοιτῆς	Ιωάν. Καβάσης	7—11—27	200	303	443
2	N. Σάντα	Εὐφ. Ἐφραμιτῆς	17 » »	82	156	192
3	N. Εὐκαρπία	Ιω. Καρασχιανίδης	23 » »	110	220	289
4	Δουδουλῆ	N. Σπυριδούπουλος	6 » »	147	253	300
5	N. Ραιδεστός	Ιω. Ἀγγελικακῆς	3 » »	169	240	378
6	Θέρμη	Ἀθαν. Ἀναστασίου	5 » »	160	325	380
7	N. Ρύσιον	Ἀναστ. Πουλᾶνης	19 » »	100	180	280
8	Αγ. Παρασκευῆ	Δημ. Χρησιτῆς	22 » »	120	240	300
9	N. Καλλιμάτεια	Σταῦρος Τοῦμπας	23 » »	180	340	—
10	Ἀμκατζολή	Ἀθαν. Κουτσουρῆς	12 » »	105	200	—
11	Πλαγιὰ	Φωτ. Κάλφας	16 » »	264	350	—
12	Καλοχωρί	Κυρ. Πράσσογλου	5 » »	220	290	—
13	N. Μάλαρα	Στ. Σιάκας	10—12— »	270	380	—
14	Ἐπανωμή	Ιω. Σουφλιανός	13—11— »	63	113	—
δηλαδή ὁ μέσος ὁρος παραγωγῆς στὸ δ. στρέμμα				ὁκ. 80	132	160

Παρατηρήσεις: "Όλα τα τεύχη είναι "

μόνον του θά παύσῃ· ἡ φιλοθενη-
ἐπίδοσαν τὴν ἀντιδοδοῦσαν εἰς τὰς πλε-
στον τῶν ἑλληνικῶν γαῶν, λόγῳ ἐλλεί-
ψεως ἀξιώτου, ὅποτε θά χρειασθῇ πλήρης
ἡλπανισ διὰ τὰ ἐπιτευχθῶν καλῶς ἀποτε-

γὰς, ἀποτε
 τοῦ ἰσχυρότου
 ὅποια ὁδηγο
 εἰς τὰ ἔξτρε
 ἀποτυχίας τῇ
 λάδι. Θεωρη
 λήψαν αὐτὰ
 Ἀγγελόπουλ
 οἰκονομίας ε
 θηνῶν καὶ δι

...τον τας συνήθειάς και
...ς συστήματα κατηγορίας, α
...μυστικά υποστηρικτικά των
...μυστικά συμπεράσματα περί
...ς άμεσου φορολογίας εν Έλ
...ς έκπρωσπος των αντι
...ν είναι, κυρίως, ο κ. "Αγγ.
...ος, ύφηγητής της δημοσίας
...ς το πανεπιστήμιον των Ά-
...ευθυντής της υπηρεσίας το

ή χρήση των χημικών λιπα-
τούτο διότι:
σις των χημικών λιπασμάτων
καμίζουν ιδιαίτεραν επαγγελ-
ματικήν κατάρτισην ποσότητα
ασφαλέστατα
ότι και υπό τ
κας ανέρχοντα
τος ποσού, συν
ανέρχεται εις

ρηγνεντικά οικονομικά αποτελέ-
σμηκῶν λιπασμάτων τάχιιστα
συνήθως μετά τινος μηνος
καὶ κατ' ἀνώτατον ὅριον
(ἄμπελος, ἐλαία). Εἶναι δὲ

Το γεγονός ακόμη ότι από έντεθρο πλείστα από ειδικούς ενδιαφερομένους και ανόργανώσεων συνευθίσθησαν κατά έπιτροπά, χωρίς να καρθεκά, έπιτυχί και έφαρμοσμάτα περί τών έπιβεβλημένων, πρέπει εύθως έν αρχή ήσους είτε ήν σέκιν ότι ή

καί όλων ίκανοποιητικά δι-
 κάς μάλλον δυσμενείς συνθή-
 κης είς 50 % τοῦ καταβληθέν-
 τος δὲ τοῦ καθαρῶν κέρδους
 100 % καί ἐνίοτε καί ἄνω.
 ὁ δὲ ἐκτεθέντων καταφαίνε-
 ται ὅτι ἐπὶ τῶν ἐλλείψεων εἰλικ-
 μένων, ἰδίως ὡς κερδοφόρα περι-
 κά ὄχι ὅτι προ-
 ἀποκλείεται
 ταί δὲ καθ' ἡμᾶς
 ὅτι οὐ σημερινά

οικονομικῶς ἡ βαθύτερα δι-	τοῦ νόμου 3408
καὶ ἐργασιῶν κατεργασία	τῆς γεωργικῆς
	πραξιᾶς, ὁλοσχε-

οί όποιοι μέχρι και του
του εδήλωσαν ολόκληρον
σαν εις αυτούς περιουσι-
19)20 αυτής άπετελούντα
κ, εύρισκόμενα εις την ά-
τοχηήν των εις τόν έν Ά-
Χωρέμη—Μπενάκη, και
λην την ύψηλήν τότε —τῷ
ι μέ την σημερινήν, φορο-

ειας των φορολογου-
ς πρὸς τὰ εὐχερῶς ἀπο-
φασιστικά αὐτῶν στοιχεία,
έρχεται ἀπὸ τὴν βαρεῖαν
κῶς φορολογίαν. Δύνα-
σασίμως νὰ ὑποστηριχθῇ
φορολογικοὶ συντελεσταὶ

ἐπιβληθεῖσα φορολογία
παραγωγῆς ἔχει ἀπὸ τε-
ρῶς ἀνασταλῇ μὲ σαφή

πρός την κατάργησιν τάσιν.

Βεβαίως η άμεσος φορολογία έμφανίζει άρκετά τρωτά και έλαττώματα, προΐοντα και αυτά της πολιτικής και διοικητικής κακοδιαμονίας μας. Τα έλαττώματα όμως αυτά δεν είναι τοιαύτα, ώστε να δικαιολογούν την τόσο γενικώς εκφραζομένη αντίληψιν ότι δήθεν η τούδε εϋπόρουσ κυρίως επιβαρύνουσα άμεσος φορολογία απέτυχε εις την Έλλάδα. Έξετάζων δέ ειδικώτερον εκάστην χωριστά φορολογίαν και ίδίως των καθαρών προσόδων, νομίζω χρήσιμον να σημειώσω τα έπόμενα:

—Α'. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ

Ός άνωτέρω εξετέθη, ο ισχύων σήμερα συντελεστής ανέρχεται εις 20.90 αντί του 33 %, που ίσχυε μέχρι του 1930. Ό παρατηρούμενος δέ και γενικώς εντεινόμενος οίκοδομ. έν 'Αθήναις όργανισμός καταδεικνύει ότι η εις άκίνητα τοποθέτησις των κεφαλαίων είναι πολύ άσφαλής και όρκετά προσοδοφόρος. Έκείνο όμως το όποιον επιβάλλεται είναι ο περιορισμός των πολυουρίμων εξαίρέσεων και απαλλαγών, αϊ όποια, κατά τον κ. 'Αγγελόπουλον, από 23 που ήσαν τή 1919, ήλθον εις 128 τή 1933—34. Είναι πλέον η πρόδηλον ότι αϊ εξαίρέσεις και απαλλαγαι αύται, αϊ κατά το πλείστον επιτευχθείσαι χάρις εις ισχυρά πολιτικά και άλλα μέσα, καταρρίπτουν την άρχην της καθολικότητας του φόρου, δημιουργούν προνομία και απολύτως κατακριτέας άνισότητας. Συμφωνώ επίσης με την γνώμη του κ. 'Αγγελόπουλου ότι επιβάλλεται, ιδίως, η όλοσχερής κατάργησις του έν άναστολή άφορολογήτου σήμερα των νεοδημιτών οίκοδομών, καθόσον εξέλιπε πλέον ο δικαιολογητικός λόγος ο ύπαγορεύσας την απαλλαγήν των, άφου τώρα υπάρχει άν όχι περίσσεια, πάντως έπάρκεια στέγης.

Αντιθέτως είναι δίκαιον όπως αύξηθι το ύψιστάμενον έλάχιστον άφορολόγητον όριον των ιδιοκατοικουμένων οίκοδομών από της τεκμαρτής προσόδου των 3.000 δραχμών εις 10.000, αντιστοιχούσας εις δραχ. 800 μηνιαίως. Είναι πασίγνωστον, ότι μεταξύ των μικροαστικών και πολλών εργατικών άκόμη τάξεων είναι πολύ άνεπτυγμένον το αίσθημα της άποκτήσεως ιδιοκτητού κατοικίας. Διά πολλούς εργαζομένους και βιοπαλαιστας η άπόκτησις σπιτιού προς στέγασιν της οικογενείας των αποτελεί σταθερόν σκοπόν και ώραίον πολλάκις όνειρον. Είναι δέ πολύ συγκινητική η πολύμοχος και πολυτής προσπάθεια των εργαζομένων αυτών ανθρώπων, που άρχίζουν να κτίζουν σιγά-σιγά ένα ή δύο δωμάτια και όλίγον κατ' όλίγον προσθέτουν και άλλα και τα βελτιώνουν, με ιδιόχειρον δέ και αυτοπρόσωπον πολλάκις εργασία των. Το να έρχεται λοιπόν, ύστερ' απ' όλα αυτά, το κράτος και να τούς φορολογή εις σάν να τούς άφαρρή μέρος από το μοναδικόν και πεινχρόν προϊόν των κόπων και μόχλων των.

Ός προς το ζήτημα της εκπτώσεως των τόκων των ένυποθήκων δανείων, θα ήτο ίσως σκόπιμον όπως, προς άποφυγήν καταστρατηγήσεως, η φορολογία των τούτων τόκων εξισωθι πρόστην επί των οίκοδομών, δηλαδή από 16.80 εις 20.90. Ίνα μη δέ έμμέσως δι' αυτό τοι τρόπου αύξηθούν αϊ επιβαρύνσεις και αϊ δυσχέρειαι των έχόντων ανάγκην δανεισμού ιδιοκτητών, θα ήτο ένδεδειγμένον, όπως η προτεινομένη εξίσωσις άρχισι από τα δάνεια τα παρεχόμενα από άνωνύμους εταιρείας και άλλους μεγάλους όργανισμούς, διά μέσου των όποιων είναι εις πολλά περιπτώσεις εύχερης η διευκόλυνσις παρομοίων καταστρατηγήσεων.

—Β'. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΓΑΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η σήμερα ύφισταμένη φορολογία εκμισθώσεως γαιών καλώς έχει. Οι ιδιοκτήται των εκμισθουμένων γαιών εις οδμήσαν συνήθως υποβάλλονται δαπάνην συντηρήσεως ή βελτιώσεως αυτών και ούδεις συντρέχει λόγος έλαττώσεως της φορολογίας της κατηγορίας ταύτης.

Ός προς την φορολογίαν των λοιπών γεωργικών προϊόντων βεβαίως η του καπνού είναι βαρεία. Το ζήτημα όμως της έλαττώσεως ή διαρρυθμίσεως αυτής είναι πολυσύνθετον και συνδέεται άμεσώτατα με πλείστα σημεία του κρατικού προϋπολογισμού, ώστε η εξέτασις του προβλήματος αυτού ν' άπαιτή εξχωριστήν έντελώς μελέτην.

Ός προς την λοιπήν άπόδοσιν της φορολογίας της γεωργικής παραγωγής είναι άξιον ιδιαιτέρως να σημειωθι το γεγονός ότι το εκ φορολογιών προϊόν αυτής ανέρχεται εις 5.5 της άποδόσεως των άμέσων φόρων, ένφ κατά το 1887 εκάλυπτε τα 32.5 % ('Αγγελοπούλου «Η άμεσος φορολογία έν 'Ελλάδι» σελ. 377).

Η έν άναστολή, τέλος, φορολογία της κυρίως γεωργικής παραγωγής πλείστας έμφανίζει άπόψεις και πολλά ως προς αύτην ύπεδείχθησαν συστήματα. Με την ύπαρχουσαν κατάστησιν της γής, συνεπεία της άποκαταστάσεως των άκτημόνων καλλιεργητών και με την άνεπάρκειαν του γεωργικού κλήρου, η άπόδοσις της φορολογίας ταύτης είναι σήμερα προβληματική.

Θεωρητικώς όμως εξεταζόμενου του ζητήματος, το υπό του κ. Α. Πάλλη ύποστηρίζόμενον σύστημα στρεμμάτικης φορολογίας κατά ποιότητας άγρών είναι το μάλλον προσαρμοζόμενον προς την έλληνικήν πραγματικότητα. Η υπό του κ. Πάλλη όμως προτεινομένη παραχώρησις της βεβαιώσεως του φόρου εις κοινότητα είναι άμφιβάλου άποδόσεως και πάντως πολύ συζητήσιμος. Όπωςδήποτε όμως επιβάλλεται η άπαλαγή από πάσης φορολογίας των λεγομένων κλήρων, συντηρήσεως, διότι βεβαίως θα ήτο άδικον και άντιοικονομικόν να φορολογήσμεν το με τόνον ιδρώτα παραγόμενον φωμί του άγρότου.

Ο κ. 'Αγγελόπουλος εις το βιβλίον του άναφέρει το έν Μαρόκο έφαρμοζόμενον σύστημα, το όποιον ιδιαιτέρως εκθείαζει ο πρώην έν Γαλλία ύπουργός των Οικονομικών Pietri. Το σύστημα όμως τοϋτο, επιτυχές έν Μαρόκο, λόγω της μεγάλης εκεί γαιοκτησίας, είναι άνεφάρμοστον διά την Έλλάδα και λόγω του πολυτεμαχισμού της γής και διότι άπαιτεί πολυσχιδή δικασίαν βεβαιώσεως.

—Γ'. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η άπόδοσις της φορολογίας ταύτης υπήρξε μία από τας σπουδαιότερας επιτυχίας της άρμόδιας υπηρεσίας του ύπουργείου των Οικονομικών. Έναντι των 40 εκ. της ετησίας άποδόσεως του φόρου των εμποροβιομηχανικών επιχειρήσεων, ο φόρος του επιτηδεύματος άποδίδει υπέρ τα 200 έκκατομύρια έτησίως. Καί αύτός ο κ. 'Αγγελόπουλος παραδέχεται (σελ. 402 του βιβλίου του) ότι ο τεκμαρτός καθορισμός των κάτω των 150.000 προσόδων της κατηγορίας ταύτης και η φορολογία αυτών κατά τας διατάξεις του φόρου επιτηδεύματος υπήρξε πράξις όρθή. Κατά την ίδικήν μου δέ γνώμη, και η από της παρελθούσης χρήσεως αύξησις του κάτω των φόρον επιτηδεύματος φορολογητέου

όριου από 150 εις 300 χιλιάδας υπήρξεν όρθοτάτη και σύμφωνος με την έλληνικήν πραγματικότητα.

Βεβαίως το ίδεώδες είναι η φορολογία των εξηκριβωμένων καθαρών και όχι των τεκμαρτών προσόδων. Όταν όμως κανείς σκεφθι ποίας συζητήσεως, πόσα παράπονα και άμφισβητήσεως είχε προκαλέσει η φορολογία των εμπορικών επιχειρήσεων και ποίας έφευρετικής καταστρατηγήσεως είχε έμπνεύσει εις τούς φορολογουμένους έμπόρους (διπλά έμπορικά βιβλία, εικονικάς ζημίας κλπ.), δεν δύναται εμψι να άναγνωρίσθι ότι το εισαχθέν σύστημα υπήρξε θετικόν, επιτυχές και άποδοτικώτατον. Διά τας πέραν όμως των 300.000 προσόδους, όποτε εφαρμόζεται ο συντελεστής, νομίζω ότι ένδείκνυται η έλάττωσις αυτού εις 15 % αντί των σήμεραν 22.40.

—Δ'. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Σπουδαία επίσης υπήρξεν η διά του νόμου 5821 του 1933 εισαχθείσα καινοτομία της προοδευτικής φορολογίας των άνω των 120.000 δραχμών έτησίων μισθών. Είναι γενική η αντίληψις ότι η έσχάτως επικρατήσασα πληρωμή, εις έννοουμένους και προνομιούχους διευθυντάς επιχειρήσεων, μισθών δυσθεωρήτων 20.30 και 40 χιλιάδων μηνιαίως, άποτελεί σκανδαλώδη πρόκλησιν κατά της δυστυχίας των πραγματικών ειλώτων κατωτέρων υπαλλήλων των διαφόρων Τραπεζών και επιχειρήσεων, οι όποιοι άμειβονται με 2—3 χιλιάδας δραχμάς κατά μήνα, δηλαδή μ' ένα κομμάτι ψωμί. Καί διά τοϋτο, από της άπόψεως της φορολογικής δικαιοσύνης, η εισαχθείσα προοδευτική φορολογία των προνομιούχων αυτών υπήρξε νίκη της υπηρεσίας του ύπουργείου των Οικονομικών και μάλιστα υπό καθεστώς σαφώς κεφαλαιοκρατικών. Προς την κατεύθυνσιν αυτήν θα ήτο επίσης σκόπιμον όπως άπαγορευθι η επίπτωσις του φόρου εις τας μεγάλας επιχειρήσεις, αϊ όποια δεν άρκούνται εις την πληρωμήν των παχολοτών αυτών μισθών, άλλα πληρώνουν και τόν φόρον των έννοουμένων των και τόν χρεώνουν εις τα γενικά έξοδα της επιχειρήσεως, δηλαδή εις βάρος των μετόχων κατ' έπιδον λόγον και του Δημοσίου, άφου τοϋτο, κατά το έπικρατούν έσφαλμένον σύστημα φορολογεί μόνον το διανεμόμενον καθαρόν μέρισμα.

Επιβάλλεται επίσης όπως αύξηθι το σημερινόν εκ δραχμών 1.500 μηνιαίως άφορολόγητον όριον των μισθών των υπαλλήλων και το εκ δραχ. 50 ήμερησίως ήμερομίσθιον των εργατών εις δραχ. 6.000 διά τούς υπαλλήλους και 120 διά τούς ήμερομίσθους εργάτας. Όταν λάβρη κανείς ύπ' όψιν ότι κατά την πρώτην εφαρμογήν του νόμου 1640, ήτοι τή 1919, το άφορολόγητον όριον των υπαλλήλων ανήρχετο εις 300 δραχ. μηνιαίως (δηλ. 9.000 σημερινάς) και όταν σκεφθι ότι έν Γαλλία οι μέχρι 10.00 φράγκων μισθοί είναι άφορολόγητοι (Α. Κουμαρινός «Εργασία» της 15ης 'Ιουλίου 1934 σελ. 900), άντιλαμβάνεται πόσον δίκαια και ένδεδειγμένη είναι η προτεινομένη τροποποίησις, η όποια και μέγαν αριθμόν υπαλλήλων (δημοσίων και ιδιωτικών) θ' άπαλλάξη της άμυχολογήτου και άδίκου δι' αυτούς φορολογίας, και το αίσθημα της γενικώτερας δικαιοσύνης και άνακούφισως των άσθενεστέρων τάξεων θα ίκανοποιήσθι.

—Ε'. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Ανεφάρμεν και άνωτέρω πόσον σφα-

λερόν είναι το σύστημα το σημερινόν της φορολογίας των άνωνύμων εταιρειών, το συνιστάμενον εις την φορολογίαν μόνον του διανεμομένου μερίσματος. Αϊ άνωνύμοι εταιρείαι φορολογούνται έν 'Ελλάδι έλαφρότερον από ολανδήποτε άλλην χώραν. Ούτω, η επιβαρύνσις μιάς άνωνύμου εταιρείας εξ άμέσων έν γένει φόρων εις ποσοστόν επί τούς έκάτον επί του συνολικού κέρδους έχει ως εξής εις διαφόρους χώρας:

Γερμανία	41.73 %
Γαλλία	22.37 %
'Αγγλία	16.85 %
'Ελλάς	15.65 %

'Αλλά δεν είναι μόνον τοϋτο. Διά το ά περιοριστόν δικαίωμα των άνωνύμων εταιρειών προς δημιουργίαν αποθεματικών και ένέργειαν άποσβέσεων ολυνδήποτε ποσού, πολλά άνωνύμοι εταιρείαι καταλήγουν να είναι φορολογικώς άσύνδοτοι. Τοϋτο πολύ περισσότερο παρατηρείται εις τας «οικογενειακάς» λεγομένας άνωνύμους εταιρείας, τας συνισταμένας υπό διμόρων συγγενών και πολλάκις μελών της αΐτης οικογενείας, όπου χορηγούν άνάξια λόγου μερίσματα, τα δέ υπόλοιπα των κερδών φέρουν εις έπαύσησιν των αποθεματικών, δηλαδή της δήθεν άνωνύμοιτημένης περιουσίας των. Έτσι εξηγείται και η έσχάτως παρατηρουμένη άθρόα άνωνύμοποίησις πλείστων άσημάτων εταιρειών, αϊ όποια υπό το πρόσχημα και το περιβλήμα της Α. Ε. και με την προστασίαν του νόμου και με δόλας τας τιμάς, άποφεύγουν την φορολογίαν των. Ούτω δέ από φορολογικής άπόψεως, εύρίσκονται εις άσυγκρίτως καλύτεραν μοίραν και από τας προσωπικάς εμπορικές εταιρείας, όπου έν τούτοις —έν αντιθέσει προς τας άνωνύμους— αϊ εύθύνα και οι κίνδυνοι είναι μεγαλύτεροι.

Ός δέ προτείνει και ο κ. 'Αγγελόπουλος, τόνον εις το βιβλίον του (σελ. 398) όσον και εις δύο άρθρα του («Εργασία»

19ης και 26ης Αύγουστου έ.ε.), το όρθότερον σύστημα φορολογίας των άνωνύμων εταιρειών είναι η φορολογία του συνόλου των πραγματοποιούμενων κερδών αυτών.

Η αντίδρασις όμως της πανισχύρου 'Ενώσεως Τραπεζών και άνωνύμων εταιρειών είναι τοιαύτη, ώστε να άμφιβάλλη κανείς άν, υπό τας σημερινάς συνθήκας, θα εύρεθι ύπουργός των Οικονομικών, ο όποιος ν' άνορθωθι κατά της τοιαύτης άσυνδοσίας των άνωνύμων εταιρειών και να επιβάλη το κράτος του δικαίου και της ίσονομίας.

—ΣΤ'. ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ

Είναι κοινώς γνωστόν, ότι ο μηχανισμός του φόρου τούτου είναι έξαιρετικά λεπτός. Στρεφόμενος προς τα άφαιή κυρίως κεφάλαια, πολλάκις συντελεί εις την φυγάδευσιν αυτών. Διά τοϋτο, και με την πείραν του παρελθόντος, έχομεν την γνώμην ότι το σημερινόν σύστημα, με βάσιν το τεκμήριον της κατοικίας, είναι όρθόν και πρακτικόν. Όσοι δ' ένθυμούνται τας λεροεξεταστικάς διατυπώσεις, εις τας όποιας υπέβαλλον μέχρι του 1930 οι φορολογούμενοι, δύναται να εκτιμήσουν την σημερινήν και την άπλόητα του σημερινού συστήματος. Διά λόγους όμως διαδικαστικής ίσότητος και δικαιοσύνης, έχομεν την γνώμην ότι το κρατούν τεκμήριον της κατοικίας, το όποιον είναι μαχητόν διά τόν οικονομικόν έφορον διά την περίπτωσιν κατά την όποιαν ο όποιος έχει άποδείξει ότι ο φορολογούμενος άποκομίζει προσόδους μεγαλυτέρας, θα ήτο δίκαιον να είδους ολιγωτέρας του υπό του νόμου καθοριζόμενου πολλαπλασίου του τεκμηρίου του έννοικίου.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Το β' μέρος. Σ. ΓΡΑΒΒΑΝΗΣ

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ Α'. ΕΞΑΜΗΝΙΑΝ ΤΟΥ 1934

Κατ' άνακοίνωσιν της 'Υπηρεσίας του 'Ανωτάτου Οικονομικού Συμβουλίου, η βιομηχανική παραγωγή κατά το α' εξάμηνον του 1934 παρουσιάζεται ως άκόλουθος επί τη βάσει των παρ' αυτής συντασσόμενων ειδικών δεικτών:

Α'. Ο δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής ο καταρτιζόμενος κατόπιν ειδικής έρευνής μεταξύ 91 μεγάλων βιομηχανικών επιχειρήσεων άντιπροσωπεύουσάν τα 77 % της όλης παραγωγής, παρουσιάζει κατά το α' εξάμηνον του 1934 έν σχέσει προς το αντίστοιχον έξάμηνον του 1933 αύξησιν ως προς τας παραχθείσας ποσότητας κατά 13.82 %, άνελθόν από 109.45 εις 124.58 (έτος βάσεως 1928=100).

Κατηγορία	Α'. έξάμηνον 1933	Α'. έξάμηνον 1934	Διαφορά εις %
Μεταλλουργικαί	105.94	107.92	+ 1.90
Μηχανολογικαί	48.68	78.35	+ 61.01
Οικοδομικαί	86.86	121.27	+ 39.61
Κλωστοϋφαντουργικαί	135.75	150.95	+ 11.19
Είδων Διατροφής	84.35	92.12	+ 9.21
Χημικαί	116.97	131.59	+ 12.49
Κατεργασίας Δέρματος	98.17	100.90	+ 2.73
Χάρτου	98.60	100.90	+ 2.33
Είδων Ιματισμού	33.94	42.71	+ 25.83
Καπνός	98.98	99.99	+ 1.01
Ήλεκτρικου ρεύματος	191.87	228.55	+ 19.11
ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	109.45	124.58	+ 13.82

Β'. Ο δείκτης της εισαγωγής έτοιμων βιομηχανικών προϊόντων, παρουσιάζει αύξησιν εις ποσότητας κατά 29.70 %, έν σχέσει προς την εισαγωγήν του α' εξαμήνου του 1933.

Η αύξησις αύτη όφείλεται άφ' ενός μεν

σαν δραστηριότητα όλων σχεδόν των βιομηχανικών κλάδων, ιδίως κατά το β' τρίμηνον του 1934, και δη των κλωστοϋφαντουργικών, ολκοδομικών, χημικών, χάρτου και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, βιομηχανιών.

Οι ύπόλοιποι βιομηχανικοί κλάδοι (διατροφής, ιματισμού, μεταλλουργικαί, μηχανολογικαί κλπ.) πλην της βιομηχανίας δερματος, άν και έβελτισαν κάπως την παραγωγήν των, έν τούτοις δεν έφθασαν είσεί τα έπίπεδα της παραγωγής αυτών του έτους 1928, ως εμφάνιζαν και έν του παραιτημένου γενικού πίνακος.

Ούτω, οι σχετικοί κατά κατηγορίας δείκται έχουν ως εξής:

ΕΤΟΣ ΒΑΣΕΩΣ 1928=100	Α'. έξάμηνον 1933	Α'. έξάμηνον 1934	Διαφορά εις %
Α'. έξάμηνον 1933	100	100	0
1933	107.92	107.92	+ 7.92
1934	78.35	78.35	- 26.57
1935	121.27	121.27	+ 13.82
1936	150.95	150.95	+ 48.68
1937	92.12	92.12	- 8.88
1938	131.59	131.59	+ 23.59
1939	100.90	100.90	0
1940	107.92	107.92	+ 7.92
1941	78.35	78.35	- 26.57
1942	121.27	121.27	+ 13.82
1943	150.95	150.95	+ 48.68
1944	92.12	92.12	- 8.88
1945	131.59	131.59	+ 23.59
1946	100.90	100.90	0
1947	107.92	107.92	+ 7.92
1948	78.35	78.35	- 26.57
1949	121.27	121.27	+ 13.82
1950	150.95	150.95	+ 48.68
1951	92.12	92.12	- 8.88
1952	131.59	131.59	+ 23.59
1953	100.90	100.90	0
1954	107.92	107.92	+ 7.92
1955	78.35	78.35	- 26.57
1956	121.27	121.27	+ 13.82
1957	150.95	150.95	+ 48.68
1958	92.12	92.12	- 8.88
1959	131.59	131.59	+ 23.59
1960	100.90	100.90	0
1961	107.92	107.92	+ 7.92
1962	78.35	78.35	- 26.57
1963	121.27	121.27	+ 13.82
1964	150.95	150.95	+ 48.68
1965	92.12	92.12	- 8.88
1966	131.59	131.59	+ 23.59
1967	100.90	100.90	0
1968	107.92	107.92	+ 7.92
1969	78.35	78.35	- 26.57
1970	121.27	121.27	+ 13.82
1971	150.95	150.95	+ 48.68
1972	92.12	92.12	- 8.88
1973	131.59	131.59	+ 23.59
1974	100.90	100.90	0
1975	107.92	107.92	+ 7.92
1976	78.35	78.35	- 26.57
1977	121.27	121.27	+ 13.82
1978	150.95	150.95	+ 48.68
1979	92.12	92.12	- 8.88
1980	131.59	131.59	+ 23.59
1981	100.90	100.90	0
1982	107.92	107.92	+ 7.92
1983	78.35	78.35	- 26.57
1984	121.27	121.27	+ 13.82
1985	150.95	150.95	+ 48.68
1986	92.12	92.12	- 8.88
1987	131.59	131.59	+ 23.59
1988	100.90	100.90	0
1989	107.92	107.92	+ 7.92
1990	78.35	78.35	- 26.57
1991	121.27	121.27	+ 13.82
1992	150.95	150.95	+ 48.68
1993	92.12	92.12	- 8.88
1994	131.59	131.59	+ 23.59
1995	100.90	100.90	0
1996	107.92	107.92	+ 7.92
1997	78.35	78.35	- 26.57
1998	121.27	121.27	+ 13.82
1999	150.95	150.95	+ 48.68
2000	92.12	92.12	- 8.88
2001	131.59	131.59	+ 23.59
2002	100.90	100.90	0
2003	107.92	107.92	+ 7.92
2004	78.35	78.35	- 26.57
2005	121.27	121.27	+ 13.82
2006	150.95	150.95	+ 48.68
2007	92.12	92.12	- 8.88
2008	131.59	131.59	+ 23.59
2009	100.90	100.90	0
2010	107.92	107.92	+ 7.92
2011	78.35	78.35	- 26.57
2012	121.27	121.27	+ 13.82
2013	150.95	150.95	+ 48.68
2014	92.12	92.12	- 8.88
2015	131.59	131.59	+ 23.59
2016	100.90	100.90	0
2017	107.92	107.92	+ 7.92
2018	78.35	78.35	- 26.57
2019	121.27	121.27	+ 13.82
2020	150.95	150.95	+ 48.68
2021	92.12	92.12	- 8.88
2022	131.59	131.59	+ 23.59
2023	100.90	100.90	0
2024	107.92	107.92	+ 7.92
2025	78.35	78.35	- 26.57

ΜΕ ἄλλους λόγους, ἦτο ἐκ τῶν
προτέρων ἀδύνατον εἰς τὸν κ.
Φάμπρ νὰ καταρτίσῃ θιάσον, οἷον
ἐκεῖνος πού κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ
Ἑμίλ Περρώ (1871-1885) ἐθαυμά-
ζετο ὑπὸ τῆς οἰκουμένης ὀλοκλή-
ρου, καὶ ὃν, καίπερ δεκατισθέντα
ἡδυνήθημεν οἱ παλαιότεροι ἐκ τῶν
συγχρόνων νὰ θαυμάσωμεν ἐπὶ
τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀμέσου προκατό-
χου τοῦ Γουλιέλμου Κλαρετί.

Τούτων ούτως έχοντων, ο κ. Φάμπρ, έχων άλλως να παλαίση προς τὰς πολιτικές ἐπεμβάσεις, αἰτίνες μετὰ τὸ κοινοβουλευτικὰ πολιτεύματα ἀναπληροῦν τὰς πιέσεις τῶν gentillhommes de la Chambre, οἵτινες κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Λουδοβίκων ἐπέβαλλον τὰς ὥρας τῶν εὐνοουμένων, ἠναγκάσθη, ἀφοῦ κατήρτισε θίασον ὅσον καλὸν ἐπέτρεπον αἱ περιστάσεις, νὰ στραφῇ κυρίως πρὸς ἄλλας διευθύνσεις ὅπως διατήρησιν εἰς τὴν Γαλλικὴν Κωμωδίαν τὴν θέσιν, ἣν ἀπὸ δύο καὶ πλέον αἰώνων κατέχει ἐν τῷ διεθνῇ θεατρικῷ κόσμῳ, δηλαδὴ τὴν πρώτην.

Αἱ προσπάθειαι τοῦ ἐστράφησαν πρὸς τρία κυρίως σημεία. Τὴν αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παιζομένων συγγραφέων καὶ ἰδίᾳ τῶν νέων. Τὴν κατάρτισιν πλουσιωτέρου καὶ ποικιλωτέρου δραματολογίου. Τὸν συγχρονισμόν τῆς σκηνοθεσίας.

Ἀντιλαμβάνεται κανεὶς καλότερον τὴν συντελεσθεῖσαν πρόδοον ἂν λάβῃ ὡς στάδιον παραβολῆς, τὴν προσηνθεῖσαν δεκαπενταετη διεύθυνσιν τοῦ 'Εμιλ Περρώ. Τότε ἡ Γαλλικὴ Κωμωδία εἶχε θίασον καὶ τραγικὸν καὶ κωμικόν, οἷον σπανίως ἔλαβε ποτὲ καὶ ὁ ἴσως ποτὲ δὲν θὰ λάβῃ πλέον. Ἐπίσης

ἡ σκηνοθέτης τῶν ἔργων ἐγένετο μετὰ ἀγνωστον τέως πλοῦτον καὶ τελειότητα. Ἐξ ἄλλου δ' ὅμως ὁ Οἶκος τοῦ Μολιέρου εἶχε καταστήσει τοιφλίκι ὀρισμένων ἐπιφανῶν συγγραφέων, ὧν οἱ πλείστοι ἦσαν ἀκαδημαϊκοί, ἰδίᾳ δὲ τοῦ Οὐγκώ, τοῦ 'Ωζιέ, τοῦ Δουμά υἱοῦ, τοῦ Παγιερνόν, τοῦ Λεγκουβέ καὶ τοῦ νῦν λησμονημένου ἀλλὰ τότε πολὺ τῆς μόδας 'Οκτάβ Φεγιέ. Ποῦ καὶ ποῦ, διὰ νὰ εἰμεθα δίκαιοι, ὁ Περρώ ἐφιλοξένηι κανένα νέον. Οὕτω, εἰρήσθω πρὸς τιμὴν του, ἀνέβασε «Τὰ Κοράκια» τοῦ τότε ἀγνώστου Μπέκ, καὶ τὴν «Ρώμην Νικημένην» τοῦ «Ἑλληνοῦ τῆν καταγωγὴν καὶ, ὡς μὴ ἔδει, οὐδέποτε μεταφρασθέντος ἑλληνιστί, Ἀλεξάνδρου Παρῶδη. Ἀλλὰ δὲν κατεβάλλοντο θυοῖαι πρὸς ἐπιβολὴν τῶν ὀλίγων ἀγνώστων συγγραφέων εἰς τὸ κοινόν. Τούναντιον, ἡ διευθύνσις, ἀντλοῦσα ἀφθονὰ κέρδη ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν ἀκαδημαϊκῶν, τὰ ἔδιδε συνεχῶς, μέχρι τοῦ σημείου νὰ παραμελῇ καὶ αὐτὸ τὸ κλασσικὸν δραματολόγιον. Ἐκ παραλλήλου δὲ, ἀντιλαμβάνομένη τὴν ἔλξιν ἣν οἱ ἀστέρες τοῦ θιάσου ἐξήσκουν ἐπὶ τοῦ κοινού, σπανίως ἔδιδε τὴν ἀφορμὴν εἰς τοὺς νεωτέρους ἡθοιοὺς νὰ ἐξελιχθῶν, παίζοντες

μεγάλους ρόλους.

Ὁ διαδεχθεὶς τὸν Περρώ, Ἰούλιος Κλαρετί, λόγιος διαπρεπής, ἀντέδρασεν, ἐν μέρει ἐπιτυχῶς, κατὰ τῶν κακῶν αὐτῶν παραδόσεων, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ κατορθώσῃ νὰ τὰς ἐκρίζωσῃ, ἐνῶ συνάμα, στερούμενος τῆς σκηνοθετικῆς ἰδιοφυΐας τοῦ προκατόχου του, διετήρησε κατὰ τὸ πλεῖστον σκηνοθετικὰς μεθόδους, καινοτόμους μὲν, ὅτε τὸ πρῶτον ἐφηρμόθησαν, ἀλλ' αἰτίνες, ὅπως ὅλα τ' ἀνθρώπινα, ὑφίσταντο τὴν ἐπίδρασιν τοῦ χρόνου.

Εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον θὰ ἴδωμεν λεπτομερέστερον τὰς ἐφ' ὧν τῶν σημείων τούτων μεταρρυθμίσεις τοῦ Φάμπρ.

ΑΛΚ.

(Ἔπεται τὸ τέλος)

□□

Εἰς τὰ τελευταῖα ἄρθρα τοῦ διαπρεποῦς συνεργάτου μας Ἄλκ. περὶ τοῦ θεάτρου τοῦ Βιττέλ, ἄρθρα τυπωθέντα ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ γράψαντος, παρεσέφρυσαν τυπογραφικὰ τινὰ λάθη. Οὕτω ὁ πιανίστας Σιαμπὶ ἔγινεν Ἑσταμπί, ὁ συνθέτης Βικτὼρ Μασσέ ἔγινε Μυσσέ, ὁ Κνώκ τοῦ Ζὺλ Ρομαίν Κόκνος. Οἱ ἀναγνώσται μας θὰ διώρθωσαν ἄλλως τε οἱ ἴδιοι τ' ἀναπόφευκτα αὐτὰ παροράματα.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ

ΤΑ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

Οἱ ἐκ τῶν παλαιότερων διδασκάντες τὴν ἱεράν κατήχησιν ἐκ τοῦ περιτύστου συγγράμματος τοῦ Μητροπολίτου Μεσσηνίας Πλάτωνος καὶ ἀσπασθέντες, ἔστω καὶ ἀπαξ τὴν δεξιάν τοῦ θεοπροβλήτου ἀρχιεπισκόπου Κορινθίας Σωκράτους, — διὰ νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὰ δύο μόνον αὐτὰ ὀνόματα, — ἐπαραξενεύθησαν μαθόντες ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν δυσφορεῖ ὅταν οἱ ἀνάδοχοι θέλουν νὰ δώσουν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῶν βαπτιζομένους ἀρχαῖα ἑλληνικά ὀνόματα, ἀσυνήθη καὶ μὴ καθηγιασθέντα ἐν τῷ χριστιανικῷ ἑορτολογίῳ. Προφανῶς πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως. Ἄλλως θὰ εἶναι ὁ λόγος τῆς δυσφορίας ταύτης καὶ τὴν δικαιολογεῖ πληρέστατα ἡ κατὰ τοὺς τελευταίους τοὺς χρόνους ἐνταθεῖσα ἀναρχία τῶν ὀνομάτων, ἃτινα γονεῖς καὶ ἀνάδοχοι προκρίνουν ὡς συντρεφούς τῆς ζωῆς τῶν χριστιανικῶν τέκνων τῶν.

Φανταζόμεθα μᾶλλον ὅτι ἡ Ἐκκλησία, ἐν τῷ δικαιοῦ καὶ τῷ καθήκοντι αὐτῆς, ἀπεφάσισε νὰ θέσῃ ὑπὸ χαλινὸν τὴν ἀφηνιάσαν φιλοστοργίαν, ἡ ὅποια, παρακολουθεῖσα φαίνεται ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς αὐθαίρετους χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις τῶν αὐτοσχεδρῶν γλωσσολογῶν, ἀκρωτηριάζει, ἀλλοιώνει, μεταρρυθμίζει, τροποποιεῖ καὶ αὐτὴ τὰ ἑλληνικά ὀνόματα καὶ τὰ καθιστᾷ ἄλλοτε μὲν ἀπολύτως ἀγνώριστα καὶ ἄλλοτε πανθομολογούμενως γελοῖα.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἀκεραιότητος τῶν ἁγίων ὀνομάτων καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ἐφειλομένου εἰς αὐτὰ σεβάσμιου δικαιοδοσίας τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀναμφισβήτητος. Οὐδεὶς ἄλλος δικαιότερον δύναται νὰ ἀξίωσιν τὸν πρὸς αὐτὰ σεβασμὸν καὶ οὐδεὶς ἄλλος νὰ

προλάβῃ τὴν ἀνίερν αὐτῶν γελοιοποιεῖν.

□□

Ἄν ἡμεῖς, παίζοντες μᾶλλον ἢ σπουδάζοντες, καταρτιζόμεναι παιδρὰς συλλογὰς ἀθροισμάτων νέων ὀνομάτων, ἐκ τῆς παραφθορᾶς τῶν δεδέντων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν βαπτισθέντα χριστιανόπαιδα, ἡ Ἐκκλησία δικαιούται βέβαια νὰ δυσφορῇ ἐπὶ τῷ καταντήματι αὐτῶν. Θὰ ἐδικαιοῦτο μάλιστα καὶ νὰ μὴ τὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς ὀνόματα τέκνων τῆς, κατὰ τὰς μετ' αὐτῶν σχέσεις. Θὰ ὤφειλε δὲ πρὸ πάντων νὰ προλαμβάνῃ τὴν κακοποίησιν αὐτῶν. Καὶ ἐκ τούτων τῶν σκέψεων θὰ προῆλθε βεβαίως ἡ ἐξαγγελθεῖσα τελευταίως ἀπόφασις καὶ ἀπαγόρευσις.

□□

Ἀνέφερα περὶ συλλογῶν ἀθροισμάτων χριστιανικῶν ὀνομάτων, προερχομένων ἐκ τῆς κατερεπίσεως τῶν παλαιῶν. Θὰ ἀπετέλουν αὐτὰ θυμὸν ἀνάγνωσμα ἂν δὲν ἦσαν συνυφασμένοι μετὰ τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν βεβήλωσιν.

Ὅταν δὲν πρόκειται περὶ σχιζοφρενικῶν ἐκδηλώσεων ἢ ἐπιδιώξεων νεσηρᾶς ἰδιοτροπίας, ὡς αἱ τῶν ἐναιρεπολούντων διὰ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀναδεκτοὺς τῶν τὰς ιδιότητος τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἐφιάλτου, τοῦ Θεορίτου, τοῦ Νέρωνος, τοῦ Λεβιν καὶ τοῦ Ρασπούτιν, θὰ ἐνέμειν τις ἐπὶ εὐρίσκειται ἐνώπιον ὀνοματολογίου κινῶν μᾶλλον, οἵτινες, εἰδικὴν ἔχοντες ἀντίληψιν, συμφωνοῦν πρὸς αὐτὴν δὲν νὰ

χρῶν καὶ τὸ φωνητικὸν μήκος τῶν ὀνομάτων τῶν. Τὰ μενεσούλα καὶ τὰ διούλα ἐνὸνματα εἶναι ἐπαρμολογώτερα διὰ τὴν ἀκοὴν καὶ τὴν ὑπακοὴν τῶν. Προκειμένου περὶ ἀντιλήψεως ἀνθρώπων, ἄλλοι θὰ ἔπρεπε νὰ ἰσχύουν κανόνες. Ἄλλ' ἐπανελέσθωμεν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀντίληψιν καὶ δυσφορίαν. Ποῖος δικαιότερον αὐτῆς θὰ ὤφειλε νὰ συνεφρονῶν ἀκούων ὅτι ὁ παρ' αὐτῆς ἀνυμνούμενος Μυρελλήτης ἅγιος κατέληξεν εἰς κωμειδολογικὸν Μῆμον, ἢ πανεύφημος νόμφη Χριστοῦ καὶ πολιοῦχος Σινὰ εἰς Κιχὴν καὶ ὡς ἀλιευτικὸν γρη-γρην Γρηγόριος ὁ Θεολόγος;

Μένον ἐργίλος ἥρως τραγωδίας, θέλων νὰ ἐπιδείξῃ φωνητικῶς τὴν ἀναγκαστικὴν του, θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ ἐκφέρῃ τὰς ἀνάγκας ἐκείνας φωνὰς, μετὰ τὰς ὁποίας ἡ φιλόστοργος μαρὶα μερικῶν γονέων κακομεταχειρίζεται τὰ τέκνα καὶ ἱερὰ ὀνόματα ποὺ ἔλαθεν ἐν τῇ κολυμβήτρᾳ τοῦ βαπτισματος τὰ παιδιὰ τῶν, ἀνακατατίθουσα αὐτὰ εἰς Τετούς, Τατῆδες, Τιτίκες, Τάσους!

Καὶ μόνον ἄλλος, ἥρως κωμωδίας, θέλων νὰ προκαλέσῃ τὴν γέλωτα τοῦ κοινού, θὰ ἐδανείζετο ἀπὸ τὸ βέλτασμα τῶν προβάτων, ἢ τὸν μηχανὸν τῶν ἀγελάδων, ἢ τὸν χρεμετισμὸν τῶν ἵππων, ἢ καὶ τὸν συριγμὸν τῶν ὄψεων, τοὺς ἀναδπλασιασμοὺς τῶν συλλαβῶν Μπεμπέ, Κεκό, Μωμό, Σισή, διὰ νὰ φιλοτεχνήσῃ νέα ὀνόματα καὶ μετὰ αὐτὰ νὰ δώσῃ χρωματισμοὺς εἰς πλάσματα ἄξια καλυτέρας τύχης.

□□

Ἐὰν αὐτὴν τὴν ἀναρχίαν θὰ ἤθελε νὰ

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Ο ΔΑΝΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΠΙΝΙ

Ὁ Παπίνι εἶναι πολὺ γνωστὸς καὶ στὴν Ἑλλάδα, ἐν τούτοις δὲν κρίνω ἄσκοπο νὰ δώσω μερικὰς πληροφορίες γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τὸ ἔργο του τῶρα ποὺ ἡ Γαλλικὴ μετὰφρασις τοῦ «Δάντης» τὸν ἔκανε ἐπὶκαιρὸν στὴν Ἑλλάδα, ποὺ βλέπει τὴν Εὐρωπαϊκὴν λογοτεχνίαν μετὰ τὰ γαλλικὰ ματογυῖα καὶ πληροφορεῖται τὴ διεθνή κίνησιν «βία φραντίζα».

Γεννήθηκε στὰ 1881 στὴ Φλωρεντία. Δὲ σπούδασε σὲ κανένα πανεπιστήμιον. Εἶναι αὐτοδίδακτος. ἔχει ἰδρύσει καὶ διευθύνει πολλὰ περιοδικά. Στὰ 1919 «ἐπεστράφη εἰς Χριστόν». Ἐγινε στρατεύμενος καθολικός.

Ἀπὸ τὰ 1910 ὡς τὰ 1920, λένε οἱ ἱστορικοὶ τῆς νέας Ἱταλικῆς λογοτεχνίας, ὁ Παπίνι ἔπαιξε ρόλο ἀρχηγοῦ τῆς Ἱταλικῆς νεολαίας. Οἱ νέοι θαύμαζαν στὸν Παπίνι τὴν ἀκατάπαυστη ἀνάμειξη ἀπὸ τῆς διὰφορες μεταφράσεως του, τὰσι πρὸς τὸ ἀπόλυτο, τὴς ἐναλλαγῆς του, τὴν ἀνησυχία του. Ποτὲ δὲν παρουσιαζόταν ἐξορισμένος, ἱκανοποιημένος. Τὸν ἐθαύμαζαν πρὸ πάντων γιὰ τὸ μέτρον του πρὸς καθελὶ ἀκίνητο, πρὸς καθελὶ ποὺ θυμίζει τέλμα, πρὸς τὴν μετριότητα, πρὸς τὸ χοντρονικοκυρτικὸ πνεῦμα, τοὺς μικροπολιτικούς, τοὺς καθηγητὰς, «προμηθευτὰς τῆς δημοσιογραφίας καὶ τῆς τέχνης». Τὸν ἐθαύμαζαν γιὰ τὸν πόθο τῆς ἀγνότητος ποὺ τὸν ἐφλεγε. Ἐπὶ πρώτην φορά, γράφει ὁ κ. Κρεμιέ, ἕνας ἀνθρώπος παραχωροῦσε τὸν ἑαυτὸν τὸν στὴν περιέργειαν τῶν συγχρόνων του, ἔδειχνε στὸν κόσμον τὴς ἡθικῆς, μεταφυσικῆς ἢ κοινωνικῆς ἀμφιβολίας, τὰ μίση του καὶ τοὺς καμμούς του — ταῦτιζε τὴ ζωὴ πρὸς τὴ λογοτεχνία. Ὁ Παπίνι καὶ τὸ ἔργο του συγχέονται, ἀποτελοῦν κάτι ἀδιάσπαστο.

Ὅμως ἐκεῖνο ποῦκανε τὸν Παπίνι διάσημο εἶναι ἡ πνευματικὴ του αὐτοβιογραφία Un uomo finito, στὴν ὁποίαν ἀφηγεῖται τὸ μάταιο του κυνήγι τοῦ ἀπολύτου, τὴν διαδοχὴ ἐλπίδων καὶ ἀπογοητεύσεων, τὴν ἀδυναμία τοῦ ν' ἀποκτήσῃ μίαν ὁποιοδήποτε βεβαιότητα.

Ἡ ἐπιστροφή στὸν καθολικισμό ἔγινε κατὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου. Ἀλλὰ δὲν ἐξηγήσῃ ποτὲ τὸ μυστήριον αὐτῆς τῆς ἐπιστροφῆς. Μὰς διηγῆθηκε ὡστόσο τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστοῦ, σὲ βιβλίον λαμπρὸ ὅπως, ἔκανε μὴ σειρὰ ἀπὸ πλάκες ἢ ἀφηγήσεις ποὺ βρισκόνται φαινομενικῶς τοῦλάχιστον μέσα στὸ πνεῦμα τῶν Εὐαγγελίων καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Ὅμως ὁ Ἰησοῦς τοῦ Παπίνι δὲν εἶναι ἀστός.

προλάβῃ καὶ ἐμπόδιον ἡ Ἐκκλησία, τοῦλάχιστον προκειμένου περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἱερῶν ὀνομάτων καὶ παρακωλύσεως τῆς διαστρεφῆς καὶ διακωμωδίας αὐτῶν, τότε καὶ ἐπιθεωρηθῇ τῆς εὐλογημένης εἶναι ἡ πρωτοβουλία τῆς. Θὰ ἔπρεπε ὅμως τὴν περιφρούρησιν τῶν ὀνομάτων τούτων νὰ ἐγγυηθῶν, καὶ ἐνὸρκως μάλιστα, εἰ γονεῖς καὶ οἱ ἀνάδοχοι, ἀναλαμβάνοντες οὐχὶ φιλάς, ἀλλὰ πραγματικὰς εὐθύνας κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μυστηρίου, κατὰ τὴν ἐπίσημον στιγμὴν καθ' ἣν ἐπικαλεῖται μίαν θεῖαν δωρεάν ἐπὶ τοῦ ὅπ' αὐτῶν βαπτιζομένου. Καὶ τοῦτο κυρίως θὰ ἐπεκαλούμεθα ἡμεῖς ἀπὸ τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν περίνοιαν τῆς φιλοστοργίας ἡμῶν Μητρὸς Ἐκκλησίας.

ΙΩ. Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

Εἰν' ἐπαναστάτης, ἀναθεωρητῆς τῶν ἀξιών, δημιουργὸς μίᾳ νέας ἀνθρώπινης ἱεραρχίας.

Ὁ Παπίνι ἀναθεματίζει τὸ χρήμα, ἀποκηρύττει τὴ βία, προπαγανδίζει τὴν εἰρήνην στὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἰδιοσυγκρασία του δὲν ἀλλάζει, μένει πολεμική. Κι αὐτὸ ἐξηγεῖ εὐκολα τὴν προσχώρησιν του στὸ φασιστικὸ κίνημα.

Ὅσο γιὰ τὸ βιβλίον του περὶ Δάντη, νὰ πῶς τὸ χαρακτηρίζῃ ὁ ἴδιος: «Τὸ βιβλίον δὲν εἶναι ἔργο καθηγητοῦ, ποὺ ἀποτείνεται στοὺς μαθητὰς του, δὲν εἶν' ἔργο συμπληρωτὸ. Τὸ βιβλίον θέλει νὰ εἶναι τὸ ἔργο ἑνὸς ἀνθρώπου ζωντανοῦ γιὰ ἕνα ἀνθρώπου ποὺ ζῇ καὶ ὕστερ' ἀπὸ τὸ θάνατό του.—Εἶναι βιβλίον καλλιτέχνη γιὰ καλλιτέχνη, καθολικὸ γιὰ καθολικό, Φλωρεντινὸ γιὰ Φλωρεντινόν».

Ὁ Παπίνι δὲ θέλει νὰ μᾶς δώσῃ βιογραφία τοῦ Δάντη—ὑπάρχουν τόσες! Θέλει νὰ μᾶς ἀναπαράσῃ τὸν ἠθικὸ καὶ πνευματικὸ Δάντη, νὰ μᾶς πῇ τί ἀπόμεινε καὶ τί ζῇ σήμερον ἀπ' τὴν πόλιν καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ποιητοῦ τῆς Θεῆς Κωμωδίας. Ἐμεῖς, γράφει ὁ Παπίνι, καθολικός, καλλιτέχνης καὶ Φλωρεντινός. Ἐγὼ τὰ προσόντα νὰ νιώσω τὸ Δάντη. Ὁ ὁποῖος μ' ὅσα κι ἂν ἔγραψαν γι' αὐτὸν κατὰ τοὺς τελευταίους 6 αἰῶνες, εἶναι καὶ μένει μυστήριον. Δὲ γράφω κατηγορητήριον. Δὲν κάνω Καρλαϊκὸ ἐγκώμιον ἀποθεωτικόν. Γυρεύω τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ τί ἔστιν ἀλήθεια;

Κατὰ τὸν Παπίνι ὁ Δάντης δὲν ἦταν ἄγιος, ὅπως τὸν ἤθελαν μερικοὶ βιογράφοι του, ἢ ὅπως ἤθελαν τὸ Σολωμὸ μερικοὶ τοῦ καὶ τοὺς καμμούς του — ταῦτιζε τὴ ζωὴ πρὸς τὴ λογοτεχνία. Ὁ Παπίνι καὶ τὸ ἔργο του συγχέονται, ἀποτελοῦν κάτι ἀδιάσπαστο.

Ὅμως ἐκεῖνο ποῦκανε τὸν Παπίνι διάσημο εἶναι ἡ πνευματικὴ του αὐτοβιογραφία Un uomo finito, στὴν ὁποίαν ἀφηγεῖται τὸ μάταιο του κυνήγι τοῦ ἀπολύτου, τὴν διαδοχὴ ἐλπίδων καὶ ἀπογοητεύσεων, τὴν ἀδυναμία τοῦ ν' ἀποκτήσῃ μίαν ὁποιοδήποτε βεβαιότητα.

Ἡ ἐπιστροφή στὸν καθολικισμό ἔγινε κατὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου. Ἀλλὰ δὲν ἐξηγήσῃ ποτὲ τὸ μυστήριον αὐτῆς τῆς ἐπιστροφῆς. Μὰς διηγῆθηκε ὡστόσο τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστοῦ, σὲ βιβλίον λαμπρὸ ὅπως, ἔκανε μὴ σειρὰ ἀπὸ πλάκες ἢ ἀφηγήσεις ποὺ βρισκόνται φαινομενικῶς τοῦλάχιστον μέσα στὸ πνεῦμα τῶν Εὐαγγελίων καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Ὅμως ὁ Ἰησοῦς τοῦ Παπίνι δὲν εἶναι ἀστός.

τοῦ μεσαιῶνος, ἕνας προφήτης βιβλικός, ἕνας ἱερεὺς Ἑτρούσκου, ἕνας ἱμπεριαλιστῆς Ρωμαῖος. Ἐτράφηκε ὅπως οἱ ἀληθινοὶ χριστιανοὶ μετὰ τὰ ἱερὰ Βιβλία — μετὰ τὴν Παλαιὰ Διαθήκην πρὸ πάντων. Μετὰ τοὺς Ἑτρούσκους, τοὺς ἀρχαίους κατοίκους τῆς Τοσκάνας, μοιάζει στὴν προσήλωσιν του πρὸς τὸ πρόβλημα τοῦ θανάτου. Τὸ διάβασμα τῆς Βίβλου ἔκαμε νὰ ἐμφορηθῇ ἀπὸ πνεῦμα ἁγίου ὁ Δάντης. Οἱ Ρωμαῖοι τὸν ἐδίδαξαν ν' ἀποβλέπῃ στὴ δικαιοσύνην καὶ τὴν πολιτικὴν ἐνότητα. Θέλει τὴν ἀνασῶστασις τῆς Ρωμαϊκῆς Αυτοκρατορίας κάτω ἀπ' τὸ σκήπτρον τοῦ Γερμανοῦ Αυτοκράτορος.

Ὁ Δάντης δὲν εἶναι μονόπλευρος. Δὲν εἶναι μονολιθικός καὶ μονόχρονος. Δὲν εἶν' ἕνας ὁποιοσδήποτε μαθητῆς τοῦ Ἀριστοτέλη καὶ τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ. Ἡ κεφαλή του βέβαια εἶναι Πλατωνική. Εἶναι μὴ σύνθεσις ἀντιθέτων στοιχείων ὁ ποιητῆς τῆς Θεῆς Κωμωδίας.

Αὐτὸς ὁ παλιὸς ποιητῆς, κηρύττει ὁ Παπίνι, εἶναι, ὅταν τὸν ἀντικρύξῃς ἀπὸ ὀριζήσεως σκοπιά, σύγχρονός μας. Βέβαια, κατ' οὐσίαν, εἶναι ὁ ποιητῆς τοῦ μεσαιῶνος, ὅπως ὁ Σαίξπηρ εἶναι ὁ ποιητῆς τῆς Ἀναγεννήσεως. Ἀλλὰ ὑπάρχουν στοιχεῖα ζωντανά, ὅχι μεσαιωνικά στὴν πόλιν καὶ στὴ σκέψιν του. Ζητοῦσε τὴν πολιτικὴν ἐνωσιν τοῦ μεσαιωνικοῦ κόσμου. Δὲ ζητοῦν σήμερον πολὺ τὴν Πανευρώπην ἢ τὴν οἰκουμένην ὁμοσπονδίαν — «μίαν πολὺν ἕνα ποιμένα». Χρησιμοποιοῦσε σύμβολα στὴν ποίησίν του. Δὲν τὰ χρησιμοποιοῖ ὁ Μαλλαρῆ — καὶ δὲν τὰ χρησιμοποιοῖ ὁ Βαλερύ; Ἐβάζε σὲ στίχους τὴν δογματικὴν. Δὲ σιχουρεῖ τὴν δογματικὴν ὁ σύγχρονός μας Κλωντέλ; Ὡς καλλιτέχνης ὁ Δάντης δὲν ἔχει ὑπερνηκήσῃ. Δὲν τὸν ἔχουμε προσεράσει. Ἡ ἐποχὴ μας τὸν δικαιώνει. Εἶναι πλέον «μοδερνός» ἀπὸ ὅλους τοὺς συγχρόνους. Ζωντανότερος ἀπὸ πολλοὺς ζωντανούς νεκρούς τῆς ἐποχῆς μας.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΜΠΑΝΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΔΟΥΤΣΙΩΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Διπλωματούχος τῆς Ὀδοντοιατρικῆς Σχολῆς Παρισίων Ε.Δ.Ρ.

41 ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΑΡΗ 41

Τηλ. 34568

Δέχεται 9-1 καὶ 3-7

ΧΑΡ. Γ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΜΕΛΕΤΑΙ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

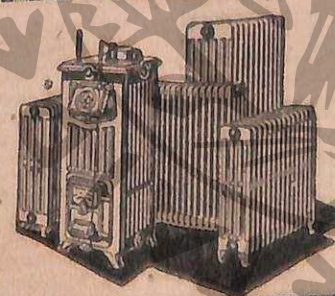
ΚΕΝΤΡΙΚΑΙ ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ,

ΠΕΡΙΣΜΟΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Μέγ. Μετανοή, Σταδίου 4

ΑΘΗΝΑΙ

Τηλέφ. 94-030

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΤΟ ΦΑΣΙΣΤΙΚΟΝ ΚΟΡΠΟΡΑΤΙΒΙΣΤΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

Τού καθηγητού κ. ΓΚΙΟΥΖΕΠΠΕ ΜΠΟΤΤΑ'Ι

B'.

Πραγματοποιείται τοιούτοτρόπος, όμοι με-
τά της ελευθερίας των ατόμων, εν τώ πλασίφ
του επαγγελματικού συνεταιρισμού, μία άλ-
λη επιδίωξις του συγχρόνου συνδικαλισμού:
ή συνδικαλιστική ένότης. 'Εν τώ προφασιστι-
κώ συνδικαλισμώ, εις όλα εκείνα τα συνδικα-
λιστικά συστήματα, τα οποία δεν εμπνέονται
εκ των όρχων του φασισμού, ή τάσις προς
την συνδικαλιστικήν ένότητα καταλήγει εις
την αναπόφευκτον επιβολήν των ισχυρότερων
συνδικάτων ή των μάλλον εύνοιων όντων
των πολιτικών τάσεων, των εύρισκόμενων εις
την έξουσίαν, επί όλόκλη των μικρότερων συν-
δικάτων ή εκείνων των όποιων τα συμφέρον-
τα εύρίσκονται εν αντίθεσιν προς τας κρατού-
σας τάξεις. 'Η ένότης εύρίσκεται εις σύγ-
κρουσιν προς την ελευθερίαν. 'Όπου κυρια-
ρχεί ή δεύτερα έχομεν την συνδικαλιστικήν ά-
ναρχίαν, όπου δε επικρατεί ή πρώτη εύρισκό-
μεθα πρό συνδικαλιστικής τυραννίας. 'Η 'Ι-
ταλία έγνώρισε και την μίαν και την άλλην.
Συνδικαλιστική ελευθερία και συνδικαλιστι-
κή ένότης, συμβιβάζονται και συνεκρεάζο-
νται άρμονικώς, προάγονται άμοιβαίως και
καθίστανται πραγματική ελευθερία και άληθι-
νή ένότης, βασιζόμεναι επί οργανικής αντί-
λήψεως και διεπόμεναι υπό νομικού συστή-
ματος.

□□

10. Τα συνδικαλιστικά συστήματα του
φασιστικού κορπορατιβιστικού κράτους, τα ό-
ποια πολλοί ξένοι μελετηταί και έρμηνευταί
έπιμένουν να παρουσιάζουν ως άπορρόντα εκ
της άρχης της υποχρεωτικότητας, άγνοομένης
ήλλως τε υπό της Ιταλικής νομοθεσίας, πη-
γάζουν αντίθετος εκ της συρροής των δύο α-
ντι βασιζών άρχών της θεωρίας και της πρά-
ξεως και ούχ εν τη άλλωίσει αυτών. 'Υπό
τὸ πρῶτον αὐτὸ δέον νὰ ἐξετασθῇ ἡ δύναμις,
τὴν ὁποίαν ἀπέκτεσαν αἱ διαφόροι ὁργανώ-
σεις, διὰ νὰ καταστῇ ἀντιληπτὸν ὅποιαν με-
γαλειώδη ἐκδηλώσιν «ἐπιδομασίας» ἀπο-
τελεῖ.

Ὁ συνδικαλιστικὸς νόμος ἐξωγόνησε τὸ
Ιταλικὸν κοινωνικὸν οἰκοδόμημα μέχρι τῆς
μᾶλλον ἀποκρίφου πτυχῆς του, ἀρτυρίσας ἐ-
πὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ δημοσίου συμφέροντος
τὸ ἐνστικτὸν ἐκείνου τὸν καθ' ἑκάστην κοινο-
νισμόν, τὸ ὁποῖον συνθιβέν, εἶχεν ἀποβῆ ἀ-
πορριμὸν καὶ ἐπεξήγησε μορφῇ συνεταιρι-
σμοῦ οὐχὶ πάντοτε ὠφέλιμος διὰ τὴν ἔθνην
κοινωνίαν. Τὸ φασιστικὸν νομοθετικὸν καθο-
ρίσαν ἄρθρον 3) ὅτι «τὰ σωματεία δύνανται
νὰ περιλάβουν μόνον ἐργοδότης ἢ ἐργάτας» καὶ
νὰ συγκροτήσιν κατὰ κατηγορίαν, ἀπέκτε-
την ποσότητα ἐκ τῆς ἀξίας τῆς ἀκαθορίστου
μάξης, τὴν ὁποίαν ὑπεδιάλεξε συμφώνως
πρὸς τὰς λειτουργικὰς ἀρθρώσεις αὐτῆς ταύ-
της τῆς κοινωνίας. 'Εκ τοῦ φασιστικοῦ νό-
μου ἀπορρέουν διάφοροι μορφῇ συνεταιρι-
σμοῦ, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῶν μετεχόντων,
ἥτοι προκειμένων περὶ βιομηχανικὸν ἐπιχει-
ρήσεων, ἐμπορικὸν ἢ γεωργικὸν τοιούτων,
πιστωτικὸν ἰδρυμάτων, κατ' ἰδίαν ἐργατῶν,
καλλιτεχνῶν, βιοτεχνῶν, επαγγελματιῶν, γε-
χνικῶν διεκτινῶν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. 'Εν
τῇ ἐνότητι ἡ ποικιλία ἥτις ὑποδέχεται τὸ ἄ-
τομον ἐν τῇ ἰδίᾳ παραγωγικῇ φυσιογνωμίᾳ
του, ἐν τῇ ἰδίᾳ σπέντικῇ κοινωνικῇ του δυ-
νάμει, τὸ φέρει, διὰ διαδοχικῶν διεκτινῶν,
ἀπὸ τοῦ ἐιδικοῦ σωματείου τῆς κατηγορίας,
μίας καθωρισμένης ἐδαφικῆς περιφέρειας,
πρὸς τὸν γενικὸν συνεταιρισμὸν τῶν συγγе-
νῶν κατηγοριῶν, εἰς μίαν περιχώρην, βαθμη-
δὸν ἐξικινούμενην μέχρι τοῦ σημείου νὰ περι-
λάβῃ ὅλον ἄλλον τὸ ἔθνος. Διὰ μέτρον λαβέν-
τος ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Κορπορατιβι-
στικοῦ Κομμάτου, αἱ μεγάλαι ἐθνικαὶ συνει-
ταιρισμοί, ἀποτελούμενοι ἀπὸ Ὀμοσπονδίας
συνδικάτων κατηγοριῶν καθωρισμένων καὶ ὁ-
μοειδῶν ἢ συγγενῶν, οἵτινες ὡς ἐν τοῦτο ἄ-
ποκαλύπτει Συναρμοστικαί, ἔσχον νέας κα-

τατάξεις. 'Απὸ δεκαετῆς ποὺ ἦσαν προηγου-
μένως, περιορίσθησαν εἰς ἐννέα, ἐπαυξηθεί-
σης ὅμως τῆς ὁργανικῆς τῶν συγκεντρώσεως
καὶ τοῦ κύκλου τῆς λειτουργίας των, ἐπὶ τῇ
βάσει τῆς κτηθείσης κατὰ τὰ προηγουμένα ἑ-
τη πείρας.

'Εν τῷ ὁργανικῷ αὐτῷ συστήματι, τὸ κατ'
ἰδίαν ἄτομον, ἐργοδότης ἢ ἐργάτης, εἰς τὸν ὁ-
ποῖον «οἱ ἐπαγγελματικοὶ συνεταιρισμοὶ ἐξα-
σφαλίζουν τὴν νομικὴν ἰσότητα» (Δήλωσις δι'
τοῦ χάρτου τῆς ἐργασίας), περικυβεῖται ὅσον
τοῦ χάρτου τῆς ἐργασίας. Οὕτως εἶναι τὸ μόνον ὄργανον «διὰ τὸ ὅποι-
ον τὸ κράτος παρεμβαίνει πρὸς ἐπίλυσιν τῶν
διαφορῶν ἐπὶ τῆς ἐργασίας». (Δήλωσις δι'
τοῦ χάρτου ἐργασίας). Πρὸ τῆς τοιαύτης πα-
ρεμβάσεως, ἡ συνδικαλιστικὴ πρωτοβουλία
καὶ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον αὐτῇ, ἀνδρὶ καὶ
ὄταν συντρέχῃ ἡ βοήθεια τῶν κορπορατιβιστι-
κῶν ὁργανῶν, ἥτις θέτει εἰς κίνησιν τὴν ἱκα-
νότητα συνεργασίας τῶν κατηγοριῶν.

□□

11. 'Η κορπορατιβιστικὴ συνεργασία εἶναι
συνεπὲς συνεργασία χαρακτηριστικὴ καὶ κα-
θορισμένη. Εἶναι ἀποτέλεσμα διακεκριμένων
καὶ ἐπακριβῶς καθωρισμένων συμφερόντων,
ἅτινα ἀποτελοῦν τὰς συστατικὰς τὸν δυνάμεις.
Καὶ δεδομένου ὅτι αὐταὶ συμπεριφέρονται
κατὰ τρόπον διάφορον, ἀναλόγως τῶν περι-
στάσεων, ὁτὲ μὲν συντρέχουσιν ὁτὲ δὲ συγ-
κρούμεναι, πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ φθάνει
τις διὰ διαφόρον πρᾶξεων. Αἰτίνας πρᾶξεις,
σχετικῶς πρὸς τὰς συλλογικὰς σχέσεις τῆς
ἐργασίας, καταλήγουσιν εἰς τὸ συλλογικὸν συμ-
βόλαιον.

«Οἱ ἐπαγγελματικοὶ συνεταιρισμοὶ —ὀρίζε-
ται ἡ XI Δήλωσις τοῦ χάρτου τῆς ἐργασίας— ἔ-
χουν τὴν υποχρεώσιν νὰ διακανονίζουσιν, διὰ
συλλογικῶν συμβολαίων, τὰς ἐργατικὰς σχέ-
σεις μεταξὺ τῶν κατηγοριῶν ἐργοδοτῶν καὶ
ἐργατῶν, τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦν». 'Επὶ τῆς
υποχρεώσεως ταύτης ἑδράζεται ἡ κυρία δρᾶ-
σις τῶν φασιστικῶν συνδικάτων. Δὲν συντρέ-
χει λόγος ἐδῶ νὰ ἀνατρεφώμεν εἰς τὴν κατα-
γωγὴν, ἐν τῇ πρακτικῇ ἢ τῇ συνδικαλιστικῇ
θεωρίᾳ, τοῦ συλλογικοῦ συμβολαίου ἐργασίας,
ὅττι νὰ ἀνατρεφώμεν τὴν πραγματικὴν νομι-
κὴν φύσιν του, πρὸ καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν
τοῦ νόμου τῆς 3 'Απριλίου 1926. Ὁ νόμος
οὗτος, ἰδρύων τὴν συνδικαλιστικὴν ένότητα,
προσέδωκεν εἰς τὸ συλλογικὸν συμβόλαιον ἁ-
ποτελεσματικότητα, ἐκτεινόμενην ἐφ' ὅλον ἄλ-
λου τῆς κατηγορίας, ἀντιπροσωπευμένης ὑ-
πὸ τῶν συμβαλλομένων συνεταιρισμῶν. Καθώ-
ρισεν ἄρ' ἑτέρου τὰ ἀποκείμενα καὶ τὸ ἀντι-
κείμενον. Διεγράμμιζε τὸ περιεχόμενον, τοῦ
ὁποῖου αἱ Δήλωσις τοῦ χάρτου ἐργασίας δια-
σαφηνίζουν μερικὰ οὐσιώδη στοιχεῖα, ὅπως
λ.χ. τὸ μέτρον τοῦ ἡμερομισθοῦ, τὸν τύπον
τῆς ἀμοιβῆς, τὰς πειθαρχικὰς σχέσεις, τὴν
δοκίμασιαν περίοδον, τὰς ὁρας τῆς ἐργασί-
ας, τὴν ἑβδομαδιαίαν ἀνάπαυσιν, τὰς ἐτήσιās
διακοπὰς, τὰς ἀποζημιώσεις λόγῳ ἀπολύσε-
ως κλπ.

Ὁ νόμος τῆς 3 'Απριλ. 1926 διεκανόνισε τὴν
κατάστασιν τοῦ συμβολαίου ἀπὸ τῆς συνομο-
λογήσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς καταθέσεως καὶ τῆς
δημοσίευσος αὐτοῦ, καθορίσας συγχρόνως
καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ τοπικῶς καὶ χρονικῶς.
Τὸ συλλογικὸν συμβόλαιον, νοσηδὲν καὶ κατα-
ρισθὲν κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δημιουργεῖ μίαν
πραγματικὴν κατάστασιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας οἱ
νομομαθεῖς ἔχουν ἀκόμη τὰς ἀντιγραφὰς τῶν,
ἥτις ὅμως δὲ γεννήσῃ ὁρατὸς μίαν νέαν θε-
ωρίαν διὰ τῆς βαθμιαίας σταθεροποιήσεως
τῶν δεδομένων τῆς πείρας.

Τὸ συλλογικὸν συμβόλαιον ἐμφανίζεται ὡς
νὲν περισσότερον ὡς ἐργατικὸν ἄμεσον συνε-
ργασίας μεταξὺ τῶν συνεταιρισμῶν. 'Εν αὐτῷ
ἀντιπαρατίθεται τῇ ἀφρημένην τῆς ἐκφρασί-
ας ἢ ἀλληλεγγῇ μεταξὺ τῶν διαφορῶν συντελε-
στῶν τῆς παραγωγῆς διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ
τῶν ἀντιτιθεμένων συμφερόντων τῶν ἐργοδο-
τῶν καὶ τῶν ἐργατῶν, καὶ ἡ παραγωγὴ των εἰς

τὰ ὑπέρτερα συμφέροντα τῆς παραγωγῆς». (Δήλωσις δι' τοῦ χάρτου τῆς ἐργασίας). Τὰ
ἀνωτέρω ὄργανα —τὸ ὑπουργεῖον τῶν Κορπο-
ραζιόνι καὶ αἱ Corporazioni— δὲν ἐπεμβαί-
νουν, εἰμὴ μόνον διὰ τὴν ἀναγκαίαν τυπικὴν
ἐξέτασιν καὶ τὸν νόμιμον ἔλεγχον ἢ διὰ νὰ
ἐναρμόσιν τὸ ἔργον τῆς μεσολαβήσεως καὶ
τοῦ συμβιβασμοῦ, προτοῦ, λόγῳ ἀναποφεύ-
κτου διενέξεως καταστῇ ἀναγκαῖον νὰ ἐπιδι-
ωχθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ Δικαστοῦ τῆς ἐργασίας.
Οὕτως εἶναι τὸ μόνον ὄργανον «διὰ τὸ ὅποι-
ον τὸ κράτος παρεμβαίνει πρὸς ἐπίλυσιν τῶν
διαφορῶν ἐπὶ τῆς ἐργασίας». (Δήλωσις δι'
τοῦ χάρτου ἐργασίας). Πρὸ τῆς τοιαύτης πα-
ρεμβάσεως, ἡ συνδικαλιστικὴ πρωτοβουλία
καὶ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον αὐτῇ, ἀνδρὶ καὶ
ὄταν συντρέχῃ ἡ βοήθεια τῶν κορπορατιβιστι-
κῶν ὁργανῶν, ἥτις θέτει εἰς κίνησιν τὴν ἱκα-
νότητα συνεργασίας τῶν κατηγοριῶν.

ῤιπτοντες ἐν βλέμμα ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν, δυ-
νάμεθα νὰ ἀντιληφθώμεν τὴν ἔκτασιν τῆς τοι-
αύτης δράσεως. Τὰ ἐπαρχιακά συμβόλαια, ἅ-
τινα καθιερώθησαν ὑπὸ τῶν συνεταιρισμῶν
τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου,
τῶν θαλασσιῶν, τῶν ἐναερίων καὶ διὰ ἑξῆς
μεταφορῶν, τῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων ἀπε-
τέλεσαν κατὰ τοὺς πρώτους 7 μῆνας τοῦ 1933
σύνολον 11.073. Τὰ ἐθνικά συμβόλαια, ὡς καὶ
τὰ ἀπορρόντα ἔκτασιν ὑπερβαλόνουσαν τὴν ἐ-
παρχίαν, ἅτινα συνωμολογήθησαν παρὰ τῶν
αὐτῶν συνεταιρισμῶν, ἀνέρχονται εἰς 627, οὗ-
τω δὲ, συνυπολογιζόμενον καὶ τῶν ἀνωτέρω,
ἔχομεν σύνολον προσεγγίζον τὰς 12.000 συμ-
βολαίων.

Διάφορος εἶναι ἡ τύχη ὅλων τῶν συμβολαί-
ων, ἅτινα ἔλθουν ἢ ἡμερομίσθων ἢ ἐργοπο-
ρήσων ἢ ἐπανεφερόμεν ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὰ τε-
λευταία ἔτη, ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης. 'Εν τῷ
σύνολῳ των ὅμως ἀποδεικνύουν τὴν ζωηρότη-
τά μίας πᾶσης συμβαλλομένης ἐπὶ κατενέφε-
ται διὰ πραγματικῶν πρᾶξεων κοινωνικῆς εἰ-
ρήνης καὶ σπανίως ἢ ποτὲ περιπίπτει εἰς τὴν
ἀναγόμεναι τοῦ κλειστοῦς τῶν ἐργοστα-
σιῶν ἢ τῆς ἀπεργίας, περὶ τῶν ὁποίων πραγ-
ματεύεται τὸ κεφάλαιον 111 τοῦ νόμου τῆς 3
'Απριλ. 1926 καὶ ὁ τίτλος 7 («Περὶ τῶν ἀδι-
καμιῶν (ἐργασιῶν) κατὰ τῆς δημοσίας οἰ-
κονομίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορί-
ου») τοῦ νέου ἱταλικοῦ ποινικοῦ κώδικος.

□□

12. Ὁ προσεκτικὸς παρατηρητὴς θὰ ἴδῃ ὅτι
ἐκ τῆς πολυσχιδούς αὐτῆς συμβολικῆς δρα-
στηριότητος ἐκπηγάζουσιν δύο τάσεις: ἡ πρῶ-
τη τείνει εἰς τὸ νὰ διακανονίσῃ ὄχι μόνον
τὰς σχέσεις τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ μέγα μέ-
ρος τῶν μὴ οικονομικῶν σκοπῶν, τοὺς ὁποί-
ους ἡ νομοθεσία ζητεῖ ἀπὸ τοῦ συνεταιρι-
σμοῦ νὰ ἐπιδιώξουσιν ἢ δὲ δεύτερα ἀποβλέπει
τὸ νὰ περιλάβῃ μεγαλύτερον ὅλον ἐν ἀρ-
μόνις σχέσεων, τὰς ὁποίας βαρύνουν μεταφέ-
ρει διὰ τῆς εὐρείας ἐρμηφείας καὶ νομοθετι-
κῶν μέτρων, ἐπὶ τοῦ γνησίως οικονομικοῦ
πεδίου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην ἐκ τῶν δύο τοῦ-
των τάσεων ἀρκεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι αὐτὴ εύρίσκει
εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 3 'Απριλίου
1926, συμφώνως πρὸς τὰς ὁποίας οἱ συνεται-
ρισμοὶ δέον νὰ ἀποβλέπουσιν «ἀνεξαρτήτως τῶν
σκοπῶν τῆς προστασίας τῶν οικονομικῶν καὶ
ἠθικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν των» εἰς τὴν
ἐπιδίωξιν «σκοπῶν προνοίας ἐκπαιδεύσεως ἡ-
θικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀγωγῆς τούτων», δι' εὐρεί-
ας συμβολῆς. 'Η τοιαύτῃ τάσις θεωρεῖται μά-
λιστα κυρία διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς νομικῆς
προσωπικότητος τῶν συνεταιρισμῶν, οἵτινες
δέον νὰ διαθέτουν ἐν τῇ προνοίᾳ «μίαν ὅλ-
λην ἐκδήλωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς συνεργασίας»
(Δήλωσις 26) τοῦ χάρτου τῆς ἐργασίας), ἐν
τῇ ἀντιλήψει πρὸς τοὺς ἰδίους τὸν ἀντιπρο-
σωπευμένους, μέλη καὶ μὴ μέλη, ἐν δικαιομα-
καὶ ἐν καθήκον» (Δήλωσις 29), «ἐν τῇ ἀγωγῇ
καὶ τῇ ἐκπαίδευσιν τῶν παρ' αὐτῶν ἀντιπρο-
σωπευμένων, μελῶν καὶ μὴ μελῶν, ἐν εἰς τὴν

κυριώτερον καθήκοντων» (Δήλωσις 30). 'Η
συνεργασία, ἀπὸ τοῦ πεδίου τῆς οικονομικῆς
ἀντοχῆς, ἀνέχεται πρὸς τὰς εὐγενεστέρας ἐκ-
δηλώσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Θὰ ἦρ-
κει νὰ ἀναφέρῃ τις τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἀμοιβαί-
ων Ταμείων ἀσθενείας, ἅτινα ἀσφαλίζουν συ-
νολικῶς 1.500.000 ἐργάτας καὶ πλέον.

Εἰς τὸ αὐτὸ πεδίον τῆς ἀγωγῆς, τῶσον ὑπὸ
τὴν εὐρείαν, ὅσον καὶ τὴν στενὴν ἔννοίαν τῆς
ἐκπαιδεύσεως, τὴν μάλλον ἀπομεμακρυσμένην
τῶν ἁμέσων οικονομικῶν ἀπασχολήσεων, «ὁ
συσχετισμὸς τῆς δράσεως τῶν συνδικαλιστι-
κῶν συνεταιρισμῶν πρὸς τὴν δράσιν τοῦ ἐθνι-
κοῦ ἔργου Dopolavoro, τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου ὑ-
πὲρ τῆς μητρόποτος καὶ τοῦ παιδιοῦ, τῆς ἐ-
θνικῆς ὁργανώσεως τῶν Μπαλλίλλαι καὶ τῆς ἐ-
θνικῆς προστασίας, προβλεπόμενος ὑπὸ τοῦ
ἄρθρου 19 τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 1
'Ιουλίου 1926 καὶ de facto, ἀν ὅχι de jure,
πραγματοποιεῖται ἡ εὐρύσκομένης ἐν τῷ πραγ-
ματοποιεῖσθαι, ἀποκαλύπτει, συγχρόνως μὲ
τὴν δημιουργίαν τῶν συνδικαλιστικῶν σχολῶν
καὶ τῆς ἐιδικῆς πανεπιστημιακῆς διδασκαλίας,
εἰς ποῖα θαυμασία ἀποτελέσματα δύναται νὰ
φέρῃ ἡ συνδικαλιστικὴ τὸν τάξεων, ὅταν ἐμπνέ-
ται ἀπὸ τὰ ὑπέρτατα ἠθικά καὶ πολιτικά συμ-
φέροντα τοῦ ἔθνους. Οὕτε πρέπει νὰ παρο-
ραθῇ ἡ δράσις τῶν Γραφείων τοποθετήσεως,
ἥτις ἐτέθη εἰς τῶσον ὑψηλὴν μοῖραν διὰ τοῦ
χάρτου τῆς ἐργασίας (Δήλωσις 22α καὶ 23),
ἥτις εύρίσκει ἐν τῷ νόμῳ τῆς 20 Μαρτίου
1929 τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὡς καὶ τὴν ὁργάνω-
σιν τῆς εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς.

□□

13. Διὰ τῆς δευτέρας τάσεως, τὴν ὁποίαν
υπέμνησα ἀνωτέρω, ἡ συνεργασία ἀνέχεται
ἀπὸ τὰς σχέσεις τῆς ἐργασίας εἰς ὑψηλότεραν
σφαῖραν, μετατραπομένη εἰς συνεργατικὴν δρά-
σιν, ἀποτελοῦσαν τὴν ἐνίσχυσιν ἐπὶ τοῦ οἰκο-
νομικοῦ πεδίου τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως.

Ὁ νόμος τῆς 3 'Απριλίου 1926 —πρωταρ-
χικὸν κείμενον τῆς κορπορατιβιστικῆς ὁργα-
νώσεως— τιτλοφορεῖται «περὶ νομικῆς πει-
θαρχίας τῶν συλλογικῶν σχέσεων τῆς ἐργασί-
ας». Τὸ πεδίον τῆς συνδικαλιστικῆς δράσεως
φαινεται, τοιούτοτρόπος, ἀσθητικῶς περιωρι-
σμένον. Καὶ πράγματι εἶναι: ὄχι ὅμως μέχρι
σημείου νὰ ἀποκλεισθῇ ἐντελὸς τὸν δρόμον, ἂν
εἰς τὴν παραγωγικὴν διαφυγὰς, εἰς ἐξαπλό-
ωσις, τὰς ὁποίας ἡ πείρα τῶν τελευταίων ἐ-
τῶν ἀπέδειξεν ὄχι μόνον δυνατάς, ἀλλὰ καὶ
ἐνδεχίας διὰ νὰ συμπληρώσων τὸ ὅλον σύ-
στημα καὶ νὰ προσαρμόσων εἰς τὰς εὐ-
νάγκας τῆς ἐθνικῆς οικονομίας.

Αἱ διατάξεις τῆς πραγματοποιήσεως δια-
νοίγουν, ἐν τῷ συστήματι τοῦ νόμου εὐρείας
διόδους. 'Εν τῷ νόμῳ τὸ πᾶν περιορίζεται εἰς
τὴν δυνατότητα, διὰ τοὺς συνεταιρισμοὺς, νὰ
συστήσων «Ἰνστιτούτα ἀποσκοποῦντα τὴν αὐ-
τοσχέτησιν καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς»
(ἄρθρ. 4). Πρόκειται περὶ δυνατοτήτος, μὴ
ὀριζομένης πληρέστερον, περιορισμένης ἀξίας
ἀπὸ ἀπόφθεως οικονομικῆς δράσεως. Ἀλλὰ,
μεταξὺ τῶν διατάξεων, αἰτίνας ἀποσκοποῦν
τὴν πραγματοποιήσιν τῆς δράσεως αὐτῆς, προ-
τιμὸν ὅπως αἱ κατηγορίαι αὐταί, ἀντὶ νὰ ἐν-
ταχθῶν τὸ ἄρθρον 44, τὸ ὁποῖον μεταξὺ τῶν
δικαιωμάτων τῶν κορπορατιβιστικῶν ὁργά-
νων, περιλαμβάνει τὴν «παραγωγὴν, ἐνθάρρυν-
σιν καὶ ἐπιχορήγησιν ὅλων τῶν πρωτοβουλι-
ῶν ἐκείνων, αἰτίνας ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν τα-
κτοποιήσιν καὶ τὴν καλύτεραν ὁργάνωσιν τῆς
παραγωγῆς».

Ἐὰν αἱ κατηγορίαι ἔχουν βαθεῖς λόγους
κοινότητος καὶ ὁμοφροσύνης, καὶ βασικὸν συμ-
φέρον τὸν εἶναι ὁ συγκερασμὸς τῶν κατ' ἰδί-
αν συμφερόντων καὶ, ἀπὸ ἀπόφθεως κῆπος ἰ-
δεολογικῆς, ἢ ἀπὸ συμφῶντος ἀποφύγινης τῆς
κοινῆς περιουσίας, ἥτοι τῆς οικονομικῆς δρά-
σεως εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν, ἀποβαίνει σκό-
πιμον ὅπως αἱ κατηγορίαι αὐταί, ἀντὶ νὰ ἐν-
κλεισθῶν ἐντὸς τῶν ἰδίων ἀντιπροσωπευτι-
κῶν ὁργάνων των, τῶν συνδικάτων, νὰ μετα-
σχοιν ἐνδὸς ὁργάνου ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὰς ἄλλας
ἐνδιαφερομένας κατηγορίας, ὅπως ἐπιληφθῶν
τῶν κοινῶν προβλημάτων. Τὸ ὄργανον αὐτὸ
εἶναι ἡ corporazione.

Οἱ σκοποί, ἡ λειτουργία, ἡ δράσις τῆς cor-
porazione εἶναι οικονομικοί. Δεδομένου ὅμως
ὅτι τὰ προβλήματα, μετὰ τὰ ὁποία ἡ corpora-
zione καλεῖται νὰ ἀσχοληθῇ, εἶναι γενικά οἰ-
κονομικά προβλήματα, ἔπεται ὅτι ἔχουν καὶ

πολιτικὴν χροιάν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ corpora-
zione εἶναι σωματεῖον ἀρχικῶς συνδεδεμένον
πρὸς τὴν κρατικὴν διαχείρισιν.

'Η corporazione εἶναι τὸ τυπικὸν ἰδρυμα
τοῦ Φασιστικοῦ Κορπορατιβιστικοῦ Καθεστώ-
τος, ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ εἶναι πλαστικῶς δρατὴ ἡ
οικονομικὴ φασιστικὴ ὁργάνωσις. Αἱ κατη-
γορίαι ἔχουν ἐννομον δικαίωμα λήψεως μίας
ἀποφάσεως: ἡ ἀπόφασις αὕτῃ λαμβάνεται ἀπὸ
κοινοῦ μετὰ τῶν ἄλλων ἐνδιαφερομένων κατη-
γοριῶν, λαμβανόμενον ὅπ' ὀμνὴν ὅλων τῶν οἰ-
κονομικῶν, κοινωνικῶν, πολιτικῶν στοιχείων,
σχετικῶν πρὸς τὸ συζητηθὲν πρόβλημα. 'Εδη-
μιουργεῖται τοιούτοτρόπος μία ἰδίᾳ ἐξουσία
τῶν οικονομικῶν κατηγοριῶν, ἐν εἰδος αὐτο-
διοικήσεως τῶν συμφερόντων, ὅπερ κατορθώ-
θη, ἐπειδὴ αἱ κατηγορίαι καθίστανται ὑπεύθυ-
νοι νομικῶς καὶ πολιτικῶς καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰς
συμφωνίας τῶν παρενρίσκειται τὸ κράτος ἐγ-
νητῆς καὶ κηδεμὸν τῶν ἐθνικῶν συμφερόν-
των. Καὶ οὕτω ἔχομεν τὴν συνεργασίαν τῶν
κατηγοριῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ κράτους.

□□

14. 'Ας ἀκολουθήσωμεν τὴν corporazione
κατὰ τὴν πρῶτην τῆς ἐμφάνισιν ἐν τῇ συνδι-
καλιστικῇ νομοθεσίᾳ μας. Βλέπομεν ὅτι κατ'
ἀρχὰς ἔχει μίαν γέννησιν ἀβεβαίαν καὶ ὅτι
κατὰ τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς, διερχομένη διὰ διαφό-
ρων φάσεων, μὲ διαδοχικὰς ἀποκαλύψεις. 'Η
corporazione δὲν ἐξεπλήθυνεν αἰφνιδίως ἐκ
τοῦ πνεύματος τοῦ νομοθέτου, ἀλλὰ εἶναι τὸ
ἀποτέλεσμα διαφόρων διαδοχικῶν θεωρητικῶν
καὶ πρακτικῶν μελετῶν.

Εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τῆς 3 'Απριλίου
1926, γίνεται διὰ πρῶτην φορὰν λόγος περὶ
κεντρικῶν ὁργάνων συνδέσεως: «Οἱ συνεται-
ρισμοὶ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργατῶν δύ-
ναι νὰ συνεννοηθῶν διὰ κεντρικῶν ὁργάνων
συνδέσεως, μὲ μίαν ἀνωτέραν κοινὴν ἱεραρ-
χίαν, ἐξαιρουμένης τῆς ἀριστοκρατίας τῆς κεχο-
ρηγμένης ἀντιπροσωπεύσεως τῶν ἐργοδοτῶν
καὶ τῶν ἐργατῶν».

Ὁ τίτλος 111 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς 1 'Ιουλί-
ου 1926 φέρει τὸν τίτλον «Περὶ κεντρικῶν ὁρ-
γάνων συνδέσεως ἢ κορπορατιβιστικῶν» καὶ
τὸ ἄρθρον 42 περιλαμβάνει τὴν ἐξ

δυνάως εν τη corporazione ο Συνδικαλισμός ανευρίσκει τον σκοπόν του».

Και επί του άρθρου τούτου εδράζεται ο τελευταίος νόμος περί των corporazioni της 5 Φεβρουαρίου 1934, οστις παρέχει εις την corporazione την εξουσιοδότησιν να καταρτίσῃ «τὰς διατάξεις διὰ τὸν συλλογικὸν (collettivo) κανονισμὸν τῶν οικονομικῶν σχέσεων καὶ τὴν ἐνιαίαν πειθαρχίαν τῆς παραγωγῆς» (ἄρθρον 8).

ΠΡΟΣ

16. Ὁ σκοπὸς ἐπετεύχθη, συμφώνως πρὸς τὴν μέθοδον τοῦ Μουσσολίνι, διὰ διαδοχικῶν προσεγγίσεων, ἐπιβαλλομένων καὶ κατευθυνόμενων ὑπὸ τῆς πείρας τῶν πραγμάτων. Κατὰ τὰ τελευταία ἔτη τὰ τμήματα τοῦ Συμβουλίου ἀντετιθέσαν τὴν κατάρτισιν τεχνικῶν καὶ οικονομικῶν διατάξεων (κατάλογος τῶν ἐξαγωγῶν λαχανικῶν καὶ καρπῶν, καθορισμὸς τῆς ἐννοίας τῆς λέξεως «μέταξω», χάρις τῆς ἐμπειροῦ καλλιέργειας, ταυτοποίησις τῶν βιομηχανικῶν ἐφευρέσεων, μεταρρυθμίσις ἀσφαλείας ἀτυχημάτων), προβλήματα ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς οικονομικῆς πολιτικῆς (οἱ τὸν γεωργικὸν χειρωνακτικὸν καὶ τῆς τελωνειακῆς πολιτικῆς τῆς χώρας) καὶ τὴν κατάρτισιν κορπορατιβιστικῶν διατάξεων (ὅπως ἡ κορπορατιβιστικὴ διάταξις περὶ τοῦ γάλακτος, ὡς καὶ ἡ καθορίζουσα τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἰδρυμάτων καὶ τῶν πρακτόρων τῶν).

Ἡ τοιαύτη ὁμὸς δρᾶσις, κατ' ἀνάγκην περιληπτικὴ καὶ συνθετικὴ, θὰ προσλάβῃ ἀκριβοτέραν σημασίαν διὰ τῶν ὁργάνων τῶν ὁποίων ἀπεφασίσθη, ὁχάτως, ἡ συγκροτήσις. Αἱ νέαι αὗται corporazioni δύνανται νὰ χωρισθοῦν εἰς τρεῖς ὁμάδας:

α) Corporazioni παραγωγικῆς γεωργικῆς, βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς φύσεως.

β) Corporazioni παραγωγικῆς βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς φύσεως.

γ) Corporazioni διὰ τὰς παραγωγικὰς δραστηριότητας τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ πρώτη ὁμὸς περιλαμβάνει τὰς ἀκολουθοῦσας corporazioni:

1) Τῶν δημητριακῶν, 2) τῆς καλλιέργειας λαχανικῶν, ἀνθῶν καὶ καρπῶν, 3) τῆς ἀμπελοκαλλιέργειας καὶ τοῦ οἴνου, 4) τοῦ ἐλαίου, 5) τῶν τεύτων καὶ τῆς ζαχαρώσεως, 6) τῆς ζωοτεχνίας καὶ τῆς ἀλιείας, 7) τῆς ξυλοποιίας, 8) τῶν προϊόντων τῆς ὑφαντουργίας.

Εἰς τὴν δευτέραν ὁμάδα κατατάσσονται αἱ ἐξῆς corporazioni:

9) Τῆς μεταλλουργίας καὶ τῆς μηχανικῆς, 10) τῶν χημικῶν βιομηχανιῶν, 11) τοῦ ἱματισμοῦ, 12) τοῦ χαρτοῦ καὶ τοῦ τύπου, 13) τῶν οικοδομικῶν ἔργων, 14) τοῦ ὕδατος, τοῦ ἀεριοφότου καὶ τοῦ ηλεκτρισμοῦ, 15) τῶν ἐξαγωγικῶν βιομηχανιῶν, 16) τῆς υδρολογίας καὶ τῆς κεραιολογίας.

Ἡ τελευταία ὁμὸς περιλαμβάνει, τέλος τὰς κάτωθι corporazioni: 17) προνοίας καὶ πίστεως, 18) τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, 19) τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ἀέρος, 20) τῶν ἐσωτερικῶν συγκοινωνιῶν, 21) τῶν θεμάτων, 22) τῆς φιλοξενίας.

Εἰς τοὺς τομεῖς αὐτοὺς αἱ corporazioni θὰ εἶναι τὰ ὅργανα, διὰ τῶν ὁποίων ὅλοι, κῆρυχοι ἐπιχειρήσεων, τεχνικοὶ καὶ ἐργάται, θὰ προσδώσουν μίαν πειθαρχίαν, μίαν τάξιν, ἕνα κανόνα, ἕνα πρόγραμμα εἰς τὴν ἰδίαν δρᾶσιν, τὴν δρᾶσιν τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν. Θὰ ἀποδοῦν οὕτω ὅργανα οικονομικῆς αὐτοπειθαρχίας, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ κράτους.

ΠΡΟΣ

17. Ἡ λειτουργία τοῦ κράτους, συμφώνως πρὸς τὴν κορπορατιβιστικὴν ἀντίληψιν διαφαίνεται, συνελθόν, κατὰ τρόπον σαφὴ ἐξ ὧν ἐξετέθησαν ἀνωτέρω. Τὸ κράτος ἐπιβλέπει καὶ ἐλέγχει τὴν οικονομίαν, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναλαμβάνῃ ἀπ' ἑαυτοῦ τὴν οικονομικὴν πρωτοβουλίαν.

Πρωταγωνιστὴς τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι πάντοτε τὸ ἄτομον καὶ ὄχι τὸ κράτος. Τοῦτο ἔχει λειτουργίας σχετικὰς μετὰ τὴν παραγωγὴν, τὴν ἐνδύσασιν, τὸν μεταρρυθμισμόν, τὴν γενεὴν ὁργάνων, τὴν ἐγγύτησιν τῆς γενικῆς ἰσορροπίας καὶ πρὸ πάντων τὴν διαφύλαξιν τῶν γενικῶν συμφερόντων τῆς ὁλότητος. Τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν τὸ κράτος δὲν δύναται νὰ ἀ-

ποφύγῃ τὴν ἀνάληψιν, δεδομένου ὅτι ἡ οικονομία, ἐν δὲ καὶ αὕτη ἡ ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις, ἀποτελοῦσι σήμερον ὅχι πλέον ἀτομικὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ δημοσίαν τοιαύτην, ἐξερχόμεναι τῶν ὁρίων τοῦ ἐδικοῦ συμφέροντος διὰ τὴν προσλάβαν τὴν μορφήν βασικοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἐνδὸς συμφέροντος γενικοῦ, λεπτοτάτης φύσεως. Ὅταν ἡ οικονομία διαγίνεται εἰς ὁλόκληρον τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, ὅταν τὰ συμφέροντα ἱκανοποιῦνται διὰ τῆς δράσεως ὁμάδων ἀσυγκρίτως ἰσχυροτέρων ἀπὸ τοὺς ἀπομονωμένους ἰδιώτας, ἡ οικονομικὴ ζωὴ δὲν δύναται πλέον νὰ ἐγκαταλειφθῇ εἰς τὴν τύχην τῆς, ἀλλὰ πρέπει νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ κράτους, κηδεμόνος καὶ ἐγγυητὴς τῶν συμφερόντων ἑκάστου ἀτόμου καὶ τοῦ συνόλου.

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ τέλος.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΑΛΕΞ. ΝΙΚΑΡΟΥΣΗΣ

Εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του πληγείας ἐξ ἀνιάτου νέου ἐκηδεύθη σεμνοπρεπῶς ὁ Ἀλέξανδρος Νικαρούσης, ἀνὴρ πεπεισμένος μετὰ σεφίαν καὶ μετὰ ἔλας τὰς ἀρετῶν, αἰτινες λαμπρύνουσι τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἡ πολυμαθεὶς του, ὁ πλεῖστος τῶν γνώσεων του, ἡ ἀγαθότης του, ἡ σεμνότης του, ἡ εὐγένεια τῆς ψυχῆς του καὶ ἡ χριστιανικὴ αὐτοσύνη του ἐκίνησαν τὸν θαυμασμὸν τῶν φίλων του καὶ τῶν γνωρίμων του. Ὑπῆρξεν ὁ ἀνιδιοτελής διδάσκαλος, ἡ ἐξαιρετικὴ πνευματικὴ τρεφὸς διὰ τοὺς μαθητὰς του, ἡ συμπαθεστέρᾳ μορφή μεταξὺ τῶν φίλων του καὶ ὁ μέγας ἀλτρουϊστὴς μεταξὺ τῶν εἰσίων του καὶ διὰ τὸν κόσμον ἐλόκληρεν. Καὶ ἐνῶ ἦτο μέγας, ὑπῆρξεν ἡ ἐκπαιδευτικὴ τῆς ταπεινοφροσύνης. Διὰ τοῦτο ὁ θάνατός του ἀφίνει μέγα κενὸν μεταξὺ τῶν φίλων του, μεταξὺ τῶν γνωρίμων του καὶ ἰδίᾳ κενὸν ἀνυπελόγηστον ἐν τῇ κοινωνίᾳ μας.

Δι' ἐκείνους ποὺ τὸν ἐγνώρισαν, ἡ συμπάθεια καὶ παρθενικὴ μορφή του θὰ παραμείνῃ δικαίως ἀλησμόνητος, πλὴν δι' ἐμὲ θὰ ἐπρωτὶ μὲν ἔναρκευτο δι' αὐτὸν ἡ μνήμη μου, διότι ἄλλως, εἰς κάθε παρερχόμενον λεπτὸν τῆς ζωῆς μου ἡ ἀνέμνησις του θὰ συνοδεύεται μετὰ δάκρυα πένουσης ἀδελφικῆς καρδίας, διὰ τὴν ἀπώλειαν τόσο ἐπισημένου φίλου καὶ τόσο ἀνεκτιμήτου ἀνδρός.

I. N. M.

Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΚΑΙ Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 1175)

των, οἱ ἀντιβενιζελικοὶ ὑπὸ οἰονομήποτε ἐξ αὐτῶν πρωθυπουργόν των. Εἶναι ἰδίως καιρὸς νὰ ἐνισχυθῇ τὸ Κράτος. Νὰ ἐμφυσηθῇ μία νέα πνοὴ — ἡ γνωστὴ πνοὴ τοῦ 1911, τοῦ 1912, τοῦ 1919 — εἰς τὴν ζωὴν τοῦ λαοῦ. Νὰ ἀνακληθῶν εἰς τὴν ἐνέργειαν δρᾶσιν ὅλοι οἱ δημοκρατικοὶ Ἕλληνες. Νὰ ὁργανωθῇ μία σταυροφορία ὑπὲρ τῆς ἐκ βάθρων μεταβολῆς τῶν διοικητικῶν μας μεθόδων. Νὰ ἀλλάξῃ ὁ μηχανισμός μας, σύμφωνα μετὰ τὰς ἀξιώσεις τῆς ἐποχῆς. Νὰ ἀρχίσῃ δηλαδὴ μία νέα ἐποχὴ, τὴν ὁποίαν καὶ μόνος ὁ Βενιζέλος, ὡς Ἀνώτατος Ἀρχὴς τῆς χώρας, ἔμπορεῖ νὰ ἐγκαινιάσῃ. Σῶζων ἔτσι καὶ τὴν Δημοκρατίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρον... Διότι καὶ τῶν δύο — ἄς εἰμεθα μέχρι τέλους εὐκρινεῖς, καὶ ἄς τὸ γνωρίζωμεν ὅλοι — παίζεται κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἡ τύχη!

ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
Πρώην Ὑφυπουργός

ΧΡΗΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΑ

ΤΟΙΧΟΥ

ἀσφαλέστατα, ἀφλεκτα, ἀπὸ

ΔΡΧ. 500

καὶ ἄνω

Ἐργοστάσιον

ΝΑΥΠΛΙΩΤΟΥ

Ἀθῆναι, Ἡφαιστίου 18.
(Σ.δ. Σταθμός) Μοναστηράκι.

ΠΛΑΣΤΙΓΓΕΣ

Μηχανουργικὰ — Οἰκοδομικὰ ἔργασια.

Ζητοῦνται ἀντιπρόσωποι

ΑΝΑΡΓΥΡΕΙΟΣ & ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟΣ

ΣΧΟΛΗ ΣΠΕΤΣΩΝ

Πλήρως κλασσικὸν γυμνάσιον (μετὰ δύο τελευταίων τάξεων τοῦ Δημοτικού) ὡς καὶ τμήμα ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀρχομένης ἀπὸ τῆς β' τάξεως, ἀνεγνωρισμένα ὡς ἰσοδύναμα πρὸς τὰ τοῦ Κράτους, μετὰ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ. Ἐγγραφαὶ διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1934—35 γίνονται δεκταὶ μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, παρέχονται δὲ πληροφωρίαι καὶ Κανονισμοὶ τῆς Σχολῆς παρὰ τοῦ ἐνταῦθα γραφείου τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς — Μέγαρον Ἀφνειοῦ, Ὁροφος 3ος 114—115, ἐδὸς Παπαρηγοπούλου, τηλεφώνων 22—429 ἀπὸ 9—12 π. μ. καὶ ἐνῆκστην ἢ παρὰ τῆς Διευθύνσεως τῆς ἐν Σπέτσαις Σχολῆς.

«ΜΗΝΥΤΩΡ»

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Μετοχικὸν κεφάλαιον
Δραχμ. 30.000.000Ἀποθεματ. Τακτ. καὶ Ἐκτακτὸν
Δρ. 120.496.030.25

Τηλ. Διευθύνσεως ΟΣΕΑΛ

Ἀθῆναις

Ἐδρα ἐν Ἀθῆναις
Κοραή 1Ἐμπορικὴ Διεύθυνσις καὶ Ἐργοστάσιον
ἐν Πειραιεῖ (Δραπετσῶνα)

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΟΞΕΑ
(Θεικόν, Υδροχλωρικόν, Νιτρικόν, Θεικόν, Ἀνθρῶν).
ΘΕΓΓΙΚΟΣ ΣΙΑΠΡΟΣ
ΘΕΓΓΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ
ΦΘΟΡΙΟΠΡΙΤΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ
ΖΩΓΙΚΟΣ ΑΝΘΡΑΞ
ΓΑΡΓΑΛΟΣ

ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Ἀπλὰ καὶ σύνθετα

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Ἐντομοκτόνα καὶ Παρασιτοκτόνα.
(Θεικὸς Χαλκός, Περσπορίνη, Θειοχλωκίνη, Μελιόληνη, Δαυλιτίνη, Πιτρελαιοσάπων, Θειοσβέστιον, Νιτρονύχον, Ἀρσενικούχα, Διθειούχος Ἀνθραξ, Φθοριοπριτικὸν Νάτριον).

ΥΕΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

Φιάλαι παντὸς εἴδους.
Δαμίζαναι πλεκταί.
Ἰαλοπινάκες κοινὸι (Τζάμια).
Ἰαλοπινάκες Μάτ.
Ἰαλοπινάκες Διαμάντε.
Ἰαλινὰ οἰκιακῆς χρήσεως.
Διάφορα Καλλιτεχνικὰ.
Ἰαλινὰ εἶδη οἰκοδομῆς.
(Τοῦβλα, Κέρατοι, Φωταγωγοί).

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

ΣΙΑΠΡΟΠΡΙΤΑΙ
ΔΙΠΝΙΤΑΙ
Κασσάνδρας
Ἐρμιόνης
Ὁρωπὸς
Κορώνης

Ἀντιπρόσωποι καὶ Πράκτορες ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος

ΜΟΝΟΝ ΕΓΩ

ΑΓΟΡΑΖΩ!!!

Χρυσὰ κοσμήματα.— Ἀρχαῖα νομίσματα.— Ἀδάμαντας. — Μπριγιάντ. Δακτυλιολίθους.

Πάσης ἀξίας, παντὸς εἴδους ὁρολόγια, παλαιὰ ἀσκήμια, παντὸς εἴδους παράσημα, νομίσματα ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ (Φοινίξ). Εἰκόνας βυζαντινῆς, παλαιὰ Ἑλληνικὰ χαρτονομίσματα (ἀνέριαι), κομπολόγια καὶ πίπες, κεραιμπίρια καὶ γιοῦστερ, φίλιση καὶ κοράλια με ἀνωτέρας τιμᾶς ὅλων τῶν ἄλλων καταστημάτων. Ὅστις μᾶς πώλῃσῃ τὸ χρυσὸν ὁρολόγιόν του, ἀναλαμβάνομεν τὴν τοποθέτησιν τῆς μηχανῆς του εἰς νικελία κάσσα.

Λόγω ρεχλάμας ἐπισκευάζω ὁρολόγια ἐγγυημένα διὰ δύο ἔτη πρὸς 40 δρχ. διὰ πᾶσαν βλάβην.

Ἐπίσης κατασκευάζω καὶ ἐπισκευάζω παντὸς εἴδους καλλιτεχνικὰ κοσμήματα με τιμὰς πολὺ εὐθηνὰς. Ἐχὼ τοὺς καλύτερους τεχνίτας.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!

Μὴ πωλῇσῃτε τὰ κοσμήματά σας προτοῦ μᾶς ἐπισκεφθῇτε καὶ τοῦτο πρὸς τὸ συμφέρον σας. ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ!! εἰς τὴν διεύθυνσιν καὶ τὸν ἀριθμὸν 56.

ΧΡ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁρολογιοποιὸς — Χρυσοκόπος
Ἀθῆναις 56.

ΚΤΗΜΑΤΑ

ΔΑΝΕΙΑ

Ἀγοραὶ — πωλήσεις
ἐνοικιάσεις

Ἀντιπροσωπεῖαι κτημάτων

Ἀσφάλεια. Οἰκοδομικὰ ἔργασια. Ζητοῦνται ἀνταποκριταί

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ε. Ν. ΚΟΥΤΣΟΔΟΝΤΗ

ΑΘΗΝΑΙ Γ' Σεπτεμβρίου 3

Τηλέφ. 15—112

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ Τεσσαρθεῦ 42

Τηλέφ. 40—604

ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ

Κ. ΓΑΡΟΦΑΛΙΔΗΣ

Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Παρισιῶν Ancien Resident. Κλινικῆς Καθηγητὸς τοῦ Παρισιῶν Laignel. Δέχεται: 10 π. μ. — 1 μ. μ. καὶ 5 μ. μ. — 8 μ. μ. ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΝ, Στευρνάρ 33, Ἀθῆναι. Τηλ. 23-435.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ - ΤΑΧΥΤΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "TITAN"

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Κεφάλαια 3.000.000

Διεύθυνσις ἐν Ἀθῆναις ἐδὸς Σταδίου
Τηλέφωνον 125Γραφεῖα φορτώσεων ἐν Πειραιεῖ. Τηλέφωνον
ἀριθμὸς 42 π.Ἐργοστάσιον ἐν Ἐλευσίνι. Τηλέφωνον
ἀριθμὸς 365.

Τηλεγραφ. «TITAN» Ἀθῆναις

Τοιμέντα «TITAN» τύπου ΠΟΡΤΛΑΝΔ (Ciment Artificiel Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ μετῶν πάσης φύσεως: Μπετόν ἀρμε λιμενικὰ, πλακοποιῖα, ἐπιστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλίνθων τούβλων καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια) πρέκια κλπ.

Τοιμέντο «ΚΥΚΛΩΣ». Εἰδικὴ κονία κατὰλληλος διὰ τὴν παρασκευὴν ὀδραλικῶν ἀμμοκονιασμάτων δι' οἰκοδομὰς, ἀντικαθιστώσα μετὰ πλείστα ὅσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιασμάτων τῆς ἀσβέστου.

Πολὺ ταχύτερα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλύτερα ἀντοχή, ὅθεν: Ταχύτης ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων ἤτοι: Κέρδος εἰς χρησίμον χώρον καὶ οικονομία εἰς ἐργαστικά καὶ ὄγκον λιθοδομῆς. Συνιστάται ἰδιαίτερως δι' ἔργα λιμενικὰ.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Συνάλλαγμα

Ἐπιτογαί

ΤΙΜΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ 7 - 13)9)34

(Εκ του επίσημου Δελτίου του Χρηματιστηρίου Αθηνών)

ΤΙΤΛΟΙ	Παρασκ.	Σάββατ.	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	ΤΙΤΛΟΙ	Παρασκ.	Σάββατ.	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη
ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ							Πειρ. Έπιχειρ.						
I. Έθν. Δαν.							Υφαντουργικής	369,	366,	361,	362,	362,	363,
α) εις χρυσόν							Αθηναίς	1100,	—	—	230,	—	—
1881 120 έκατ.	3185,	—	—	—	—	—	Ναθαναήλ	235,	—	—	—	—	—
1884 170 έκατ.	3485,	—	—	—	—	—	Χρυσάλλης	860,	—	—	—	—	—
1887 Μονοπωλ.	2720,	—	—	—	—	—	Οικεδομικά	316,	316,	313,	314,	315,	315,
1889 Πάγιον	2630,	—	—	—	—	—	Έργοληπτική	55,	58	65,	73,	67	63,
1890 Λαρίσης	3115,	—	—	—	—	—	Έργον	201,	—	—	—	—	—
1893 Κεφαλαίωσ	3410,	—	—	—	—	—	«ΕΡ—ΘΑ»	680,	—	—	—	—	—
1898 Ήγγυημέν.	80000,	—	—	—	—	—	Καφαμπέλης	30,	—	—	—	—	—
1902 Σιδηροδρ.	2490,	—	—	—	—	—	Κέρκοφ	235,	—	—	—	—	—
1907 'Αμύνης	695,	—	—	—	—	—	Πρώτη Θε)νίκης	220,	—	—	—	—	—
1910 110 έκατ.	2470,	—	2450,	—	—	—	«Τέκτων»	106,	—	—	104,	108	108,
1914 500 έκατ.	3260,	—	3265,	3260,	3260,	—	«Ατλας»	35,	—	—	—	—	—
1924 Προσφ. £	4230,	—	—	—	4235,	4245,	«Ηρακλής»	1325,	1330	1310,	—	1310,	1325,
1924 Προσφ. \$	20000,	—	—	—	—	—	«Κυκλωψ»	80,	—	—	—	—	—
1925 'Υδρεύσεως	53600,	—	—	—	54000,	—	«Τιτάν»	3200,	—	—	—	—	—
1928 Σταθερ. £	3650,	—	—	—	—	—	Μεταλλευτ.						
1928 Σταθερ. \$	18500,	—	—	—	—	—	Αλιβερίου	6,	—	—	—	—	—
1928 Παραγωγ.	3450,	—	—	—	—	—	Έπιχ. κοιναί	44,	—	—	—	—	—
1893 Μοναστηρ.	2990,	—	2950,	—	—	—	» προνομ.	105,	—	—	—	—	105
1931 Παραγωγ.	3400,	—	—	—	—	—	Οίνεποιήτικα						
β) εις τραπεζ.							«Ένωσις»	150,	147	—	—	—	—
1898 Ένοποιήσ.	50,	—	—	—	—	—	«Καμπάς»	865,	—	—	—	—	—
1900 Σιδ. Μελιγ.	52,	—	—	—	—	—	Οίνοπνευματοπ.	294,	286,	283	282,	291	293
1906 Ναυτ. Χαρ.	33,	—	—	—	—	—	Οίνων	1550,	—	—	1525,	1475,	1445
1917 Έπιτάξεως	52,	—	—	—	—	—	Διάφορα						
1918 75 έκατομ.	52,	—	—	—	—	—	Υπεγγ. Προσόδ.	4700,	—	—	—	—	—
Απαλλοτριώσ.	64,	63,50	64,	61,25	64,25	64,25	«Ελλούλ»	71,	—	75	72	71,	—
1926 Έντ. Γραμ.	66,25	—	—	—	—	—	«Σέκερης»	70,	—	—	—	—	—
1927 Έλλ. όπηκ.	329,	331,	328,	329,	329,	328,	«Βασιλειάδης»	510,	—	—	—	—	—
Ανταλλαξ. 8 %	683,	683,50	680,	682,50	684,	682,50	«Έστία»	650,	—	—	—	—	—
6 %	680,	—	678,	680,50	—	—	«Εδρώταξ»	150,	—	—	—	—	—
1923 Μεταναστ.	265,	265,	264,50	265,	264,50	264,	Κυλινδρ. Αττικ.	220,	220	—	—	—	—
1929 Πολεμοπ.	53,75	—	53,50	53,75	53,50	—	Ζήναι Αρτοπ.	475,	—	470,	—	—	—
1925 «Τέκτονος»	80,	—	—	—	—	—	Αλατος	8,	—	—	—	—	—
1931 Αγροτικής	527,	528,	—	—	528,	—	Κονσερβών	250,	—	—	—	—	—
γ) Λαχειοφ.							Βιομηχ. Καπνοῦ	118,	—	—	117,	118,	118,
1885 Πατριωτικ.	4,	—	—	—	—	—	Αεριοφότος	10000,	—	—	—	—	—
1920 300 έκατ.	123,50	122,	123,50	—	123,	—	Ηλεκτρικής	274,	277,	274,	272,	279,	277,
1922 Αναγκαστ.	6,50	67,25	67,35	67,75	67,50	67,75	» (Έπικαρκίας)	29,	—	—	—	—	—
1926 Αναγκαστ.	63,50	—	63,50	63,50	63,75	—	Παγ. Πατησίων	90,	—	—	—	—	—
II. Τραπ.-Έτ.							Ψυγεία Θε)νίκης	260,	—	—	—	—	—
1925 £ 1.800.000	6930,	6520,	—	6930,	—	—	» Πειραιώς	190,	—	175,	—	—	—
1904 Έθν. Τρ.	97,	—	—	—	—	—	«Ερμής»	350,	—	—	343,	340	169,
1912 »	90,	—	—	—	—	—	«Β.Ι.Ο.»	128,	132,	—	129,	130,	129,
1925 Κτημ. Πίστ.	307,	308,	309,50	310,50	310,50	310,50	Γεωργ. Βιομηχ.	223,	225,	—	223,	—	—
1926 »	306,	307,	307,50	307,50	307,	—	Αύτοκ. «Αθηνά»	30,	—	—	—	—	—
1912 «ΣΠΑΠ»	3000,	—	—	—	—	—	Γενικ. άποθηκών	460,	—	—	—	—	38,
1931 Λιπασμ.	8700,	—	—	—	—	—	«Ενταίξ»	435,	440,	460,	500,	—	—
ΜΕΤΟΧΑΙ							» (Ιδρ. Τίτλοι)	20,	—	—	—	—	—
Τραπεζικά							Προμηθεύς	477,	497,	488,	490,	—	490,
Έλλάδος	7955,	7925,	7925,	7910,	7915,	7900,	ΤΑ ΣΥΝΑΜΜΑΓΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ						
Αθηνών	299,	301,	300,	296,	294,	295,	ΤΙΜΑΙ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 7 - 13)9)1934						
Έθνικής	61000,	60350,	—	60700,	—	—	ΠΑΡ. ΣΑΒΒ. ΔΕΥΤ. ΤΡΙΤΗ ΤΕΤΑΡ ΠΕΜΠ						
Έμπ. Πίστewς	120	—	—	—	—	—	Λονδίνον	522,	—	—	523,	524,	523,
Έμπορ. Τραπ.	474,	—	471,	470	473,	473,	Νέα Υόρκη	104,	—	—	—	—	—
Καραβασίλη	2150,	—	—	—	—	—	Παρίσιοι	6,97	—	—	—	—	—
Κτηματικής	1625,	—	—	—	—	—	Ζυρίχη	34,55	—	—	—	—	—
Λαϊκής	6800,	—	—	—	—	—	Μιλάνον	9,05	9,04	9,05	—	—	—
Λακωνίας	80,	—	—	—	—	—	Αμστελδάμον	71,60	—	—	—	71,65	—
Πειραιώς	215,	—	—	—	—	—	Στοκχόλμη	26,80	—	—	—	26,90	26,85
Χίου	225,	—	—	—	—	—	Βρυξέλλαι	4,95	—	—	—	—	—
Σιδηροδρ.							Βουκουρέστιον	1,—	—	—	—	—	—
Ηλεκτρ. Σιδηρ.	583,	—	560,	559,	558,	557,	Βερολίνον	40,	—	—	—	—	—
Θεσσαλίας	950,	—	945,	935,	930,	935,	Πράγα	4,37	—	—	—	—	—
«ΣΠΑΠ»	110,	—	—	—	110,	—	Κων)πολις	84,	—	—	—	—	—
Ατμοπλεϊκά							Βελιγγράδιον	2,37	—	—	—	—	—
Έθν. Ατμοπλ.	188,	—	179,	175,	174,	173,	Σόφρια	1,10	—	—	—	—	—
Διόρ. Κορίνθου	250,	—	—	—	—	—	ΤΙΜΑΙ ΚΛΗΡΙΓΚ						
«Κορκόδειλος»	80,	—	—	—	—	—	Παρίσιοι	6,95	—	—	—	—	—
«Μιχαλινός»	340,	—	—	—	—	—	Βερολίνον	40,	—	—	—	—	—
Βιομηχανικά							Πράγα	4,36	—	—	—	—	—
«ΑΒΕΑ»	208,	—	—	—	—	—	Ζυρίχη	34,50	—	—	—	—	—
«Αίολος»	360,	—	—	—	—	—	Βρυξέλλαι	4,94	—	—	—	—	—
Απασμάτων	1585,	1590,	1580,	—	1585,	1580,	Έπεξηγήσεις: Η κεραία (—) δηλοῖ ότι οὐδεμία προῖξις, οὐδὲ προσφορά ἢ ζήτησις ἐσημειώθη ἐπὶ τῆς ἀντιστοιχοῦν ἀξίας.						
Παλ. Αθηνά	500,	—	—	—	—	—							
Πυριτιδοποιείου	1825,	—	—	1820,	—	1810,							
Χημ. Βιομηχ.	222,	—	—	—	222,	—							
Χρυσματουργ.	865,	857,	848,	845,	—	857,							
«Βάμβαξ»	190,	—	—	—	—	—							
«Βέρμιον»	342,	342,	342,	347,	350,	345,							
Έλαιουργ. Λεβ.	165,	—	185,	195	205,	208,							
«Έρια»	10,	—	—	—	—	—							
Έριουργίας	355,	354,	347,	351,	352,	352,							